

op. izdaja ob 4. sputraj. am

Dane mesečno Din 55; za in-
samotno Din 40— neobvezna.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 5073 in 5104, ponoči tudi
št. 5034.

Recepti se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5073.Uredništvo oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5073.Podružice: Maribor, Aleksandrova
št. 23 — Celje, Aleksandrova cestaRazpis pri poštnem cest. zavodu: Ljubljana
št. 11.424 — Praha čelo 78.584,
Wien, Nr. 505.427.

Ljubljana, 10. nov.

Preobrat v Romuniji je popoln. Afront regentskega sveta proti kabinetu Vintila Bratianu je imel za posledico demisijsko vlado in konec liberalnega režima. To se je zgodilo na hitro, a nadaljnji dogodki so se razvijali nekoliko počasneje, končna solucija, ki jo je očitno dosegel, če ne celo povzročil, nasvet londonskega poslanika Titulescu, pa pomeni popoln preobrat v romunski notranji politiki. Nacionalno-zaraznistična opozicija prihaja na vlado.

Ta preokret je za nadaljnjo romunsko politiko ogromnega pomena. Se ne davno opozicija pri odločitvah krogih v Bukarešti ni imela simpatij; veljala je za preradikalno in niso si želeli njene režima. Da se je ipak spremenilo razpoloženje naprem njej, je nedvomno poglavitna zasluga regentskega sveta, v katerem je eden od trojice največji cerkveni dostojanstvenik, ki je iz Erdeljske. Ta moment je gotovo v precejšnji meri pripomogel Maniu do zmage.

Nacionalni zaranisti prihajajo s tem privikrat do neomejene vlade v Romuniji. Režim prihaja od stare romunske plutokracije, ki se ji je splošno očitala nasilnost, reakcionarnost in korupcionizem, na nove mlade elemente, ki predstavljajo po eni strani radikalno orijentirane zastopnike malih kmetov ki hočejo drugačno gospodarsko in socialno politiko v državi, po drugi strani pa Erdeljske, ki so morali biti doslej po večini v opoziciji. Je tedaj to zmaga demokracije in zmaga »prečanov«. Gotovo smemo tudi v romunskih razmerah uporabljati ta izraz, zakaj paralela z našimi razmerami se vsiljuje sama od sebe in je tudi v stvarnem pogledu zelo izrazita. Kakor pri nas KDK proti hegemoniji in nazadnjaštvu Beograda, se tudi romunska kmečka demokracija, predstavljena po zaranistih, bori proti hegemoniji in nazadnjaštvu Bukarešte. Tudi zaranisti imajo glavno zaslobo v romunskih prečanskih pokrajinah. Tudi oni se bore proti dušici in uničujoči korupciji in za ravnopravnost, za pošteno in moderno državno upravo.

Režim nacionalnih zaranistov bo pomenil hkrati tudi modernizacijo in evropeizacijo romunske politike. Preokret ni tedaj le z romunskega, marveč tudi s splošno kulturnega in evropskega stališča velik napredek in mora biti tudi ostalim državam v južnovzhodnem delu Evrope memento, da je treba prekiniti s škodljivimi starimi tradicijami in predsodki.

Interesanten bo nadaljnji razvoj notranjih političnih dogodkov v Romuniji. Da Maniu ne bo mogel niti hotel sodelovati s sedanjim parlamentom, je izven dvoma. Ker razpolagajo v njem liberali z ogromno absolutno večino, je pričakovati, da se sploh ne bo več sestala, marveč da bo imela Romunija v kratkem nove volitve. Da bo iz njih nacionalno-zaraznistična stranka prišla kot zmagovalka, o tem menda ni mogoče niti najmanj dvomiti. Že doslej se je v državi vedno obnesla praksa, da dobi volilna vlada v volitvah zanesljivo večino, pa naj stoji za njo katerakoli stranka. Nacionalno-zaraznistična stranka pa ima poleg tega za seboj prave in resnične pristaše, ki so zanj iz principijelnih, ne pa morda oportunističnih razlogov, kakor pri drugih strankah. Da je res tako, se je pokazalo najlepše pri zadnjih volitvah, ki so sicer dale liberalom absolutno večino, a vendarle pokazale, da razpolaga opozicija Maniu-Mihalake z vročim borbenim kadrom med volilci, ki ga ne more uničiti niti omajati najhujši pritisk. Tako preizkušnja je za stranko vedno ogromen napredek, največje notranje ojačenje.

Zato se ne more dvomiti o tem, da bodo volitve, ki jih mora nova vlada razpisati v najkrajšem času — saj ni priznavala kot opozicija zakonitosti liberalnega parlamenta — prinesla ogromno nacionalno-zaraznistično večino v Erdelju, večino pa tudi po ostalih romunskih pokrajinah. Z novim parlamentom bo mogla vlada Maniu izvesti svoje širokozasnovano reformno delo. Glede vnanje politike so voditelji dosedanje opozicije ponovno naglašali, da se strinjajo z dosedanjimi smernicami. Močna erdeljska komponenta je garancija, da se odnošaji do Madžarske ne bodo spremenili in da bo nova vlada prav tako trdno ali še bolj zasidrala svojo vnanjo politiko v maloantantni zvezi.

Kronanje mikada

Tokio, 10. nov. (be.). Več dni trajajoče svečanosti povodom kronanja novega mikada so danes dosegle višek, ko se je vršilo slovesno kronanje mikada. Svečanosti se je udeležil celokupni diplomatski zbor pod vodstvom dojena nemškega poslanika Solfa in neprepredna množica prebivalstva, ki je z vseh strani prostranega japonskega carstva prihitela v Kioto. Po japonskih vestih, da se po očitno pretirani računajo, da pa je današnje kronanje v Kioto udeležilo 5 in pol milijona ljudi.

Vlada kmečke demokracije v Romuniji

Homogena vlada romunske kmečke demokracije je včeraj prisegla in prevzela vodstvo državnih poslov. — Prva seja ministrskega sveta

Bukarešta, 10. novembra, sg. Po sinočnih konferencah Mania s prvaki narodne kmečke stranke se je danes sestala strankino vodstvo, ki je odobrilo predloženo ministrsko listo. Maniu je ob 11. dopoldne obvestil regentski svet, da je lista vlade sestavljena. Regentski svet je odobril ministrsko listo, naskar je bil podpisan ukaz o imenovanju nove vlade.

Ob 16. je novi kabinet položil prisego v roke regentskega sveta. Minister Sever Bocu zaradi bolezni pri prisegi ni bil navzoč. Na potu v kraljevo palačo je zbrana množica živahno aklamirala Mania.

V zadnjem trenutku je bila ministrska lista nekoliko izpremenjena. Namesto Joančesca je general Alefra prevzel prometno ministrstvo. Nadalje se je ustanovilo novo ministrstvo za Banat, ki ga je prevzel Sever Bocu. Za mini-

stra brez portfelja za Sedmograško je bil imenovan Voicomitescu. Notranje ministrstvo ima Valda Vojvod, zunanje ministrstvo prof. Mironescu, finančno ministrstvo Popovici in vojni ministrstvo Cikoski. Takoj po prisegi je nova vlada imela svojo prvo sejo. Jutri zjutraj bodo novi ministri prevzeli svoje resorte.

Dosedanji liberalni ministri so se danes dopoldne poslovili od uradnikov svojih ministrstev ter s tem prelomili dosedanja tradicijo, po kateri so odstopajoči ministri osebno izročili svojim naslednikom agende. Ta prelom z dosedanja tradicijo je v političnih krogih napravil zelo slab vtis. tembolj, ker je finančni minister Bratianu, ko se je poslavljaj od uradnikov finančnega ministrstva, pozval uradnike, naj tudi proti volji sedanjih ministrov branijo interese države.

Poslabšana trgovinska pogodba z Avstrijo

Seja Narodne skupščine. — Zelo otežkočen uvoz kmečkih pridelkov v Avstrijo. — Nova pogodba je odobrena

Beograd, 10. novembra. p. Današnja seja Narodne skupščine je bila sklicana sicer že za 9. uro, toda pričela je šele malo pred 11., ker vladni poslanci kljub rotenju in grožnjam ne prihajajo redno k sejam. Tudi Koroševa vlada je začela posnemati Veljo Vukičevića in dosledno brskira seje Narodne skupščine. Danes sta »dežurala« samo minister socialne politike Barić in trgovinski minister dr. Spaho, ki se seji že ni mogel izogniti, ker so bile na dnevnem redu zadeve njegovega resora.

Pri čitanju zapisnika je zahteval besedo Nastas Petrović in je v svojem govoru ostro kritiziral malomarnost skupščinskih tajnikov, ki vodijo zapisnik skrajno površno in nepopolno. Njegov včerajšnji protest radi nepravilnega glasovanja v zapisniku sploh ni zabeležen.

Med drugim je poročal predsednik, da je vlada predložila Narodni skupščini v ratifikacijo dodatno pogodbo k trgovinski pogodbi z Avstrijo, nadalje konvencijo o vzajemni pravni zaščiti in naknadnem sporazumu med Jugoslavijo in Italijo o izvrševanju pravnih konvencij. Vlada zahteva za vse te pogodbe najumnost.

Skupščina je nato prešla na dnevni red ter po kratkem ekspozicijo ministra Spaha odobrila dopolnilno trgov pogodbo z Avstrijo. Dr. Spaho je v svojem ekspozicijo naglašal, da je vlada pri sklepanju te pogodbe vodila želja, odpreti domačemu gospodarstvu nova tržišča. Ta namen je pogodba v veliki meri dosegla.

Nato je dr. Spaho podal zgodovinski pregled naših trgovinskih odnošajev z Avstrijo do trenutka, ko je avstrijska republika povišala svoje uvozne carine. Avstrijska vlada se je tedaj vdala pritisku agrarnih krogov ter povišala zaščitne carine na agrarne sirovine in na agrarne proizvode. L. 1925 je Avstrija uvozila v našo državo proizvodov za 1604 milijonov Din, kar znaša 18.33 odst. našega celokupnega uvoza. L. 1926. za 1532 milijonov (20.08 odst.), leta 1927 za 1424 milijonov (19.55 odst.). V Avstrijo pa smo izvozili l. 1925 za 1651 milijonov, t. j. 18.55 odst. našega izvoza. L. 1926. za 1609 milijonov (20.59 odst.), leta 1927 za 1448 milijonov (22.64 odst.). Ko pa je Avstrija povišala svoje zaščitne carine na agrarne proizvode, je naš izvoz prišel v težak položaj. Stali smo pred alternativno, ali sprejeti izvoz naših agrarnih proizvodov pod novimi okoliščinami, ali pa odvodeti pogodbo. Nato so se vršila ponovno dolgotrajna pogajanja, dokler ni bil dosežen nov sporazum, ki ga vlada predlaga Narodni skupščini.

Naša vlada je morala priznati avstrijski republiki naslednje koncesije: Za klavno govedo preko 500 kg teže zviša Avstrija svojo uvozno carino od 5 na 8.5 zlatih kron, za ostalo klavno živino od 5 na 10 zlatih kron, za pogonsko in plemensko živino od 25 na 50 kron, za svinje do 100 kg teže od 9 na 18 zlatih kron, za konje hladno-krvne pasme s starostjo preko dveh let od 60 na 132 kron za komad, izpod dveh let od 30 na 75, za svinjsko mast od 3.80 na 10 zlatih kron.

Za te koncesije, smo dobili naslednje protikoncesije: Avstrija znižuje uvozno carino za pšenico, rž in oves od 4 na 2 zlate kroni (naš izvoz v Avstrijo znaša 30 milijonov letno), za sveže grozdje od 15 na 10 (4 miliona), za jabolka od 2 na 1. Za sveže slive je bila prej dogovorjena carina na 1 zlate krona. Ta carina je z novo pogodbo ukinjena in se bo vršil izvoz svežih sliv v Avstrijo brez carine (24 milijonov). Avstrijska republika znižuje nadalje carino za suhe bruske od 6 na 2 in pol, za zeleni grah od 5 na 1, Carina na slivovnice je znižana od 150 na 75 kron. Najvažnejša koncesija v tem pogledu je znižanje carine na težke zaklane svinje od 6 na 3 zlate krona.

Dr. Spaho je končal s pozivom, naj Narodna skupščina sprejme dopolnilno pogodbo k trgovinski pogodbi z Avstrijo. Pogodba je bila nato brez debate sprejeta s 131 glasovi.

Dalje je Narodna skupščina vzela v razpravo tri konvencije z Madžarsko. Ministra narodnega zdravlja in pravde sta podala kratke ekspozicije, nakar so bile konvencije sprejete s 129 glasovi.

S tem je bila seja zaključena. Prihodnja bo v ponedeljek z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

Seje skupščine bodo bržkone zopet odgojene. V ponedeljek se sestane plenum finančnega odbora, ki bo najprej izvolil sekcijo za prošnje in pritožbe, nato pa bo razpravljal o uredbi glede pomoči v slučaju elementarnih neizgovor in o uredbi glede dnevnice državnim uradnikom na službenem potovanju.

Konflikti v sarajevski oblastni skupščini

Sarajevo, 10. novembra. n. Volitve sarajevskega mestnega župana in demonstracije, do katerih je potem prišlo, so privedle do popolnega prekinjenja stikov med JMO in sarajevskimi radikali. To se opazja tudi v oblastni skupščini sarajevske oblasti. Na včerajšnji seji je podpredsednik dr. Toma Popović predložil pakt, ki je bil sklenjen med muslimani in radikali o sodelovanju v oblastni skupščini. Ta pakt je doletel, da dobe radikali podpredsednika in enega sekretarja skupščine, da dobe tri mesta v oblastnem odboru in da izmenično predsedujeta radikal in musliman. Dočim je muslimanska organizacija prvi dve točki pakta izpolnila, tretje ni v čimer vidijo radikali nelojalnost. Zaradi tega dr. Popović podaja ostavko na podpredsedniško mesto.

Njemu se je pridružil tudi skupščinski tajnik Milović, ki je ravno tako demisijski. Nato je govoril oblastni odbornik dr. Dušan Petrović, ki je tudi radikal in se je solidariziral s Popovićem in Milovićem, toda ni podal ostavke na svoj položaj.

Vsem trem je odgovorjal dr. Behmen, ki je navedel, da muslimani zato niso izpolnili tretje točke sporazuma, ker so radikali na sarajevskih demonstracijah vzklikali proti dr. Spahu kot predsedniku JMO in aktivnemu ministru. Zato je klub muslimanskih oblastnih poslancev poslal radikalom pismo, v katerem jim je odpovedal nadaljnjo sodelovanje.

V skupščini le nastal še večji nemir in kazalo je, da bo prišlo do pretepoti; zato je predsednik hitro prekinil sejo. Ko je bila zopet odprta, je govoril še pristaš HSS Hadžić, ki je poudarjal, da je dobro, da so radikali in muslimani pokazali odprte karte. Nato je bila seja zaključena.

Iz parlamentarnih klubov in odborov

Beograd, 10. novembra. p. Nocoj je radikalni poslanski klub nadaljeval razpravo o tekočem zakonodajnem delu v Narodni skupščini. Minister za socialno politiko, Stjepan Barić je poročal o zakonskem načrtu glede javnih građenj v pasivnih krajih.

V ponedeljek za 9. uro dopoldne je sklicana seja plenuma finančnega odbora. Na razpravi bodo uredba o odškodnini v slučaju elementarnih neizgovor ter uredba o potnih in selitvenih stroških za državne uradnike.

Isti dan ob 4. popoldne bo seja zakonodajnega odbora, na kateri bo razpravljana sekcija, ki proučuje zakonski načrt o ljudskih šolah. Zakonodajni odbor bo nato razpravljal o zakonskem načrtu, ki se nanaša na osebna imena. Načrt je izdelal nekdanji ministar notranjih del dr. Pirkmajer.

Nemška špijonaža na Poljskem
Katovice, 10. nov. s. Poljski listi javljajo da je vojvodstvo v zvezi z aretacijo aretiranih oseb, ki so že od leta 1926, osumljeni na špijonažo v korist Nemčije, prišlo l. novembra na sled novi špijonski aferi. Na podlagi preiskave je bilo aretiranih več oseb, ki so obdolžene politične in vojaške špijonaže v korist Nemčije.

Prvo leto kmečkodemokratske koalicije

Pribičevićeve izjave ob prvi obletnici ustanovitve KDK. Zakaj ni prišlo do Zedinjene demokracije

Zagreb, 10. novembra. n. Povodom jutrišnje obletnice ustanovitve KDK je Pribičević sprejel danes novinarje, ki jim je med drugim izjavil:

»Jutri poteče prvo leto, odkar smo podpisali akt, ki se je v javnosti nazval beograjska resolucija in s katerim se je osnovala KDK.

Znana je stvar, da so demokrati želeli in zahtevali, naj se izvrši fuzija demokratske stranke s samostojnimi demokrati. To nam je bilo ponudeno in jaz sem o tem takoj obvestil Stjepana Radića. Razgovorjala sva se o tem in bilo nama je jasno, kakšen je značaj in namen te ponudbe s fuzijo. Demokratom je bilo glavno v tedanjem trenutku, da se ojačijo številčno napram radikalom. Pred očmi niso imeli nobene izpremembe sistema, temveč so hoteli ohraniti politiko četvorne koalicije in se v tej četvorni koaliciji številčno ojačiti napram radikalom s fuzijo s samostojnimi demokrati. St. Radiću in meni pa je bilo glavno, da se izpremeni sistem. Zato sva neodvisno drug od drugega formirala idejo zedinjene celokupne demokracije. Na mojem prvem sestanku s Stjepanom Radićem je bil izdelan načrt, da osnujejo HSS, SDS demokratska stranka, JMO in savez zemljoradnikov, klub zedinjene demokracije, ki bi imel 170 poslancev in tako absolutno večino v parlamentu. Bila je to grandiozna ideja in ako bi bila oživitvena bi bil položaj v naši državi danes daleč drugačen, kakor je. Demokrati niso frontalno odbili tega predloga, hoteli pa so ga izmanevrirati s svojim predlogom o fuziji demokratov s samostojnimi demokrati.

Pogoj demokratov za fuzijo je bil ta, naj samostojni demokrati priznajo vlado četvorne koalicije in šele potem, ko bi bila

fuzija izvedena, bi se sklepalo v fuzioniranem klubu, kjer bi bili mi v manjšini, o usodi Vukičevićeve vlade ter četvorne koalicije. Meni in Stjepanu Radiću pa je bilo tedaj glavno, da ustvarimo političen položaj, ki bi onemogočil hegemonijo. Danes je čisto jasno, zakaj so demokrati odbili zedinjeno demokracijo in forsirali samo fuzijo s samostojnimi demokrati. V klubu zedinjene demokracije bi bili prečani v večini in to bi bilo najmočnejše jamstvo za novo politiko v državi.

Samostojni demokrati smo bili postavljeni pred alternativno, da izbiramo med koalicijo s HSS in fuzijo z demokrati. Odločili smo se brez oklevanja za koalicijo s HSS. Ko smo pomislili g. Davidoviću zedinjeno demokracijo, nismo postavljali nobenih državno-pravnih zahtev. Vse bi se imelo izvršiti v okviru ustave. Toda demokratski prvaki so nam govorili, da zedinjena demokracija ne more dobiti vlade in da bi Vukičević vodil nove volitve. Odgovoril sem jim, da sprejemamo tudi tak položaj. Ako bi prišlo do volitev bi postavili pri njih skupne liste, pa bi se videlo, kdo bi zmagal, reakcija ali demokracija. Toda vse je bilo zaman.

Ko smo spoznali, da iz zedinjene demokracije v tem času ne more biti ničesar, smo se odločili za osnovanje KDK. Ko smo jo ustvarili, so bili srbijski politiki komsternirani. Njihova politična maksima je bila točji s Pribičevićem Radiću in z Radićem Pribičevića. Potem so mislili, da bo naša koalicija trajala samo nekoliko tednov, toda jutri obhajamo obletnico našega skupnega dela. V tej naši skupnosti je jamstvo za zmago velikih načel, zaradi katerih je bila KDK osnovana.

Zopet napovedujejo ostre ukrepe proti KDK

Posvetovanja režimskih prvakov. — Konfiskacije listov kot prva etapa. — Sodno postopanje proti voditeljem KDK, ki dajejo izjave

Zagreb, 10. novembra. r. Današnji listi poročajo: Kljub ponovnemu zatirjanju dr. Korošca, da ima njegova vlada zgolj namen vplivati pomirjevalno in da niti z daleka ne namerava podvesti proti KDK kakih ostrejših ukrepov, se izve iz popolnoma zanesljivega in avtentičnega poučenega vira da je vlada izdelala natančen načrt za sistematično prežiganje vodstva in najuglednejših pristašev KDK.

V ta namen se je vršilo zadnji teden v Beogradu več konferenc med prvaki vladnih strank, ministriški svet pa se je na svojih zadnjih sejah bavil skoraj izključno s tem vprašanjem. Vsa ta posvetovanja so dovela do sklepa, da se začno izvajati proti KDK poostrene zakonske mere. To se opazja že v zapletu listov v Zagrebu. Beogradu to smatrajo v političnih krogih za prvi ostrejši vladni ukrep za pobijanje akcije KDK. Kakor izvem, je dr. Korošec izdal vsem policijskim oblastvom in državnim pravdnikom nalog naj vložijo ovadbe in tožbe zaradi vseh izjav in govorov

prvakov KDK, ki izidejo v listih ne glede na to, ali so bili dotični listi zaplenjeni ali ne. V zvezi s tem navodili je bil pozvan v Beograd višji državni pravdnik v Zagrebu dr. Aleksander, ki je imel dolgotrajne konference z dr. Korošcem in ministrom pravde Vučićem. Na teh konferencah je bilo sklenjeno, da bo višje državno pravdnništvo v Zagrebu zahtevalo od Narodne skupščine preko ministrstva pravde izročitev vseh uglednejših prvakov KDK, v prvi vrsti Svetozarja Pribičevića dr. Mačka, Predavca, dr. Krnjevića dr. Pernarja in drugih, ki jih je smatrati za glavne voditelje akcije in pokreta KDK med narodom. Državno pravdnništvo ima nalog, da najde primerno motivacijo za sodno postopanje bodisi po zakonu o tisku, bodisi po zakonu o zaščiti države.

Posamezni ministri nečejo dati novinarjem nikakih podrobnosti poljsni. Na vsa vprašanja le naglašajo, da se bodo izvajali zakoni z vso strogostjo.

Opustošenja Etne so vsak dan hujša

Katastrofalni izbruh Etne traje nezmanjšano dalje. — Messina odrezana od Italije. — 4300 ljudi je izgubilo vse premoženje

Catania, 10. novembra. s. Po zadnjih vesteh vulkanološkega inštituta je delovanje Etne skoraj stabilno. Pri kraju Forte ima tok lave slej ko prej hitrost štirih metrov na minuto. Oba toka lave sta se združila v enega, ki prodira s hitrostjo štirih metrov. Lava je včeraj zelo narasla pri kraju Poggio Vicario, kjer jo zadržujejo razvaline v Mascaliu. Upajo, da se bo hitrost lave zaradi materiala, ki ga nosi s seboj, zmanjšala. Da se po možnosti prepreči nadaljna nevarnost, je prebivalstvo v Numiziatu zapustilo nižje ležeče hiše. Število beguncev iz krajev, ki jih je uničila lava ali pa ki jih ogroža, znaša približno 4300. Glavni tok lave je prodrl preko železniškega mostu pri Mascaliu, tako da je železniška proga Catania-Messina prekinjena. Lava prodira v smeri proti Caravi, odkoder

se bo zlila v morje. Drugi tok prodira v smeri proti Numiziatu. Lava je sedaj popolnoma obkrožila ta kraj. Pomožne čete delajo na to, da bi se lava zlila v morje preko uničenega Mascalia. Kot zadnje poslopje je bila v Mascaliu uničena velika tvornica esence iz citron in oranž.

Catania, 10. novembra. d. Delovanje Etne se je včeraj zopet zvišalo. Že od jutranjih ur prihaja lava iz novega žrela, ki se je odprl v bližini Magazzemie, približno 8 km severozapadno od Mascalia. To žrelo je takoj začelo bruhati velike množice lave, ki so z veliko hitrostjo prodirale v dolino. Ako bo novi tok odbržal svojo dosedanja smer, ni izključeno, da bo dosegel in poplavljal mesto Giarre, ki leži približno 10 km južno od Mascalia in 30 km severno od Catanie.

Ženske v borbi z roparji

Sanghaj, 10. nov. (be.). V kitajski pokrajini Kiangsu se je oborožilo 800 žensk, da preprečijo ropanje banditov. Med ženskami in roparji je prišlo do ogorčenega boja, v katerem so imele žene 9 mrtvih in več ranjenik. Končno so bili po hudem boju banditi pregnani.

Druga smrtna žrtev novosadske katastrofe

Novi Sad, 10. novembra. p. Poročali smo že o težki letalski nesreči v Novem Sadu, pri čemer je bila težko ranjena učenka Trgovske akademije Sofija Ponadić. Zdravniki so takoj po nesreči izjavljali, da obstoja malo upanja, da bi ponesrečena učenka prebolela težke notranje poškodbe. Nesrečna žrtev letalske nesreče je nocoj po najhujših mukah in trpljenju podlegla težkim poškodbam. Kakor je preiskava ugotovila, Sofija ni bila na aeroplanu, temveč je bila po nesrečnem naključju ravno na ulici, ko je strmoglavilo letalo na tla in jo pokopalo pod seboj.

Proslava 10-letnice na poštah

Beograd, 10. novembra. d. Minister pošte in brzojava je odredil, naj se v nedeljo 11. t. m. ob 11. dopoldne uстави v ministrstvu, pri poštah direkcijskih in vseh poštah uradih za dve minuti vsako delo v spomin 10-letnice premirja in padlih žrtv med svetovno vojno.

Kritičen položaj v Poruhrju

Essen, 10. novembra. (be.). Zaradi izprta delstva se nahaja mesto v velikih finančnih težavah. Do nadaljnjega je ustavil aadžupan vse izredne izdatke. Župan v Düsseldorfu je naprosil člane mestne uprave, naj se vzdržijo pri dajanju vseh posetov privatnih in javnih reditev.

Zanimivosti o begu Viljema

Berlin, 10. nov. O priliki 10letni nemške republike je objavil »Berliner Tageblatt« zanimive podrobnosti o begu bivšega nemškega cesarja Viljema na Nizozemsko. List ugotavlja, da nista niti Hindenburg niti Gröner svetovala Viljemu, naj odstopi. Hindenburg je samal o cesarjevemu begu tri ure potem, ko se je vlak že odpeljal.

„Spricho takega čuvarja države bi bilo ne-spametno mirno spat!“

Ostri napadi beograjskih listov na dr. Korošca zaradi zaplenjevanja listov

Konfiskacijske metode dr. Korošca so izzvale tudi v beograjskem tisku hudo krl. Oba glavna lista „Politika“ in „Vreme“ ogorčeno napadeta »največjega Slovenca« in z ironijo ponatiskujeta »Slovenec« klic po tiskovni svobodi, ki nima nobenega drugega namena kakor prikriti vernim ovčicam v Sloveniji delovanje g. Korošca v Zagrebu in Beogradu.

Današnja „Politika“ se na uvodnem mestu bavi s konflikcijsko prakso dr. Korošca, ki jo primerja z nekdanjimi turškimi cenzorji naglašajoč, da je razlika samo v tem, da so listi takrat točno vedeli, kaj je zabranjeno in kaj ne, dotični dr. Korošec tiskovni zakon izvaja drugače v Beogradu in drugače v Zagrebu in Ljubljani. „Politika“ dalje naglašuje:

»Dr. Korošec se zagovarja, da prihaja ta razlika odtod, ker državni organi v Beogradu in Zagrebu različno tolmačijo zakon. Izvajanje zakonov v splošnem, posebej pa še izvajanje zakona o tisku spada v delokrog notranje politike vsake vlade. Lepo izgleda vlada, koje v stranju politiko vodijo — policijski pisarji. To uradno priznanje dr. Korošca nam je zelo drago. Je več kot dokument nesposobnosti, je dokument popolnega duševnega siromaštva, takega siromaštva, ki je če prihaja s položaja predsednika vlade, lahko katastrofalno!«

»G. dr. Korošec, nadaljuje „Politika“, »je bil vstoljen za predsednika vlade po vsej priliki zato, ker se je pojavila gonja proti Srbijancem, in ker se je mislilo, da bo ta gonja prenehala, če bo na čelo vlade prišel mož, ki ni Srbijanec. In ti Srbini Balkanec, marveč pravi Evropec. A gonja ni prenehala; danes je ostrejša nego kdaj poprej! Evropec je ponižan (sveden) na rahmetli

censur — Memurija, ministrski predsednik na policijskega pisarja. Spricho takega čuvarja države bi bilo mirno spanje nespametno...«

Beograjski „Trgovinski glasnik“, ki velja za glasilo srbskih krogov je objavil pod naslovom »Protestiramo« naslednji članek: »G. Korošec je jel preganjati tisk. Več beograjskih listov je bilo parkrat zaplenjenih. Zagrebski tisk je doživel isto usodo. Zaplenbe je sodišče večinoma razveljavilo. To pomeni, da je v postopanju policijskih oblasti več samovolje centralnih oblasti nego občutka zakonitosti. To pa je nasilje nad javno besedo.

Toda tudi če bi sodišče redno potrjevalo prepovedi, nastane vprašanje ali je treba časopise pleniti?

Zaradi članov se vlagajo v inozemstvu tožbe pri sodiščih, a novinarji in listi odgovarjajo za svoje prestopke pred zakonom in sodiščem. Zaplenb tam ne poznajo. Pri nas je drugače. Pri nas se postopa kakor samo v zaostalih državah. Imamo nazadnjaški zakon o tisku in še temu nazadnjaškemu zakonu dodajamo še slabšo uporabo.

Uverjeni smo, da od javljenja javne besede nima nobene koristi niti režim. Dobro bi bilo, da se dr. Korošec in drugi ne bi trudili prožiti svetu nekulturnega spričevala o naši državi.

Energično protestiramo proti zaporedni plenitvi raznih jugoslovenskih časopisov in proti sistemu persekucije javne besede.

Bolje bi bilo, da Korošče vlada bolj pazi na dejanja, nego na besede. Če pa se že peča z besedo, naj prepusti sodišču, da oposti ali pa kaznuje pisca. Naj toži, s prepovedmi pa naj ne onemogoča javne kritike.

Nov naskok SLS na slovensko obrtništvo

30 odstotkov oblastne doklade na obrtniško dohodnino

Od 1. januarja 1929. bo prva davčna skupina (trgovina, industrija) plačevala obrtnega davka od čistega dohodka 10%. druga skupina (svobodni poklici in obrti z več nego štirim kvalifikiranimi pomočniki) 8%, književniki, privatni učitelji, novinarji, babice 6%. K temu pride še dopolnilni davek, ki znaša, če je čist dohodek letno do 10 tisoč dinarjev 2%, 10 do 20 tisoč dinarjev 2,5%, 20 do 30 tisoč 3%, 30 do 50 tisoč 4%, 50 do 70 tisoč 5%, 70 do 90 tisoč 8%, 120 do 150 tisoč 10%, nad 150 tisoč dinarjev 12%. Na te že samo po sebi velike davke hoče vpeti SLS sedaj še v obeh slovenskih oblasteh 30% oblastne doklade.

Obrtniki s strojem na pogone ali petimi delavci bo plačal, če se mu čisti dohodek oceni n. pr. na 36.000 Din osnovnega davka 2880, dopolnilnega 1440 Din 30% oblastne doklade 1296 Din skupaj torej 6616 Din ali nad 15% čistega dohodka.

Gospodje pri SLS nam očitajo, da le iz

nagajivosti kritikujemo »delo« SLS, ki je prišel na novi obrtni davek in oblastni proračun, v katerem je nov udarec za našo industrijo in obrt. Suhe številke pa, s katerimi si vsako sam lahko izračuna, kaj bo plačal, govore dovolj jasno besedo.

Novi oblastni obrtni davek bo zadel obrt, delavstvo in konzumente. Konkurenčna zmoglost Slovenije bo še bolj zmanjšana.

Nas vodijo pri kritiki popolnoma stvarni obziri. Če imajo gg. Ogrin in tovariši stvarne odgovor, mi ga bomo vzeli v pretres in bomo nanj odgovorili objektivno. Glasilo SLS pa previdno molči. Rado bi, da bi ta atentat na žep gospodarstvenikov prešel kar na tihem.

Obrtniške organizacije so že izpregovorile, molči pa Zbornica TOI, ki ima menda le zaradi lepšega v naslovu, da je tudi »za obrt«. Naši poslanci se morajo z najodločnejšimi sredstvi postaviti v obrambo ogrožene konkurenčnosti naše obrti.

Poincaré še ni sestavil vlade

Odločitev o usodi njegovega mandata bo padla danes. — Če Poincaré ne uspe, pride na krmilo najbrže levičarski kabinet pod vodstvom Brianda

Pariz, 10. novembra s. Poincaré je imel danes razgovor s predsednikom Doumergom. Ob 3. popoldne je nadaljeval svoje razgovore z političnimi voditelji. Proti splošnem pričakovanju Poincaré še ni sestavil novega kabineta, dasiravno se je splošno računalo, da bo kriza vlade rešena že danes. V poučenih krogih sicer zatrjujejo, da je ministrska lista v glavnem že sestavljena. Mesto odstojivših štirih radikalnih ministrov bi stoptli v novo Poincaréjevo vlado Oberkirch, Ellos in Besnard, ki pripadajo sicer radikalni stranki, vendar pa ne odobravajo skupa strankinega kongresa, ki je izzval vladno krizo. Pač pa stavijo Poincaréju gotove pogoje, ki bi naj

omogočili vsaj delno podporo nove vlade s strani radikalne frakcije. Tozadevna pogajanja so še v teku in bodo najbrže končala še nočjo z uspehom. Vsekakor pa je Poincaré odločen znova vrniti mandat, če bi se izkazalo, da bi njegova vlada v zbornici ne imela stalne in zanesljive večine.

Dasi se ta možnost izključuje, se v političnih krogih vendarle razpravlja o tem, kdo naj sestavi vlado v tem primeru. Sodi se, da bi mogel razen Poincaréja edino Briand skupno s Tardieujem sestaviti delazmočno vlado, ki pa bi imela le prehodni značaj. Vsekakor pa se sklepa, da mora najkasneje jutri dopolne past odločitev o uspehu ali neuspehu Poincaréjeve misije.

Desetletnica obnovljene poljske samostojnosti

Dne 1. novembra praznuje Poljska republika na slovesen način desetletnico svojega obstoja.

Novonastale odnosno razširjene nacionalne države srednje in vzhodne Evrope praznujejo druga za drugo desetletnico, odkar se je zrušil nasilni tujočni režim nad njihovimi teritoriji. Obletnica je zvezana v glavnem na katastrofo centralnih držav, konkretnije pa je navezana na najpomembnejši datum narodnega osvobodjenja in ujedinjenja. Na Poljskem praznujejo desetletnico na datum, ko je stopil l. 1918 Josip Piłsudski na čelo državni upravi, odnosno, ko se mu je poverilo poveljstvo nad vsemi obo roženimi četami na Poljskem. V Poljski so zavladale v oni dobi zelo neugodne razmere. Ko so nemške in avstrijske okupacijske sile zapuščale poljsko ozemlje in se je pričel prevrat, sta se organizirali na Poljskem dve vladi, ena levičarska, ki se je proklamirala v noči med 7. in 8. novembrom v Lublinu s socialisti na čelu in druga, ki se je bla razvila pod okriljem regentskega sveta v Varšavi. dediča avstrijsko-nem načrtov glede restavracije Poljske pod patronatom centralnih sil Varšavska vlada je bila izrazito desničarska in je imela v deželi malo avtoritete bodisi radi neslavnih historičnih remišecence kakor tudi zaradi splošnega radikaliziranja ljudskega mišljenja in razpoloženja. Vladi nista priznali druga druge in situacija je postajala vedno bolj napeta.

Tedaj se je vrnil iz internacije v Magdeburgu general Piłsudski, ki je vžival ogromno avtoriteto zaradi svoje revolucionarne

preteklosti, in ker se je bil očitno uprl nemškim imperialističnim težnjam, ki so hoteli pod masko poljske »restavracije« podrediti rusko-poljske zemlje svoji oblasti. Nemci so ga kakor mnoge druge legionarje prijeli in internirali; njegov ugled pa je vpricho tega le še porastel. Ko se je tedaj raznesel glas o njegovem povratku, je vse pričakovalo rešitve od njegovega nastopa. Dne 11. novembra mu je Varšava priredila triumfalen sprejem, regentski svet pa mu isti dan izročil vrhovno poveljstvo nad poljskimi armadami, tri dni nato pa tudi najvišjo politično oblast. Piłsudski je brž začel uvajati red; lublinska vlada je takoj svojo oblast izročila v njegove roke in socialisti Hovaczewski je sestavil prvo poljsko vlado. S tem se je obnovila enotna, svobodna Poljska in dogodki z dne 11. novembra so ji osnova.

Poljaki lahko še s posebnim zadoščenjem gledajo nazaj na svoj silni uspeh. Njihov teritorij je bil nad sto let razdeljen med tri najmočnejše kontinentalne velesile in težko si je bilo predstavljati možnost, da bi se bilo mogoče osvoboditi izpod gospodstva vseh treh. Zato je praktična politika silila v oportuniteto in narekovala potrebo, nasloniti se na eno od nasprotujočih si kombinacij. Ali ravno v tem pa ni bilo enotnosti. Galitski Poljaki ki se jim je v političnem pogledu godilo najbolje in so imeli zelo privilegirani položaj v Avstriji, so pričakovali pomoči od habzburške države in so zato hoteli najprej premagati Rusijo in proti njej obnoviti Poljsko pod avstrijsko zaščito. Zato so pod vodstvom Piłsudskega organizirali protiruske poljske legije, ki so se borile takoj od l. 1914 dalje proti Rusom.

Toda v kongresni Poljski je bil le manjši del za ta avstrijsko-poljski koncept. Velika

večina mladih Poljakov pa je želela sporazum z Rusi, osobito, ko je car slovesno dal zagotovilo, da se Poljska ujedinila in obnovi kot v bistvu samostojna država. Tudi Poljaki v Nemčiji so bili po ogromni večini za rusko orijentacijo. Kmalu so se tudi v antantnih vrstah borile poljske legije.

Notranja razcepljenost med Poljaki pa se je polagoma manjšala, in so nemške mahinacije razkrile, da gospodi v Berlinu ni do obnove Poljske, marveč da jo žene le goli imperializem. Zato so se poljski duhovi vedno bolj odražali od centralnih sil, legionarji so se razpršili in so romali v nemške ječe. Istočasno je vršila poljska emigracija v antantnih državah živahno propagando in organizirala priprave za obnovo Poljske na račun centralnih držav, Durovski, Sienkiewicz in Paderewski so bili med prvimi antantofilskimi propagatorji poljske svobode.

Ruska revolucija in nato katastrofa Avstro-Ogrske ter Nemčije, vse to je povzročilo, da so se uresničile najdrzneje poljske sanje, in da se je Poljska obnovila v obsegu kakor si l. 1914 ni mogel lepše zamisliti največji optimisti.

Zadnje sredstvo

V nedeljo zvečer sem odpotoval po zasebnih opravkih v Beograd ter se že v torek zjutraj vrnil domov. Nikogar od politikov nisem videl; Narodni skupščini sem se izognil s tem, da nisem stopil niti v ulico Miloša Velikega, od poslancev sem videl samo Koroščeve »parlamentarce« in še te samo na vlaku, a vendar ni dal ta neznanec dogodek »Slovenec« dva dni miru. Vse mogoče stvari ugiblje in dasi je tam od malicioznosti do bistrine ozek in polhleven pas, vendar je našel vse polno važnih stvari. V enem pa je »Slovenec« sigurne, da je KDK razbita in da se je klerikalcem ni treba več bati. Zato je med drugim dokaz moja pot v Beograd in če ne bi šel v Beograd, bi zopet to bil dokaz, da je KDK že popolnoma v razsulu. Što se babi hitlo, to se babi snilo. Vidim torej, da ima g. Korošec pred seboj en sam ideal: razbiti KDK in jo pripraviti na kolena. S tem svojim idealom je postal ministrski predsednik in ko že sama ta pojava ni rodila zaželenega učinka, je šel naprej na delo. V usih zakonitost, v žepu figo in nasilje. Plenjenje časopisa, preganjanje pristavev, tožbe, prepovedi shodov, vabe in grožnje intrige in obljube, snubače v Zagreb, a po blamaži takoj tožba zoper vdovo pokojnega Stjepana Radića. Čisto tako, kakor so čikiši nekda konje lovili.

In tuhta in napenja učeno glavo, pa pogrunta novo sredstvo. Misli si, kakor se je okrog mene vse zbralo, samo zaradi dnevnice, tako je tudi drugod. Dnevne jime bomo odvzeli, pa tako lahko nekaj našim navrgli, pa bo SLO. KDK bo odnehala, prišla k meni na sporazum, molji grehiti bodo pozabljani in še me bodo slavili kot očeta domovine. Toda modri ukrep še bolj modrega premijera rodi baš nasprotni učinek. Pa ga še to ne izrežni, lšče novih pripomočkov. Že je zagrozil z odvzetjem železniških voznih kart in študira, kako bi odvzel mandate. Tu ga puščajo že najzvestejši na celju. Še tistim je to predebelo, ki jih je zadnjič privlekla prvič v skupščino Vukičevićeva policija. Z namo vejšimi sredstvi za ukrotenje KDK izgublja ugled in veljavo v očeh celo tiste čaršije, ki ga je v le in njegove molčečnosti smatrala za pametno glavo. Tako gre takra stvar od stopnje do stopnje!

»Jutrov« uvodničar je pred nekaj dnevi zapisal sledeči stavek: »G. Korošec je dolgo vrsto let živel od duševnega dela drugih. Zdej je na visokem položaju in lahko pokaže, kaj zna sam.« To je čista resnica in take stvari si je treba dobro zapomniti. Toda, pokazal ne bo nič, kakor doslej še nikoli nič. Slučaj ga je vrgel na površje, slučaj ga bo odnesel, za SLS pa bo ostala samo žalostna izkušnja.

Z nasiljem, preganjanji, zaplembami, odvzetjem dnevnice in drugimi sredstvi KDK ni ukrotil še manj razl. Kaj naj zdaj stori? Čaka, tako bo izjavil. S čakanjem ne bo nič in mu samo dolgočasno postalo, ker KDK tudi to ukrotenje ne more. Čas je vendar za KDK boljše sredstvo nego za režimlje. Kaj torej sedaj? Če hoče na vsak način ugnati KDK, ostane še eno edino sredstvo. Pa moram reči, da me močno čudi, da ga v svoji svobodoljubnosti in velikem spoštovanju parlamentarizma še ni pogruntal. Sredstvo je znano, in so gospodje Koroščevega kalibra radi uporabljali zlasti proti neposlušnemu delavstvu. Zlasti zoper stavkajoče delavce. In kaj smo sedaj v očeh g. Korošca poslanci KDK drugega, nego stavkajoči delavci? Pa če smo ga prepričali, da nas z reduciranjem ne spravi pod svojo komando, naj poskusi še to. Svojemu resornemu ministru za vojsko in mornarico naj ukaže vso KDK takoj mobilizirati. Vse v uniformo in pod orožje. Pa na vežbo od prvega do zadnjega. In da bo stvar bolj učinkovita, naj nam postavi za komandanta svojega klubskega predsednika g. Sušnika. Hud gospod je to in spomin na njegovo oberlaftanostvo je pri kmečkih fantih še v živem spominu. Če torej vse to še poskusi g. premijer in največji Slovenec, pa je sporazum z KDK gotov in Korošec velik ter slaven državnik.

Drugače pa ne prvo ne drugo!

Ivan Pucej.

Tudi v Belgiji se pripravlja vladna kriza

Bruselj, 10. novembra (be.) Belgijsko časopisje predvideva zaradi delovanja Plamcen v vprašanja amnestije vojnih dezerterjev ministrsko krizo

Režimska igra z obnovo gospodarstva

Brezplodne konference privrednikov. - Večna »pripravljenost« vlade. — Skromni program za obnovo gospodarstva Slovenije

Kadar pride vlada v politično stisko, išče pomoč v tem, da skuša pozornost obrniti drugam. G. Korošcu, ki čuva le še prostor za drugega, se zdi potrebno markirati, kakor da hoče zdaj naenkrat vse »delati«. Čudna stvar, da ravno in šele sedaj, ko že zahaja solnce režima.

Vladne seje »sa privrednim krugovi« so si podobne kakor jajce jajcu. Par gospodov v žaketi in modnih hlačah pride skupaj, pri čemer trdijo, da zastopajo ves gospodarski svet. Ni pa jih pod milim nebom nihče v to pooblaštil. To pot je Hrvaško na ta način »zastopal« g. baron Turković, ki je še vedno v upravi Narodne banke. Tudi g. Jelačin, ki ima s seboj vsaj vizitko predsednika Zbornice za TOI, bi bil najbrž v veliki stiski, če bi imel razložiti, koga prav za prav od gospodarskih krogov v Sloveniji predstavlja.

Pri taki seji si gospodje radi med sabo pokadijo in ko se razstanejo, so ganjeni, češ da se ravno tisto minuto začena nova doba za celo našo državo. Tako je bilo tudi to pot.

Privrednike je vodil k ministrom gospod Bajloni, ki je povedal, da je naš saobračaj slab in da je videl zastoj vagonov na stanicah. Iz Ljubljane je prinesel vtise, da gre tu vse dobro. Na seji so sestavili nekaj program, ki pa ne gre preko običnih fraz.

Sele iz »Slovenca« smo izvedeli, kakšen gospodarski program se je imenoma Slovenije razvijal v Beogradu. SLS je zanj odgovorna kot nositeljica umetne večine v Zbornici za TOI.

Glede železnice se iznaša pritožba zaradi vagonov. Ta je gotovo utemeljena. Toda pozabili so na perečo opasnost zaradi slabega vzdrževanja prog in na vprašanje dobav. Tudi o pretečem povšanju tarifov ravno za proizvode naših krajev ne najdemo besede. S frazo, da železniški promet interesentov ne zadovoljuje, ne bo nikomur pomagano.

Proti državnemu obrtnemu davku, ki bo od 1. januarja 1929. pritisnil našo produkcijo, da bodo kmalu izbrisani zadnji sledovi konkurenčnosti cen naših proizvodov, si famozna »konferenca« predstavnikov gospodarstva« očitno ni upala nastopiti. Tako tudi ne proti novi oblastni 30 odst. dokladi na obrtniški davek in ne proti razširjanju denarja zlasti v ljubljanskih oblastih.

Preložitve smodnišnice iz Kamnika pač ni zahteva, ki je spadala pred ta forum. Utemeljena je gotovo, ker bo

šele potem mogoč tujski promet v kamniškem kotu, toda stvar ni ravno dobro vpeljana.

Ves »slovenski« gospodarski program je sestavljen tako diletantsko in površno, da človek ne ve, ali se bi jezil, ali smejal. Klerikalno glasilo pa ga objavlja pod pompoznim naslovom »Za obnovo gospodarstva«.

Tako zvani privredni krogi za zahteve, ki segajo v državno politiko, ne razpolagajo z zadostno mero neodvisnosti, da bi jih mogli zastopati dovolj odločno. Eden rabi kredit Narodne banke, drugi se boji, da ga s kakšnega stolčka dol vržejo. Zato se običajno operira s kompromisi, za koje pa imajo naši Srbijanci malo smisla.

Naš program je decentralizacija, ali če hočete, federalizacija Hipotekarne banke, Poštne hranilnice, zemljoradniškega kredita, Drž. obrtne banke in kontingentiranje kreditov Narodne banke po višini davkov. To so zahteve, ki jih ne bo mogoče doseči ne z banketi in konferencami, ne s podreparsko politiko SLS, ampak le z gromom marša stotisočev volilcev KDK. Konferenca pri dr. Korošču v Beogradu z gg. Turkovićem in Jelačinom kot arabeska kama pa je imela nalogo slabiti ta marš, nasuti javnosti peska v oči in umirajočemu režimu dati videz neke aktivnosti, v glavnem pa nekoliko odilila.

Velika gospodarska vprašanja, ki pretresajo našo državo, se bodo reševala na političnem bojišču. Srbijanci se nobene naprave, ki so se je polastili, niso dali v dobrem iz rok. V tem oziru je tipičen klasični odgovor g. Bajlonija, zakaj ne more slovenskim interesentom dati one kvote na kreditih Narodne banke, ki jim gre. Dejal je, da je to nemogoče, ker bi se moralo Srbiji vzeti, kar ima zdaj. Doživeli pa smo redukcijo kreditov v prečasnih krajih, da so se povečali za Srbijo. To je šlo brez vsega. Take odgovore dobimo povsod, dokler ne bo KDK s pestjo prodrla mrežo izgovorov in laži.

Stažaja, ki jo nekateri gospodarski krogi delajo hegemonizmom, je v tem trenutku toliko bolj vredna obsodbe, ker se bliza odločitev. V takih momentih bi moral vsakdo podveto paziti, kaj dela. Tisoči siromašnih volilcev KDK potrpijo, ker vidijo pred seboj mnogo večji cilj. Bogataši pa hodijo podpirati hegemonijo. To si bo treba zapomniti.

Nove uredbe mariborske oblasti

Maribor, 10. novembra. Mariborska oblastna skupščina je v »črtašnji« večerni seji sprejela proračun za leto 1928. tudi v podrobni debati. Klerikalna večina je dosledno odklanjala vse izboljševalne predloge oziroma, češ, da nima časa razpravljati o njih. Deloma pa tudi, da so ti predlogi neizvedljivi.

Današnja seja oblastne skupščine se je začela ob 9.30. Izvoljen je bil najprej upravni odbor oblastne hranilnice. Od šestih članov je večina prepuštila oziroma (dr. Lipold in dr. Ante Odlič), sebi na zadržala štiri (notar dr. Bartol, ravnatelj mestnega računovodstva Josip Barle, duhovnik in urednik »Slov. Gospodarja« Fran Hraštel in trgovec Fran Gaišek). V nadzorstveni odbor Oblastne hranilnice priidejo poslanci prof. Cestnik in Litrop (SLS) ter Zakulčić (KDK).

Oblastna skupščina je nato spremenila občinski red za bivšo Stajersko v § 2, ki govori o združevanju občin. Ta uredba je zelo važna, ker je v oblasti veliko številu malih občin, ki imajo komaj po 400 ali še manj prebivalcev in morajo zato nalagati izredno velike doklade.

Živnozdravniška služba. Soglasno je bila sprejeta uredba o samoupravi živnozdravniški službi v mariborski oblasti. Oblastni živnozdravniški bodo nastanjeni v Kozjem, Slov. Bistrici, pri Sv. Lenartu, pri St. Jurju, v Braslovcah, v Sošanju, v Rogatcu, Ormožu, Gor. Lendavi in Dubrovi. Službeni okoliš jim bo določen s posebnim pravilnikom.

Živnozdravniški bodo imeli poleg svojega ožjega posla tudi nalogo, delovati na izboljšanje higijskih razmer domačih živali in na povzdigo živinoreje cepiti domače živali, ogledovati živino, meso, mleko itd., nadzirati živinske sejme in hleve, zlasti pa skrbeti za pobijanje kužnih bolezni.

Oblastni cestarji. Soglasno je bila sprejeta tudi uredba o službenem razmerju oblastnih cestarjev.

Cestarji se smatrajo za redno pomožne osebe, najeto za stalno oskrbovanje oblastnih cest in mostov. Cestni nadzorniki morajo postati oni, ki so izpolnili za poduradnike predpisane pogoje.

Izseljeniški urad Po uredbi, ki je bila sprejeta na današnji seji, bo izseljeniški urad, skupen za obe slovenski oblasti. Svoj sedež bo imel v Ljubljani. njegova naloga pa bo dajati pojasnila osebam, ki se hočejo izseliti ali se vračajo v domovino, voditi seznam izseljencev, vzdrževati z njimi stike, zbirati podatke o gospodarskih in delavskih razmerah v pokrajinah, kjer so naši izseljenci, pospeševati kolonizacijo v južnih krajih naše države in ustanoviti izseljeniški dom v Ljubljani. Izseljeniški urad vodi svetovet štirih ali osmih članov, ki jih imenujeta oba oblastna odbora. Sprejeta je bila tudi uredba o razdelitvi šolsko - konkurenčnih uspehov v srezu Prevalne na način, ki je veljaven za »reze bivše Stajerske«. Ko je bilo odpravljenih še nekaj predlogov manjše važnosti, je bila seja ob 13. zaključena. Prihodnja seja bo šele spomlad.

Generalni ravnatelj italijanskih šol

Rim, 10. novembra (be.) Generalni tajnik fašistovske inozemske sekcije je postal generalni ravnatelj italijanskih šol v inozemstvu

Julij Maniu

Julij Maniu, vodja romunskih kmetov in novi romunski ministrski predsednik, se je rodil 8. januarja 1873. v Simleu Silvaniei na Erdeljskem. Po izvršenju gimnazijskih študijah je študiral pravo na vseučiliščih v Klužu, na Dunaju in v Budimpešti. Za kot dipk se je bavil s politiko in je s svojimi slovenskimi, srbskimi in romunskimi tovariši osnoval dijaško zvezo narodnih manjšin v Budimpešti. Po njegovi inicijativi je bil leta 1895. sezvan kongres narodnih manjšin Ogrske, kjer so se postavile prve smerice za kasnejšo stranko manjšin, ki so jo tvorili Srbi, Slovaki in Romuni. Vojde te stranke so bili Maniu, dr. Milan Hodža in Svetozar Pribičević. Leta 1906. je bil Maniu izvoljen za poslanca v ogrski parlament, kjer se je zlasti boril za pravice manjšin in za splošno volilno pravico. Za svetovno vojno je služil od l. 1916. v avstrijski vojski. Prevrat ga je zatekel na Dunaju, kjer je osnoval romunski narodni svet.

Dne 1. decembra 1918 je bila sezvana konferenca narodnih predstavitev v Albi Juliji, ki je zaključila pridružitve Sedmogradske k Romuniji. Maniu je bil tedaj predsednik sedmogradske vlade. Naslednje leto je bil Maniu predsednik prve povojne vlade v Romuniji in je izvedel volitve v konstituantno. Po volitvah je odstopil in je na njegovo mesto prišel Vajda - Voevod. Kasneje je Maniu sprovel fuzijo erdeljske stranke s zaradniški, ki jo vodi učitelj Mihalage, in z narodno stranko Takeja Jonesua. L. 1926. je sklenil še pakt s socialisti in začel ostro borbo proti stranki Bratianuja, s katerim je nekočkrat bil v pogajanjih za sestavo skumne vlade. Do tega pa ni prišlo, ker je Maniu zahteval nove volitve.

Drobiz z vseh strani

Split, 10. novembra 6. V vasi Gradu v občini Triljev so volkovi v eni zadnjih noči poklali in požarili 37 ovč. Ljudje, ki prihajajo iz tamnega kraja v Split, pripovedujejo, da so volkovi svobodno izprehajajo po cetrinskem polju. Ljudstvo prosi oblast, naj priredi lov na volkove.

Washington, 10. nov. (be.) Ameriški državni urad je sklenil odpoklicati ameriške čete iz Kitajske.

Berlin, 10. nov. (be.) Kubanski predsednik Machado je otvoril telefonski promet med Kubo in Španijo.

Lisbona, 10. nov. (be.) Polkovnik Vicente Freitas je sestavlil novo ministristvo.

Buenos Aires, 10. nov. (be.) V tukajšnji katedrali je eksplodirala bomba. Ubita je bila ena oseba.

Varšava, 10. nov. (be.) V bližini vzhodnogališkega mesta Stanislaw sta zadela drug od drugega dva osebnata vlaka. Ubitih je bilo 37 oseb.

Hmeljski trg

Zatec, 10. novembra h. Tedensko poročilo: Pretekli teden je bila tendenca mirna. Nekaj dni je bil promet v provinci precej živahen in nakupovanje veliko. Kot kupci so predvsem nastopili inozemci. Cene prejšnjega tedna so se povsem odzdrle. Proti koncu tedna je povpraševanje nekoliko popustilo in danes se je v Zatecu in na deželi plačalo 1650 do 2000 Kč za 50 kg brez prometnega davka. Zaloge na deželi so se precej znižale. 70 odstotkov hmelja je že prodanih.

Naši kraji in ljudje

Zatiralcem

Ob obletnici rapalske pogodbe
Zastirali ste nam vedri svod nebes,
da solnce luč duš naših ne bi grela,
zaprl nam studencev božjih vrela,
pobrli plode z naših ste dreves

Grobove kopljete nam: zemlje krov
naj bo nebo nam zdaj in naša hrana
vaj gnoj, pijača naša mrzla slana,
domovi naši krtov temni rov.

Naj se zgodil Naj se izpremeni
naš rod v podzemnih črvov goste raje,
naj korenike vaše grize, gloje,
naj srka vase sok vaše moči.

Naj raje, vrta naj v stržena tók
košatih debel vaših, naj vam veje
suhi in liste, cvet in sad in žetje
naj vaše bo nemilostni svedok

O rod moj, še boš vstal in še boš prost!
Le trpi vdan v tuja gnili krvi,
truj trlo rasto mu — zdaj le bedni črvi,
še bodo živi, ko bo padel gozd

Vera Prorokova.

Akademski omladini!

Po dveh letih umetno ustvarjenih nasprotij, sta se letos zopet sporazumeli najjačiji akademski društvi na ljubljanski univerzi: J. n. a. d. »Jadrana« in J. a. d. »Triglav« za složen nastop pri letošnjih volitvah v SSLU na skupni listi. To listo je oficijelno sklenil podpirati Akademski agrarni klub »Nijava«. Vest o združitvi vseh naprednih sil na univerzi bo vsak akademik gotovo z veseljem pozdravil. Lista nosi oznako: »Lista enotne napredne omladine«: kandidati so: Kostelj Janko, jurist; Zdobek Jože, jurist; Babič Mihovil, tehnik; Lah France, tehnik; Kovč France, filozof; Jereb Drago, jurist; Trampuž Milan, jurist; revizorji: Ekar Dušan, tehnik; Debeljak Milan, medicincec; Marc Pavel, jurist.

Uverjeni smo, da jim boste poverili svoje zaupanje na podlagi izdelanega delovnega programa, ki ga bodo te dni kandidati objavili. Imena kandidatov so dovoljna garancija, da ne bo ostalo le pri lepih besedah.

Ker se je v poslednjih dnevih skušalo z vsemi mogočimi sredstvi vplivati razdiralno med aktivnim članstvom zgoraj navedenih društev, opozarjamo vse volilce, da se z nobenimi vestmi ne puste begati. Mi imamo volje in sredstev dovolj, da bomo vsako netovariško rovarjenje brezobzirno zatrili.

Edina lista naprednih akademikov je »Lista enotne napredne omladine«. Glasovi za vsako drugo listo so izgubljeni! Volilni odbor »Liste enotne napredne omladine« posluša do nadaljnjega vsak dan od 10.—13. in od 16.—19. v posvečevalnici »Jadrana« in je na razpolago vsakomur z vsemi potrebnimi poasnimi; zato se v zadevi volitev v SSLU obračajte edinole nani.

Stopamo v volilno borbo z zavestjo popolne zmage naše misli na univerzi. Da pa bo zmaga kar najlepša, je dolžnost vsakega omladinca, da glasuje za »Listo enotne napredne omladine«. Ne nasedajte beganju, ne cepite naših vrst!

Ljubljana, 11. novembra 1928.

J. n. a. d. »Jadrana« — J. a. d. »Triglav«

Agrarni akad. klub »Nijava«

Zvonovi, zvonite! ...

(Meditacije iz Murske Sobotne.)

Glavarstvo v Soboti je te dni razposlalo plačilne opombe z grožnjo rubežni in prisilne prodaje na vse člane rimsko-kat. cerkvene občine, ki še niso plačali prispevka za nove cerkvene zvonove.

Po Soboti je završalo. Komentarji niso ravno mili. In ni vsiljivosti nepoklicanega, da pišem te vrste. Pišem jih, ker vem, da so bile popolnoma resno mišljene one besede, s katerimi so najavljali moji informatorji svojo voljo, da prestopijo v pravoslavlje. In v resnici ne vem, komu bi naj to bilo v korist ...

Pameten in previden gospodar si ne bo sam uničeval svojo posest. Je razlika med vneto in vneto! Pri eni je na delu pristen kos človeškega čustva, kos duše človekove. Pri drugi pa so gibalne sile manj vredne ljudske strasti: nagajivost, trmoglavost in predvsem bahavost.

Naš zakon dopušča cerkvenim občinam, da naložijo svojim vernikom tudi relativno zelo težka finančna bremena. Formalno pravo imajo in nihče jim ga ne more odvzeti. Toda če je sodnik eventualno lahko še vedno dober sodnik, tudi če se sklicuje samo na mrtvo črko zakona in ne priznava ljudskega naravnega reda in enostavnostnega poimovanja, bo duhovni učitelj in vodja naroda slab gospodar, če ga bo napačna verna in gorečnost zapeljala v zapostavljanje življenjskih potreb ljudstva in

predpostavljane zunanjih, ornamentalnih priveskov. Cerkevna občina se ne bi smela nikoli sama izločiti iz utripajočega življenja, ker se s tem izpostavlja nevarnosti, da jo izločijo drugi. Če stavi na svoje vernike ogromne zahteve, če jim reže v živo — mora pomniti, da reže s tem v svoje lastno meso. V Murski Soboti si rimsko-katoliška cerkevna občina sama vzgojuje rebele. Če ne bi bil poslušal, bi tega v resnici ne napisal.)

Dejanski stan je naslednji: v Prekmurju rivalizirajo med sabo tri cerkvene organizacije: rimsko-katoliška, izraelitska in evangeličanska. Najmočnejša in najbolj pomorna je rimsko-katoliška. In soboški verniki so narobili naenkrat kar štiri velike nove cerkvene zvonove. Seveda v času ko je

bila konjunktura za nakup zvonov mogoče najslabša. To sicer ni postranskega pomena, pa se da prebrati. Zvonovi so namenjeni tudi še poznim rodovom — toda uprava cerkvene občine zahteva naenkrat od svojih vernikov, da takoj zberó denar za vso kupnino. Kaj pa to pomeni za finančno izmogočeno prebivalstvo, si lahko vsakdo sam predstavlja, posebno še, če izve, da so bile tozadevne dajatve posameznikom predpisane do ogromne vsote 24.000 Din.

Zamudnikom grozi sedaj rubežen in ekskucijaška prodaja.

Je potrebno vprašanje, v čigavo končno škodo se bo to izvršilo?

Ustavite namena nevredno postopanje da se ne bodo našli ljudje, ki bodo zakleli, ko bi morali moliti ...

Krvnik našega vojaškega letalstva

Strašna razkritja o dobavah Dragutina Dinića za našo avijacijo

Beograd, 10. novembra

Krvnika naše avijacije lahko imenujemo liferanta Dragutina Dinića ki je iz inozemstva dobavljal za naše vojno letalstvo slabe motorje, zaradi katerih je strmoglavilo na tla doslej tako visoko število naših letalcev. Njegova strašna, uprav veleizdajalska afera zavzema vedno večji obseg in zasega vedno večje število kompromitiranih osebnosti, ki so stale v Dinićevi službi Beograjska »Politika« objavlja o tem naslednje podatke:

Glavno orodje v rokah Dragutina Dinića je bil mornariški kapetan Vladimir Matijević, ki je nedavno izvršil samomor. Ko je Dinić navezal nase Matijevića, ki je bil poslan v inozemstvo, da prevzame motorje, si je bil že v naprej zasigural provizijo 970.000 Din. Onega dne, ko je imel Matijević prevzeti motorje, bi se moral Diniću izstaviti ček na to visoko vsoto. In ko je Matijević v inozemstvu pripravil vse potrebno za prevzem slabih motorjev, je Dinić mirno čepel doma in čakal na rezultat. Vse mahinacije so bile do podrobnosti organizirane. Kapetan Matijević je bil poslan v inozemstvo, ker dotlej še ni imel nikakega opravka v tujini in se je vojaška uprava upravičeno lahko zanašala na njegove strokovne sposobnosti. Ni še pojasnjeno kako ga je Dinić zapletel v svoje mreže, znano pa je doslej, da je v vsej aferi igrala precej dominantno vlogo tudi neka »višja« dama iz Zemuna.

Posel je uspel. Matijević je prevzel slabe, stare, le nekoliko prenovljene motorje in Dinić je prejel 970.000 Din provizije, ki jo je začel deliti. Nekemu svojemu pomagaču je izplačal kar 130 tisoč Din, njegovemu bratu pa 70.000 dinarjev, dočim bi bil moral Matijević dobiti 100.000 Din, ker sta se prei dogovorila za provizijo po 10.000 Din od vsakega motorja. Toda Dinić je Matijeviću priškrnil in mu izplačal samo 60 tisoč Din, za ostanek pa ga napotil h

komercialnemu direktorju tovarne Zaradi tega je prišlo med Dinićem in Matijevićem do prepira. V jezi je nekoč Matijević pisal Diniću pismo, s katerim se je še bolj zapletel v Dinićeve mreže. Obupan si je Matijević sam končal življenje — in ravno njegov samomor je po najdbi nekaterih dokumentov in pisem pripomogel k razkritju te strašne afe, ki bo bržčas veljala glavo tudi Dragutina Dinića.

Zemljoradniška poslanca Voja Lazić in Dimitrije Vujić sta povodoma razkritja te afe stavila ministru za vojsko in mornarico vprašanje, v katerem med drugim navajata:

»Znano vam je gospod minister, da se v naši vojski zelo često dogajalo letalske nesreče. Vzrok teh nesreč ste iskali v mi. Zaman. Po informacijah, ki jih imamo, je videti, da je teh katastrof v mnogih primerih kriv slab material. Dostavljamo vam dokument, iz katerega je razvidno da so cene materiala bile previsoke, a ne zaradi tega, ker bi bil material tako odličen, marveč zaradi nenavadno visokih provizij, ki so jih tovarne dajale posameznim osebam za dobavo slabega materiala ...»

V interpelaciji omenjeni dokument je dopis tovarne Michel v Strasbourg, naslovljen na Dinića in Totha v Novem Sadu. Pismo navaja, da tovarna pristaja na 30 odst. provizije, od katerih naj jih Dinić 10 odst. izplača Dobrosavu Jevdviću.

To posnemamo po beograjskih listih. Vsa poštena javnost mora odločno zahtevati, da se ta grda afera temeljito razčisti in da se onemogoči vsaka intervencija s katerekoli strani. Pri letalstvu služi tudi zelo mnogo Slovencev, katerih mlada življenja ograža brezvestnost liferantov, zato smo Slovenci še prav posebno zainteresirani na tem, da se stori konec takim zločinskim zlorabam, pa naj bo prizadet Peter ali Pavel.

250.000 Din najdenih med pšenico v kašči

Nenavadno srečno naključje izkušenege voznika

Litija, 10. novembra

Po Šmartnu in okolici se je raznesla novica, da je našel kmet Jablančan v svoji kašči hranilno knjižico, ki ga glasi na 250 tisoč dinarjev. Govorica je vzbudila seveda mnogo zanimanja za srečnika, saj je mož, ki se peča tudi s prevažanjem lesa, znan po vsej okolici. Popolnoma razumljivo je seveda da gre v tukajšnjem okolišu novica o srečnem naključju voznika Jablančana od ust do ust in vzbuja posebno med kmečkim prebivalstvom mnogo komentarjev. Jablančan je tako postal na mah upoštevana in popularna osebnost, vse mu kaže le priazen obraz in kadar pride milijonar — čuditi samo kronski — v gostilno, ima kmalu okrog sebe polno omizje, ki še vedno rado, četudi v družbi ali že v tretje posluša kako je prišel znanec Jablančan od lepih denarcev, katerih se ni nikoli nadejal. Iz pripovedovanja novopečenega bogataša ki zna svo zavezo sam imenitno in tako po domače povedati, posnemamo naslednje:

Furman h'iti je leno ...

Nedavno tega sem prišel kasno ponoči domov. Seveda sem bil moker — zunaj in znotraj, ko je pa še mesec dni tako kremežljivo vreme in sem moral med potjo večkrat veritati in počivati. Ko sem privozil na Jablanškovo, sem to storil bolj na tiho. Domaši so spali in sem bil vesel da me ženske ne slišijo. Preden sem pa legel spat, sem prei spodobno uredil kome v hlevu in sem jih hotel tudi nakrmniti. Na spak! Pa ni bilo nič krme pri roki. Na pod se mi res ni dalo iti. Kdo bo neki hodil ponoči po nočnih letvalih, ko se je pa ves svet zibal okrog mene.

»Ženske spijo,« sem si dejal. »Kar v kašči bom stopil, pa bom iz skrinje za pse-

nico natočil pehar ali dva pšence. Naj imo moji konjički nekaj približka za slabo vreme in pri slabih cestah!«

»Teci, teci, pšenica!«

— Kdo bi si mislil, da znam biti tako previden, ko sem stopil v kaščo. Vrata nisom zaškrupal, niti nisem prevrnil repneza sode za vrata. Na pol speč sem ob furmanskim svetiljki počepnil in odmaknil vrata pri zaboji. Pšenična zrna so pričela naenkrat polagoma kapati v terbas. Teci teci, pšenica! Pa so se vrata naenkrat zadelala z zelenim poklopem. Zato sem porinil v zamašeno luknjo pest in tedaj se je vsul val pšenice, ki je vrzel na vrh — zeleno knjižico!

»To so pa gotovo kake Kolomonove bukve,« sem dejal, ker se mi zaspencu ni hotelo več gledati. Pa sem le iz radovednosti vrzel pogled na knjižico.

— Izprva sem se knjižice kar ustrašil. Ali so davčne knjižice, ali so račun? Oboje nič prida. Pa sem le še iz radovednosti pogledal na prvo stran. Tedaj pa bi najraje zavriskal, čeprav bi šla potem vsa hiša nad mene. Pravi čas sem se premislil in sem shranil bukvice, ki imajo na prvi strani napis enega naših dobrih in varnih denarnih zavodov. Kam sem jih shranil, pa ne vem — ho-ho-ho! Sai so vredne 250.000 kron, nikoli jih ne bi jaz sam imel ...

In srečni kmet je natočil in trčil na zdravje presenečenih sosedov.

Najpreje natreti z

NIVEA-CREME

potem dve minuti čakati (medtem nadaljevati z oblačenjem), potem se namiliti in obriti! Čudili se boste, kako lahko brije, in veselili se boste, da vam bo koža po tem tako mehka in gibka. Na neem kraju vam ne bo koža počila ali se ranila. Niti tega občutka ne boste imeli, da vam je koža napeta, kar se vam je dozdaj zelo neizbežno.

Za Vašo kožo je tako britje pravi blagor.

Nobene bukvice niso tak' lepe ...

Jablančanovo omizje pa mu le ni dalo miru. Vsakdo je hotel še kake informacije in podrobnosti. Še to in še ono. Za vse so se zanimali njegovi zavidi in znanci. Ko pa so zvedeli da knjižica še ni tako stara, je postal na njih prigovarjanje še Jablančan radoveden.

— Kaj če se ne glasijo zneski na krone, temveč celo na dinarje? ...

Na to pa Jablančan s prva tudi sam ni mislil.

To je švrkal po konjih, ko ga je gnala radovednost domov. In na svoje veselo presenečenje je uvidel doma da le res vsa velika vsota naložena v dinarjih. »Naj živi milijon!«

Konjička sta v diru potegnili nazaj pred gostilno in med zvenketanjem čaš na srečo vseh je izdal zviti Jablančan samo na pol, kako neki je utegnila priti tako lepa in koristna knjižica v njegovo kaščo.

— Zdaj vem, zakaj sta mi delali včasih moja žena in n'ena sestra, ki pri nas gospodinjita da dobimo lahko denarja na posodo, če ga hočem. Pa ga nisem hotel: dolga se bojim kakor vragova mati žegnane vode. Zdaj imam pa itak denarja dovolj in bom fural samo še zase ...

Jablančanovi ženi je umrla nedavno mati, ki je bila precej bogata in je za njo dedovala n'ena hči, Jablančanova žena, o čemer na ni Jablančanu nikoli nič izdala. Pa se za to prikrilo skrivnostno dobrodušni mož nič ne tezi in je prav salamonsko razsodil: — Jaz sem njen, njen denar pa je moj! Pa basta!

Skopje je trgovski center
Južne Srbije! 13318

»Poslovni Adresar — Skopje«

za 1928—1929 leto

Je izšel iz tiskarne. Izmed drugih najtočnejših podatkov vsebuje okoli 2500 trgovskih, industrijskih in drugih naslovov. Cena 60.— Din, franko poštnina po povprečju. Naročbe poslati: Vladimiru Ribinu, Skopje 75.

Nestor slovenskih učiteljev

Odličen jubilej Martina Zarnika

Nestor slovenskega učiteljstva g. Martin Zarnik praznuje letos 70letnico, odkar je postal učitelj Obenem je 8. t. m. zaokrožil dobo svojega življenja na dve osmici. Je najstarejša korenina med slovenskim učiteljstvom, Porodil se je na Homcu v kamniškem okraju. Ostal je vse življenje odločnega gorenjskega značaja, četudi je več desetletij kot učitelj in upravitelj preživel na Notranjskem.

Dovršil je, kakor tedanje čase vsi učitelji, učiteljsko pripravnico v Idriji. Z 18 leti je nastopil službo učitelja v Kropi, odkoder pa se je kmalu preselil v Trnovo pri Ilirski Bistrici, kjer je postal šolski upravitelj. Ostal je temu kraju zvest vsó dobo do upokojitve po 44letnem službovanju, nakar se je kot starček zopet vrnil v Krope, ki se mu je v mladosti priljubila. Tu živi še danes, za svoja visoka leta telesno in duševno čil.

Lepo zasluge pripadajo Martinu Zarniku. Ze njegova zunanost ga je razodevala kot odločnega, po napredku stremječega moža velike avtoritete, kakršno je bilo v tedaj njih časih učiteljem težko pridobiti. Bil je duševni vodja tedanjega učiteljstva v postojnskem okraju in učiteljski zastopnik v okrajnem šolskem svetu, kjer je čvrsto branil pravice učiteljstva in razvoj tedanje osnovne šole. Ni se strasil nobenega pritiska in je imel več silno ostrih nastopov z višjimi gosposi. Posebno odločno se je uprl tedanjemu postojnskemu okrajnemu glavarju Schwarzju, ki ga je »Slovenski Narod« dosledno označeval z imenom »Fekete«. Glavar, ki je hotel nekemu učitelju po nedolžnem zavrti vrat, je po Zarnikovem nastopu kmalu odfrčal iz Postojne.

Ko je Zarnik 1902 stopil v pokoj, se ni odtgnil del. Ze nad 60 let star se je v vneto posvetil gospodarskemu in kulturnemu pouku. Še zdaj v starosti 88 let vestno zasleduje vsak prosvetni in gospodarski napredek. Odlikuje ga dober spomin, z mladeniško živahnostjo se rad spominja svoje prošlosti. Naj bo današnjemu čestitemu govorniku dano, da dočaka 100 let!

LIPTON-čaj

zapičnite se, po eno žlico na vsako skodelico čaja 241-a

Vlak je šel preko nje ...

Iz Ljutomeru nam pišejo: Dne 8. t. m. se je po kolodvoru v Ljutomeru ves dan potikala neka kmetijska madenka zale zunanosti. Uslužbenci so opazili, da je zelo razburjena. Pohajala je po tirih, kakor da išče prilike za samomor. Ko se ji je približal neki železničar, je pobegnila na polje.

Zvečer ob pol 20. pa je devojka blizu hiše g. Hančela pokleknila med tračnice ter glasno moleč pričakovala, da jo usmrti vlak, ki je vozil iz Murske Sobotice. Strojevodja je ni opazil. Tóda, ko se ji je vlak približal, se je mladenka hipoma ustrašila smrti ter legla med tračnice.

Ves vlak je zdrvel preko nje — in razen bunke, ki jo ima na glavi in večje rane na desnem kolku se ji ni zgodilo nič. Milo je prosila pomoči, ali drugo jutro je klela, da jo niso pustili v miru umreti. Ta čudna kandidatinja prostovoljne smrti je 21letna Marija S. iz Strigove. V smrt je hotela zaradi razočaranja in ljubezni.

Prenovljeni Narodni dom v Ljubljani

Adaptacije Narodne galerije.

Zaradi Narodnega doma je bilo lani nekaj nesporazuma. Kmalu je vse potihnilo in jela so prihajati darila za Narodno galerijo in Akademijo. Na strehah Narodnega doma so se koncem poletja pojavili delavci, vestibil je bil v prahu, razbijanju in šumu. Kaj delajo? je vse vzklikalo, malce ogorčeno in zelo radovedno. Narodni dom so prezidali, da bo sposoben za življenje.

V potresnem letu so ga s prispevki vsega naroda začeli zidati po načrtih praškega arhitekta Františka Škrabouta, ki je pri konkurenci dobil prvo nagrado L. 1896, so ga otvorili z vsem pompom po tedanjem okusu. Voditelji naroda so postavili v takrat modernem novo-renesančnem slogu palačo za reprezentacijo v sijajno restauracijo, bleščečo kavarno v 1. nadstropju in aristokratsko dvorano. Veliko telovadnico je človek težko našel, tako ostro je bila ločena. Nekaj mesecev samo je šumelo v Narodnem domu. Narod se ni dobro počutil v 7 m visoki gostilni in ni upal sesti na rdeči žamet v kavarni Svetovna vojna je zabrisala zadnje gosposke tradicije.

Avgusta 1925. je bila vključena najemninska pogodba, da dala društvo Narodni dom v najem velik del stavbe Sokolu za 60 let in za mesečnih 200 Din. Julija pa je v Narodnim domom vknjižila Narodna galerija tudi za 60 let najemninsko pogodbo za drugi del poslopja, da sicer ne plača nikake najemnine, pač pa mora vzdržati vso stavbo v dobrem stanju. S tem pogodbama je Narodnemu domu zasiguran časten obstanek.

Po že dovršeni prezidavi so prostori Narodne galerije skoraj popolnoma ločeni od sokolskih, ki imajo tudi svoj vhod iz Tomanove ulice. Sokol ima v podprtiščju ves trakt ob Bleiweisovi cesti. Tu je bilo prej keglišče s pripadajočimi 4 sobami, dvoranice in kleti, sedaj pa so kopalnice, garderobe i. dr. v skupni meri nad 600 kvadratnih metrov porabnega prostora. Narodna galerija ima v sprednji polovici trakta ob Tomanovi ulici kleti in dvoranice za ca 300 kvadratnih metrov.

V pritiščju ima Sokol veliko telovadno dvorano z galerijami, vse sobe in dvorane ob Bleiweisovi cesti razen sobe na vogalu ob Aleksandrovi cesti in tudi pol trakta ob Tomanovi ulici. Skupaj okrog 900 m² uporabnega prostora. Galerija ima v pritiščju ogromni, nad polovico vse dolžine poslopja zavzemajoči skoraj neporabni vestibul, vogalno sobo, dve dvorani, kjer je začasno Francoski institut, in sobo, ki jo

Pevski zbor Ljubljanskega Zvona, ki koncertira danes dopoldne ob pol 11. in jutri zvečer ob 20. v veliki dvorani Uniona.

Velešim bajnega razkošja pravljicne dežele iz 1000 in ene noči.

„TAJNOSTI ORIENTA“

V glavnih vlogah:

Pravljčni princ naš rojak SVETISLAV PETROVIČ. — Sultanova favoritinja — lepa MARCELLA ALBANI — NIKOLAJ KOLIN, DITA PARLO, HERMAN PICH, AGNES PETERSEN in drugi.

Čarstvu mogočnega sultana — Ljubavne noči — Haremne tajnosti — Razšje sultanovega dvora — Lepe plesalke. — Odaliske — Učivanje vseh zemskih dvor. — Čarobna piščalka. — Začarani pljvanje.

Očarljivo! Ula-film. Razkošno!

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8 in 9. uri.

Zasigurajte si takoj vstopnice osebno ali telefonično na šte. 2124.

ELITNI KINO MATICA

ima sedaj Ciril in Metodova družba. Ti trije prostori ob Tomanovi ulici so namenjeni Akademiji za znanost in umetnost, ki se ni ustanovljena. Vestibul meri ca 250 m² ostali prostori pa okrog 200 m².

Vse l. nadstropje pripada Narodni galeriji. Stedljivo je Narodna galerija izvedla velike, svojim namenom neobhodno potrebne preizdaje in adaptacije. Vsa okna ob Bleiweisovi cesti so zaprta tako, da se opazi vedno lahko snamejo in čistijo okna. Na ta način je pridobila za obešanje slik steno v dolžini vsega trakta. Za galerijo potreba svetloba prihaja skozi steklene stropce, ki dajejo idealno razpršeno, mirno luč. V traktu je po prezidavi le 5 dvoran, in sicer: 2 veliki s 14 m dolžine in 16 m širine, srednja z 9 m x 8 m in 2 manjši s 6 m x 7 m površine. Vestibul je kvadrat s 15 m dolgimi stranicami vendar bodo pa stene na galeriji porabljene za razstavo umetnin.

V 300 m² veliki dvorani so na severni strani nova 3 velika okna, 5 lateralskih oken pa je povečanih, da bo dosti luči. Vse stene do 7 m višine so zglajene do venca, od tod navzgor pa le vse ostalo neizpremenjeno. Stena dobi prijetno, za pestrje slike zelo ugodno, mirno olivno barvo. Dvorane ob Bleiweisovi cesti bodo poslikane začasno temnozeleno in s svetlejšo rumenkasto barvo škropljene, da dobe za obešanje slik najrazličnejših d'v zelo primeren zlat, gorak ton. — Mala dvorana je s svojo škatulato ostala neizpremenjena in tudi še ni določeno, kaj pride v njo.

V traktu ob Tomanovi ulici so spredaj ob mali dvorani pripravljene 3 manjše dvorane s ca 40 m² skupne površine, zadaj ob veliki dvorani bosta pa 2 dvorani s skupaj

ca 100 m² površine služile za dependanco velike dvorane. Na sredi tega trakta so poslovni prostori z 2 pisarnama in fotografskim laboratorijem s skupno 40 m² površine. — Magacini in hišnikovo stanovanje so v mezzaninu, kjer so bila okna povečana. Silno obširno podstrešje pod kupolo in drugje se zaradi nedosegljivih stroškov za sedaj ne da adaptirati. Glavna dela so že gotova in rokodelci dovršujejo le še slikarska in snailna dela. Če ne prej, bo Narodna galerija do novega leta otvorjena. Ogromno delo čaka še komisijo, ki bo obesila slike in postavila skulpture.

Vestibul je namenjen plastiki starega in srednjega veka, sem pa pridejo tudi originalni in kopije gotičnih fresk. V veliki dvorani bodo razstavljene umetnine XVII. in XVIII. stoletja, torej barok in rokoko, v dependancah oh ni pa slike tujih mojstrov, te dobe ki se nahajajo na Slovenskem. Na šestem mestu bodo torej dela Jelovška, Mencingerja, Berganta i. dr. — Časovni krogotok gre iz velike dvorane v dvorano ob Bleiweisovi cesti, kamor pride klasičizem, biedermeierski slog, nazarenci, historično slikarstvo, bleinairne in impresionizem torej XIX in XX stoletje: Laverijeva šola, Potočnik, Langus, Stroj, Wolf, Šubič, Azbe, Grohar in drugi že pokojni in še živi. Ob Bleiweisovi cesti bodo pa imeli svoj prostor malmašji za periferične razstave in pa stara in moderna grafična umetnost.

Razstavljene umetnine so last Narodne galerije, Narodnega muzeja, Društva za krščansko umetnost in drugih velik del bodo pa še odstopili razni zavodi, zlasti pa zbiralci in srečni lastniki, če ne že brezplačno, pa vsaj pod varstvom posesti.

Damske plašče najnovejše

a kožuhovino ali brez od 300 do 800 Din
dekliške v velikosti od 2 let dalje od 110 naprej
damske Kasha obleke od 240 naprej
zimski krila in bluze od 70 naprej
kakor tudi damske in otroške barbeni obleke
nudi najceneje: 3391
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
Oglejte si razstavo v izložbi!

škodljivo. Vina, s katerim smo tako ravnali, pretakamo še potem v pozni zimi, ko se dobro izčisti.

Nekaj o reji kunccev

Na letošnji jubilejni razstavi Kmetijske družbe so bili razstavljeni tudi domači zajci in sicer skupno osem pasem. T. j. modri dunajčan angora srebrec, Blackandtan, potem belgijski orjak harmerlin, chin-chila in havana. Iz tega se vidi, da se pri nas pečajo posamezniki v precejšnji meri s rejo kunccev. Gotovo se goje na deželi še druge pasme, ki niso bile razstavljene na letošnji razstavi.

Ta prireditel je na novo poživila željo po ustanovitvi zajejerejskega društva. V

Gospodarstvo

Za zboljšanje sadne trgovine

Skoro nepričakovano so začela v zadnjem času prihajati poročila iz mariborske okolice, da se vrši tamkaj že od zgodnje jeseni živahna trgovina s sadjem, medtem ko je bilo splošno mnenje, da sadije letos v Sloveniji ni rodilo razen v račvoljski in mariborski okolici. Strokovna informativna služba je bila tu zelo pomamljiva. Do zadnjega časa se ni vedelo, koliko sadije se bo letos pridelalo v mariborski okolici, odnosno v račvoljski. Čudno, inozemski trgovci pa so bili o tem prav dobro obveščeni. Kaj bi pa tudi ne, ko slovi prav naše slovensko sadije vobče kol nekaj prvostopenjskega in zelo iskanega na svetovnem trgu. Ni to domislek ali pretiravanje, če to konstatiramo, marveč nas uči že zgodovina iz prejšnjega stoletja, da so naša jabolka slovela v tujini kot nekaj posebnega. Sadna trgovina se je vršila iz naših krajev večinoma preko Trsta v zvozhne dežele. Težki tisočaki so na ta način prihajali v deželo; vsaj tako pišejo stari zapiski Kmetijske družbe.

Ako govorimo o sadni trgovini, imamo pred očmi predvsem naša pozna zimska jabolka.

Izredne ugodnosti za večje in dobičkanosno sadjarjenje so pri nas v Sloveniji dane že od narave. Naše podnebje, ki je bolj vlažno, potem položni obronki naših prijaznih gričev in hribov ter njih zavetne lege, bolj teška ilovnata zemlja itj. odgovarjajo v vsakem pogledu vsem kulturnim zahtevam jabolca. Posvetiti bo torej treba tej panogi vso pozornost, v prvi vrsti kar se tiče razmnoževanja in oskrbovanja sadnega drevja.

Razmah našega sadjarstva pa zavisi še tudi od drugih čimilitelj, predvsem od velikopotezne, enotno urejene in realne sadne trgovine. Brezdvomno bo postalo naše sadjarstvo ena najvažnejših panog našega kmetijstva, ko se bo začelo sadije tudi skrbno obrirati, pravilno sortirati, sploh organizirano trgovinsko vesno opremiti ter pravočasno spravljati na svetovna tržišča z vsemi finesami, ki jih tuja zahteva in tudi dobro plača. Pri sklepanju bodočih trgovinskih pogodb se bo moralo to upoštevati. Sadjar mora biti torej tudi spraven prodajalec ali trgovec, kajti višek v sadjarstvu se doseže le s prodajo svežega sadija. Kdor to najbolj razume, ta ve, da se ne bavi s tem zaman. Vsa ostala uporaba, kakor vkuhanje in sušenje sadija, naprava pižave in sokov, zahteva ne samo praktične sposobnosti in znanja, temveč tudi precejšnje investicije kapitala, priprave in drugo, kar je več ali manj v zvezi z rizikom. Vse to pri sveži prodaji odpade.

Predvsem si moramo biti na jasnem, na kakšen način bomo sadije vkladali in ga na najpraktičnejši in najboljši način pripravili za izvoz. Ameriški način vkladanja in sortiranja sadija je sicer pri nas že nekaj let v navadi, a kakor vse kaže, ne odgovarja popolnoma našim razmeram. Ameriški zaboj je prilagojen razmeram, kjer se prideluje enotno sadije z maloštevilnimi sortami v ve-

štev. 20. »Kmetovalca« priporoča g. A. I. iz V. v posebnem članku, da bi se tudi za ljubljansko oblast ustanovilo društvo, kakor že obstoja v mariborski oblasti. Gotovo bi nudilo društvo dokaj koristnega, ali za naše razmere bi mogoče kazalo, da bi se oživilo staro Slovensko društvo perutinarjev in rejcev vseh malih živali, katero je po prevratu prenehalo obstojati. Mogoče bi bilo celo umestno, da bi postalo to društvo nekak pododsek Kmetijske družbe, kjer bi potem perutinarji in rejci malih živali imeli svojo izhodno torišče, odnosno svoj poseben kotiček v strokovnem glasilu »Kmetovalcu«.

Ogromni so stroški z ureditvijo »ŽUPANOVE JAME«, zato kupujte srečke! Podpirajte društvo! 13268-a

Premog, drva, koks, angleški premog-ogljje, ILIRIJA
Vilharjeva cesta za Glav. kol. Kralja Petra
trg 9, Miklošičeva cesta 4 Tel. 2829

brez gotovine 2509,5 milijona Din ali 47,09 odstotka.

— **Konferenca med Jugoslavijo in Češko-slovaško o ureditvi dolgov v avstro-ogrskih kronah.** V finančnem ministruvstvu v Pragi je bila 8. t. m. podpisana konvencija o ureditvi dolgov v avstro-ogrskih kronah, med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi državljani pred 26. februarjem 1919.

— **Madžarska bo dobila na Sušaku svobodno ceno.** Po vseh madžarskih listov se je na Sušaku vršila te dni tarfina konferenca med Jugoslavijo in Madžarsko. Na konferenci je bil dosežen sporazum, da se tako zvana jadranska tarifa razširi tudi na Madžarsko. Isti madžarski listi tudi trde, da se jugoslovenska vlada bavi z mislijo, kako bi se za Madžarsko uredila svobodna ceno na Sušaku, da bi se na ta način madžarski promet vrnil prebe sušške luke.

— **Rudnik barka v Mračinu in Kruppi.** Sa rajevski Jugoslovenski list poroča, da so je v minulem mesecu podpisala pogodba med zastopniki rudarske zadruge Mračaj iz Gor. uga Vakuha in Kruppovega podjetja M. tersberger Kuppler A. G. glede izkoriščanja rudnikov bakra v Mračaju za več let. Z delom se bo začelo čim bodo prispeli potrebni stroji.

— **Navodila za poslovanje s Pošto hranilnice.** Poštna hranilnica v Ljubljani je izdala »Navodila za poslovanje v Poštno hranilnico.« Stranke, ki žele imeti v navodila, naj jih naroče pri ekscematu Poštne hranilnice po ceni 2 Din. Znesek se mora naprej plačati na čekovni račun 10010 podružnice v Ljubljani.

— **Izplačilo kupona 4% posojila za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini.** Generalna direkcija Poštne hranilnice ouzzanja, da je finančni minister odredil izplačevanje kupona štev. 13. obveznic 4% posojila za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini s 1. t. m. Ta kupon za stara čez pet let, torej 1. novembra 1933.

— **Izvoz sadija iz mariborske oblasti.** Letošnja sadna letina v mariborski oblasti je bila po vesti iz Maribora zelo povoljna. Računa se, da se je letos doslej izvozilo iz mariborske oblasti nad 500 vagonov sadija, največ jabolka. Jabolka so se prodajala po 1,50 do 3,50 Din kilogram. Največ jabolka je šlo v Nemčijo, češkoslovaško, Avstrijo, Holandsko, nekoliko pa tudi v Beograd in Novi Sad.

— **Dobave.** Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave medenine in litine; do 16. t. m. glede dobave 200 vagonov strešne lepenke, 10.000 kg bukovne ogle, 10.000 kg kovaškega koka, 2.000 komadov države za lopate in krampe ter glede dobave 20.000 komadov zidne opeke in 5.000 komadov umetnega škrlita; do 23. t. m. glede dobave orodja (vile, kladiva, motike, sekir, grablje, klešče). — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kub. metrov kisika, 200 steklenic čistila za kove (Sidel), 1500 kg olja; do 20. t. m. glede dobave žičnikov, stenja in 500 komadov smolnatih bakelj. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave manesmanovih cevi; do 21. t. m. pa glede dobave 14.000 komadov mazalnih blazin. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 70.000 komadov opeke. — Direkcija državnega rudnika Bukinje (pošta Kreka) sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave vijakov, matic, žic in raznega orodja ter glede dobave barve, minija, cinkovega belila, firneža, ščetk, strokovnih metelj itj.

— **Ustanovitev madžarske paroplovne družbe na Reki.** S pretežno madžarskim kapitalom je bila na Reki ustanovljena paroplovna družba »Hungaria«. Na podlagi sporazuma med Rimom in Budimpešto bodo parniki te družbe, ki bodo registrirani na Reki, nosili madžarsko zastavo. Tržaški Lloyd bo družbi dal zaenkrat na razpolago dva parnika za vzdrževanje paroplovne proge z Aleksandrijo in Smirno, ki bo subvencionirana od italijanske vlade. V italijanskih ladjedelnihah pa bodo za novo družbo med tem zgradili 4 parnike.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 10. novembra.

V minulem tednu je bil devizni promet na ljubljanski borzi precej živahen. Celotodenski promet je znašal preko 20 milijonov Din napram 18,82, 20,01, 16,15, 14,57 milijonov Din v prejšnjih tednih. Večino potrebe je tudi v minulem tednu pokrila Narodna banka. Znalednjih tednih sprememb ni bilo. Trst je malo popustil.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila Vojna škoda v minulem tednu malo čvrstejša. Včeraj se je za december zaključila po 439, dočim se je konec prejšnjega tedna trgovala za december po 457,50. Investicijsko in agrarne brez sprememb. Promet v buržnih in industrijskih vrednotah je bil ves teden slab brez večjih tečajnih valov. Od industrijskih vrednot so bile Trbovke včeraj čvrste ob zaključku 490. Okrepil se je tudi Brodski Vagon. Bančni papirji so zabeležili še slabši promet kakor industrijski.

Ljubljana. Svobodni promet brez tečajnih sprememb. Trst po 298, Dunaj 8,0109, London 276,12, Praga 168,77, New York 56,85.

Zagreb. V svobodnem prometu devize nespremenjene. Vojna škoda je tendirala pri fazejse. Za december se je iskala po 439,25, za februar po 446,50 in za februar brez kupona po 416,5.

Curih. Zagreb 9,13, Pariz 20,2925, London 25,19375, New York 51,902, Milan 27,21, Praga 15,40, Dunaj 73,05, Berlin 128,74, Budimpešta 90,615, Bruselj 72,22, Varšava 58,25, Sofija 3,7725, Bukarešta 3,13.

Dunaj. Beograd 12,4825 — 12,5225, Berlin 169,22 — 169,72, Budimpešta 123,93 — 124,23, Bukarešta 4,27375 — 4,29375, London 34,45625 — 34,55625, Milan 37,2150 — 37,3150, New York 710,35 — 712,85, Pariz 27,7450 do 27,8450, Praga 21,0475 — 21,1275, Sofija 5,1145, do 5,1545, Varšava 79,67 — 79,95, Curih 136,72 — 137,82.

Novosadska blagovna borza (10. t. m.) Brez znatnejših sprememb v cenah. Promet: 29 vagonov pšenice, 2 vagona moke, 22 vagonov turščice, 5 vagonov otrobov. Pšenica: baška poljska in sremska 240 — 242,50; banatska 237,50 — 240. Ječmen: baški 255 — 260; baški, pomladni 285 — 290; bananski, pomladni 295 — 300. Oves: 247,50 do 252,50. Turščica: februar-marec 277,50 do 283,50; marec - april 280 — 285; april-maj 280,50 — 287,50; baška, sušena 267,50 do 272,50. Moka: »Og.« in »Og.« 350 — 390; ostale vrste prav tako nespremenjene. Otrobi: baški 182,50 — 187,50; sremski 180 do 185. Fičol: baški, beli 870 — 880.

V mesečnih nočeh na zeleni Krki

To je vedno prav poseben občutek, če po dolgih letih spet prideš v kraj, kjer si preživel kako dobro svoje mladosti. To je tako, kakor da si spet srečal ljubico iz mladih let... In mladostni spomini so vedno lepi.

Kostanjeva na Krki, dolenska Ada Kaleb, beli otok na zeleni Krki. Nič se nisi izpremenila v vseh teh letih, polnih preklucij in novotarij. Ostala ti je neoskrunjenost tista ljubka romantičnost, ki te obdaja in ki kakor lep san in kakor tiho hrepenenje odseva iz oči tvojih žen in deklet.

Ti praviljčni, začarani otok, kjer je v mojo divjo mladost kakor miloben solnčni žarek posevala Mimica. Mala Mimica, čudežno dete, čegar mati je bila tako nesrečna...

Nihče ni vedel za najino tajno. V mesečnih poletnih nočeh, ko je vse spalo, sem se pritihoval po njeno okno.

«Mimica, ali že spiš?»

V mesečnih nočeh — o bajni čar mesečnih nočeh na Krki! — se Mimici nikoli ni dalo spati. Tedaj je sedela na okno — srebrni metaljček — in mi šepetala pravljice. In jaz, mladi namišljeni poet, ki sem iskal snovi za velike stvari, sem poslušal otrokovo pripovedovanje po cele ure.

Najrajši mi je Mimica pripovedovala o povodnem možu. Ta je imel svoj breg ravno pod Kostanjico, tako da je bilo čuti njegovo težko dihanje, kadar je spal.

«Ti ne verjameš, stricček, da res tako diha? Le poslušaj, prav tenko moraš poslušati!»

Pa sva z Mimico napeto prisluškovala v nočno tišino, in zares: slišalo se je voilo, globoko sopenje in slemena hiš so se gugal v mesečnih — od težkega dihanja povodnega moža!

Kako povodni mož spi, to je Mimica čisto natančno vedela. Zglavje ima tam pod faro cervkijo, tako da mu kar brenči po ušesih, kadar pojo orgle v cervki. In Mimica se je morala vselej zasmejati, kadar si je predstavljala, kako brenčijo povodnemu možu orgle po ušesih.

Nekoč pa je Mimica povodnega moža tudi vičela. Živega! Solnčne poletne nedelje je bilo, ko je splezala v čoln, privezan k bregu. In tam s čolna ga je videla, povodnega moža. Čisto na dnu vode je ležal. Vznak. Videla je — hu! — njegov strašni obraz, s tisto grozozeleno brado in oko tako veliko, pa s črno zvezdo na sredi. S črno zvezdo! Pa je naenkrat pomežiknil. Povodni mož je pomežiknil Mimici! Ampak se je tako prestrašila, da je zbežala.

Na dnu Krke je bajne čudodelne studenec, čegar voda daje mladost, zdravje in moč. Meni je nekoč pravila o tem stara beračica. In da so za njega dni, ko je bil kostanjeviški grad še samostan, tudi menihi že iskali ta studenec. Ampak samo enkrat — menda pred sto leti — je prikupil na dan, ko je bila v deželi taka strašna suša, da je tudi Krka v svoji strugi usahnila. In samo enemu človeku, revnemu kmetu, je bila takrat dana sreča, da je naletel na ta studenec in je brž zajel nekaj vode v klobuk, ker se je isti hip utrgal oblak in je prihrumelo tako vodovje, da se je mož komaj še rešil. Tisto čudodelno vodo, kolikor je je srečno odnesel v klobuku, pa je potem prodajal ljudem kakor zlato po kapljicah in si je pridobil veliko denarja. Od takrat so pri tisti hiši tako bogati.

Tako mi je pripovedovala beračica. Mala Mimica pa je tudi vedela nekaj o tem studencu. Da ga hodi pit povodni mož, zato, da ne bo nikoli umrl. Pa je bila Mimica zelo potrt, da se je povodnemu možu zamerila, ker je zbežala, ko ji je pomežiknil. In se ji od takrat ni hotel več prikazati. Ko bi ga tako rada prosila samo za par kapljic iz tistega čarodejnega studenca! Da bi ona, Mimica, svoji mamici ponudila, ko spi, skrivaj poškopila obraz, in bi se mamica zjutraj nasmehnila. O, samo enkrat da bi se njena mamica veselo zasmejala in da bi niti oči ne bile vedno tako žalostne, samo to željo je imela uboga mala Mimica.

O kostanjeviškem gradu je mnogo pripovedk. Tista, o veselem opatu in lepi kmetici je znana. Ko ji je opat obljubil v dar par volov, če steče enkrat naga po hribu dol in gor. In je ona to tudi pri priči storila. Hej, ljudje krščanski, za par lepih, težkih volov!

Kolikokrat sem si tam v grajskem drevoredu živo predstavljal ta prizor — le zamislite si fantazijo 18letnega mladeniča! — Tam čez zeleno dobrovo drvi mlada

naga žena, v dolgih, silnih skokih kakor srna... kakor srebro blešči njeno telo na solnecu... v vetru vihrajo njeni dolgi lasje... po razorih počepajo ženske in si od sramu zakrivajo obraz... gori na holmcu pa stoji debeli opat in smeje se ploska z rokami...

V kostanjeviškem gradu je neke tudi zaklad, zakopan od menihov, ko so morali bežati. O tem zakladu vem tudi jaz nekaj povedati, ker sem ga sam iskal. Bila je to čudna reč takrat, hudo čudna reč.

Rad sem hodil brskat po grajski cervki, ki je bila že takrat na pol v razvalinah. Tam se je včasih dal najti kakšen zanimiv spis iz starih, tja zmetanih sodnih arhivov in še marsikaj drugega. Pa me je nekoč tam z dvorišča opazil, brskajočega s palico po sipinah, tisti Dule, potepuh, deseti brat. Bil je ravno spet malo zaprt radi bogvekeke pregrehe in je moral žagati drva za sodnijske peč.

«Hej, ti gospodek tam gori!» mi je zaklical. «Ali iščeš šac? Tam leži pod tistim kamnom, kamor se je hudič podelal!... Glih sedem vatlov v stran. Tam kopaj!»

Nakar je spet prijel za žago in s svojim hripavim šnopsarskim glasom zapel:

«Sedem let na skali biv', didl, didl, diju...»

In — vžaje spletkarji! — ali vam nisem kmalu nato res našel med kamenjem košček preperlega pergamenta, kjer je z obledelimi, a še različnimi starinskimi črkami stalo zapisano: Allwo bey jenem Schwartzem tttt Stein genau sieben Ellen weyt im Kreise mass... Torej natančno sedem vatlov od zaznamovanega kamna!

Meni se je zavrtelo v glavi... In — kaj bom pravil? Zaklad je moral biti moj, da kupim ta stari grad in ga preuredim v praviljčni grad za same takele nedolžne otročice zapuščenih mladih mater... In Mimica bo tam kraljica.

Zaklada seveda nisem našel, čeprav sem vse zidine prebral za tistim kamnom, ki je bog ve kje zasut pod ruševinami. Pa saj mala Mimica tudi ni več potrebovala mojega gradu, ker jo je med tem že ljubi Bog vzel k sebi v svoj prelepi nebeški grad.

Če bi pa koga vas prijelo skomine po tistem zakladu, prosto mu: kraj sem povedal. Sicer je pa Kostanjevica itak otok zakladov za tistega, ki zna zaklade dvigniti. Vsa ta idilična, v čudovito harmonijo ubrana, z nežno poezijo in romantiko obdana pravljčna pokrajina je zaklad, ki ga Kranjec ne vidi, ki ga bo pa lepega dne odkril kakšen podjeten jud. In da je Kostanjevica najcenejše mesto na Slovenskem, kjer tujca še nihče ni odril, to je tudi zaklad.

Josip Fr. Knaflič.

Kmetijski vestnik

Ravnanje z letošnjimi vini

Letošnji vinski pridelek je kakovostno tako zelo različen, zlasti na Dolenjskem, da je prav za prav težko podati obče veljavne smernice, kako je ravnati z novimi vini sedaj po klenju. Nekateri vinogradniki so namreč močno hiteli s trgatvijo že v drugi polovici septembra. Le malo jih je bilo, ki so s trgatvijo čakali. Ti nestrpni imajo sedaj v kletih zelo šibka s komaj 7—8% alkohola močna vina, ki so izredno kisla s 11—14% (promile) kisline, med tem ko imajo ostali naprednejši vinogradniki izvrstno kapljico, ki jo bodo že sedaj prav lahko prodali. Šibka in kiselkasta vina se bodo dala prav težko spraviti v denar.

Da se tej nepriliki kolikorotniko izognemo jih moramo nekoliko zboljšati. Sedaj, ko je mož pokipel, ga je dobro premešati; tako izgubi potem na kislini kar za 2—3% (promile). Jabolčna kislina, ki je iz nezrelega grozdja prišla v vino v večji meri, se s pomočjo nekaterih koristnih bakterijev (micrococcus malolacticus in bacterium gracile) polagoma izgublja, oziroma se spreminja v milejše mlečno kislino in ogljikov dvokis. Ta proces se vrši sicer v vseh vinih sam od sebe, ali le v manjši meri, dokler ti bakteriji ne padejo na dno. Če jih sedaj dobro premešamo ponovno ožvimo njihovo delovanje. Da bo to pokopevanje boljše šlo od rok je gledati na to, da so kleti primerno tople (13° C). Koncem tega meseca se potem vsi sodi zalijejo ter na rahlo zamašijo. Omeniti bi bilo, da je tako prepozno mešanje vina, n. pr. šele decembra ali januarja, vinu

Ogorčen državljan

Po izjavah zemljoradniških poslancev dolguje vsak Jugoslovnan inozemstvu 4218 Din.

Janezek Kumernik (jugoslovnski državljan, roj. 1. oktobra 1928):

«Pleklet, sem hud — na moj lačun dolgove delati!»

GOSPODU Janezku Kumerniku vas dolguje 4218

Bolečine v križu?
Prepreči krvni pritisk na posamezne telesne dele z uporabo Sloan's Linimenta, ker ta pospešuje krvni obtok. Posledica tega je, da — bolečine odnehajo.

Sloan's Liniment
— odstranjuje bolečine!

PRI REVMAZMU, OTEKLOSTI, PREUTRUJENOSTI, PREHLAJENJU

Domače vesti

365 svetih maš za 20 Din

Te dni so po ljubljanskih hišah razne neke pobožne dušice letak, nad čegar bogokletno vsebino se je moral zgroziti vsak, kdor ga je dobil v roke. Graditelj »Doma duhovnih vaj« obetajo delež na božji milosti, kolikor je izkira iz 365 nekrvavih daritev, vsakomur, kdor jim pošlje 20 dinarjev, 3 šilinge ali 8 lir. Tako pravi letak in poziva odjemalce milosti božje, da naj »opozore« še druge na duhovno korist toliko svetih maš za tako malenkostno vsoto!

To izkoriščanje verskega čustva v poslovne denarne namene ponižuje hišo božjo, — ako je »Doma duhovnih vaj« kaj slabejša — na nivo navadne prodajalne, kjer grešnik lahko kupi božje milosti za dinarje, šilinge in lire. Kristus je menjalce in mešetarje spodil iz svetišča, toda brez trajnega uspeha. Vrnili so se in sedaj prodajajo milost Gospodovo po 20 Din, kar močno spominja na gnusno Judejevo kupčijo in na njegovih 30 srebričkov. Le celo no so gospodje znižali, kajti vera peša, občutno peša... »Več luči«, kliče »Slovenec«, ljudje pa dostavljajo: »In manj kupčijskega mamona.«

Izpremembe v državni lužbi. Trajno sta upokojena Adolf Sadar, upravnik državnega vzgojevališča v Ljubljani in Klara Vrhunec, učiteljica v državnem zavodu za slepe v Kočevju. Geometer Ivan Batagelj je od direktorja katastra v Ljubljani premeščen h katastrski sekciji v Bitolju.

Premestitve v železniški službi. Josip Korošec iz subotičke direktorije je za šefa odseka v generalno direktorijo; inspektor Rok Hlabjan od komercialnega oddelka generalne direktorije h kontroli dohodkov; načelnik postaje Emerik Kupljen z Bohinjske Bele v Maribor; Karl Vohinc od prometno-komercialnega oddelka na postajo Ljubljana glavni kolodvor; Josip Dolenc, Alojzij Stofa in Ivan Kenič iz kurilnice v Ljubljani k zastopništvu državnih železnic v Postolj; Karel Kavčič z Rakeka v Ljubljano glavni kolodvor; Fran Senčar iz Velikega Bečkereka v Sombor kot načelnik postaje.

Na visoki pedagoški šoli v Zagrebu so položili diplomski izpit naslednji absolventi: Alfonz Gorup, Ciril Kopitar, Franjo Vajd, Danica Glinšek, Majda Komar, Marica Smid, Gustav Luzner, Lucijan Janež, Alfred Kos, Iva Pucelj, Ema Miklavčič, Iva Ukmar, Metka Brandstätter, Mira Čulak, Cilka Volk, Angela Ocvirk, Frida Chvatal, Jožica Erbežnik, Marija Tičar in Alojzija Kocbek. — V III. letniku so sprejeti: na pedagoško-filozofski odsek: Bojan Luzner, na filološko-zgodovinski odsek Danica Glinšek, Marija Smid in Alfonz Gorup, na prirodoslovno-matematični odsek pa: Ema Miklavčič, Anica Černe, Fortunat Turk in Joško Trobec. Začetek predavanj bo rektorat objavil naknadno.

Naiboli ugodno

nudi lesenska in zimska oblačila

J. Maček

specijalna konfekcija za gospode in deca
ALFKSANDROVA CESTA 12.

Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine so sprejeti: strojevodja Vincenc Nepustil na Jesenicah, zidarski pomočnik Viktor Černe v Mostah pri Ljubljani in strojni ključavničar Josip Brejša v Mariboru.

Poslopje našega konzulata in reške čitalnice v italijanskih rokah. Po brezbriznosti našega ministrstva za zunanje zadeve in njegovih diplomiranih zastopnikov je te dni na Reki prišlo v italijanske roke poslopje, v katerem sta nastanjena naš generalni konzulat in narodna čitalnica.

Občni zbor ZSV, sestanek delegatov. Prejeli smo: Vsem bivšim vojakom, zlasti našim podružnicam, javljamo, da se bo vršni občni zbor Zveze bivših vojakov iz svetovne vojne 9. decembra t. l. ob 9. v lepem salonu tov. Rozmana p. d. pri Jerneju

KINO IDEAL

Danes! Premijera! Danes!

Izvrstne pustolovščine dveh brodolomcev na tropičnih otokih sredi Oceana.

Mokri unak

Na morju v največjem viharju. V džungli. Levi, opice in divje zveri. — Krokodili. Med ljudozrci.

Predstave ob pol 11. dop., ob 3. pol 5., 6., pol 8. in 9. uri

Nesrečnega biciklista so končno te dni odvali v šibeniško blaznico.

Ubijalec obsojen na 20 let ječe. Smedevsko sodišče je prošlo sredo obsodilo na dvajset let ječe Nikolo Stokiča, ki je 6. septembra letos ubil načelnika železniške postaje v Lozovici, Dragotina Iliča. Ubil ga je zato, ker je Stokič na svojem posestvu prijel Iličevega konja, ki mu je delal škodo ter ga nameraval odvesti v svoj hlev.

Nekaj za moške!

danes

pri Ketteju Aleks. c. 3

Ne zamudite!

Velik plesni turnir. Prva in edina jugoslovanska tovarna gramofonov in gramofonskih plošč Edison Bell Penkala v Zagrebu bo priredila 13. decembra t. l. velik božični plesni turnir v hotelu »Esplanade« v Zagrebu, katerega se bodo udeležili zastopniki vseh mest Jugoslavije. Razdelila bo tovarna najboljšim parom za 50.000 Din nagrajdeloma v gotovini (1. nagrada v gotovini 6000 Din itd.) deloma tudi v gramofonih. Pari, ki se bodo te tekme udeležili, dobe prosto vožnjo v II. razredu iz Ljubljane v Zagreb in nazaj ter enodnevno prosto oskrbo v hotelu »Esplanade«. Interesenti naj se prijavijo za izbirno tekmo, ki se bo vršila v Ljubljani 2. decembra t. l. v Kazini pri g. prof. Jenku, ki daje dnevno od 5. do 7. ure popoldne vse natančnejše informacije. Tekmovali bodo pari po gramofonski godbi, in sicer po ploščah izdelka Edison Bell Penkala v Zagrebu, ki se dobe izključno le pri zastopniku gornje tovarne Iv. Bonaču, Ljubljana, v gramofonskem oddelku. Številke plošč in naslovi plesov, ki pridejo za tekmo v poštev, so razvidne na plakatu v izlozbi gornje tvrde.

LIPTON-čaj

Zahtevajte, da se vam da poznati žolti paket 41-a

ITO — zobna pasta najboljša!

Za dr. Vrančičovo knjižico »Pokojniško zavarovanje nameščencev po stanju 1. septembra 1928«, ki jo je pred kratkim izdal Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani, je določila uprava tega zavoda kljub precejšnji obsežnosti (144 str.) le malenkostno ceno, da s tem čim bolj omogoči poznanje tega zavarovanja, in sicer zlasti pri svojih članih. Zavod razpošilja brez naročila vsem svojim članom — službodajalcem po en izvod za službodajalca in po enega za vsakega njegovega nameščenca po 5 Din. Kdor knjižice ne bi nameraval obdržati, naj jo izvoli takoj vrniti. Sicer se dobiva knjižica pri zavodu po 10 Din. Poštnina posebej.

Prav pristrčno se mora človek nasmejati, če čita »Skovirja«, katerega uprava je v Rožni dolini ob Ljubljani. »Skovir« izhaja vsakih 14 dni in stane malenkost 15 Din za četrt leta. Krasen detektivski roman. Od čitateljev »Skovirja« prihajajo stalno priznanja, da jim ugajata »Skovirjev« humor in satira. Naročite se in pravočasno plačajte naročnino! Ne bo nikomur žal, če se v tem pustem vremenu malo razvedri.

Neprijatelj družabnosti. Zima je doba domačih zabav. Kdor se je bavil poleti s športom, izleti ali potovanji, ta povabi po zimi svoje prijatelje in znanke k sebi, da pri plesu in prijetni zabavi prebije čas prav tako hitro in prijetno, kakor na svežem zraku. Ako želimo živati, moramo biti dobro razpoloženi, toda nam dobre volje lahko zmanjka, na pr. zaradi glavobola. Glavobol nas opeša vsakega užitelja ter nam lahko napravi zabavo neznosno. Danes pa, hvala Bogu, ne živimo več v času, ko smo morali čakati, da mine glavobol sam od sebe. Z dobrim sredstvom, kakor je na pr. piramidon, se lahko bolečin, pa tudi najhujših, v kratkem času popolnoma odkrijamo.

VEČERNI POUK

damskega krojaštva za gđc. uradnice

atelje ŠARC

Miklošičeva cesta.

Danes ob 11 uri dop.

v Elitnem kinu Matica

L. van Beethoven

Filmsko predavanje o velikem

geniju. — Njegova mladost. —

Prvi začetki. — Na Dunaju. —

Na vrhuncu slave. — Smrt.

Najnižje cene! Krasna vsebina.

Zveza kulturnih društev.

Proskolm

so zopet dospeli v večji množini na zaogo na kar ljubitelje teh pristnih preprog opozarjam.

Cene izredno ugodne

I. Kostevc, Ljubljana.

Danes umetniški filmski dogodek v Ljubljani.

KRALJ KRALJEV

Odigra se vse ono, kar je pred 20 stoletji živelo! Propast Jeruzalema! — Grobovi se odpirajo — ljudje vstajajo od mrtvih! — Veličastna drama velikega preroka in lepe Marije Magdalene. — Film je dolga kolonirana.

Danes ob pol 11., pol 3., tričetrt na 5., 7. in četrt na 10.

V ponedeljek predstave ob 4., 7. in 9. uri.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«.

Telefon 2730.

Gospodinski koledar za leto 1929 je pravkar izšel. Poleg raznih podučnih nasvetov in razprav, ki morajo zanimati vsako gospodinjstvo, prinaša koledar v svojem prvem delu tudi nove kuhinjske recepte. Drugi del koledarja pa obsega praktično urejen stroškovnik za vse dni v letu. Napredaj je pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticе v Sloveniji in po vseh knjižarnah. Naroča se ga tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-II. Cena Din 20, za člane Jugoslovanske Maticе Din 16.

Pri boleznih ledvic, mehurja in velikega črevesa vam olajša prirodna grenčica »Franz Josef« prebavo in povzroča redno lahko odvajanje prebavljenih snovi. Izpravevala bolnice potrjujejo, da je voda »Franz Josef« priporočljiva mladim in starim ljudem v nadaljnjo uporabo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Dr. France Virant

se je preselil v Tavčarjevo ulico 7, vhod Cigaletova ulica 1.

Ordinira od 12.—3. za notranje, kožne in spolne bolezni. Humoralna terapija celotnega organizma (s proteini in osmoterapijo).

Primarij

dr. Pogačnik

ordinira zopet redno. 13369a

Dr. med. A. Lavric

se je preselil

iz Rogaške Slatine v Ljubljano, Mirje št. 11. Ordinira od 10—12 in od 2—4. Telefon 3285. 12414a

Rada bi zvedela, kako priležem svoje ga moža na dom. To je dokaj enostavno. Stanovanje sem uredila udobno in okusno, ker sem si vse zavzela, pregrinjala in blazine umislila po vzorcih ateljeja Miroslava Leitgebove, Jurčičev trg št. 3. 2151

Pozornost kupujočega občinstva zasluži na zunaj sicer neznatna trdka NOVAK na Kongresnem trgu št. 15, ki nudi izredno veliko izbiro manufakture, posebno sukna, in je priznana kot najugodnejši in najcenejši nabavni vir.

Ob osmi obletnici ustanovitve našega društva naj se spomni vsakdor izmed bednih najbednejših in polži dar slepih na altar. Podporno društvo slepih Ljubljana, Wolfova 12. 2182

Ciril Metodova družba je prejela iz nabiralnika g. dr. Jura Hrašovca v Celju 51 Din, gostilne Bergant v Ljubljani 41.50, gostilne Košak v Ljubljani 50 Din. Lepa hvala! 2189

Sanitol za desinfekcijo za časa nalezljivih bolezni dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 2038

Volnene nogavice in pletenine v veliki zbirbi se dobijo pri trvdki Karel Prelog v Ljubljani. 285

Akumulatorji. Strokovna popravila in polnjenje edino pri konces. akumul. podjetju na Gosposvetski cesti 14. 2188

Klobuke popravila, čistil, barva, ilka, preoblikuje Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14. 263

Darujte »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani Wolfova ulica 12. 186

Obleke kemično čistil, barva, plisira in ka tovarna Jos. Relch.

Tkanina »ETERNUM«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufakture. 185

Iz Ljubljane

Poziv ljubljanskemu delavstvu! Narodno strokovna zveza poziva vse ljubljanske delavstvo, posebno člane NSZ, da se kar najpolnoštevilneje udeležijo spominke slavnosti obletnice rapalske pogodbe, ki se bo vršila jutri 12. t. m. ob 6. zvečer v Unionu. Slovensko delavstvo, hudo prizadeto z nettunskimi konvencijami je v prvi vrsti poklicano, da zavzame proti grozeči poplavi italijanskega delavstva svoje stališče in izreče ogorčene proteste proti taki zunanji politiki. Vsi zavedni domači delavci, posebno oni, ki so brez zasluzka in kruha, naj pridejo polnoštevilno in naj mogočno dvignejo svoj glas proti nameram italijanskega fašizma. V ponedeljek vsi v Unionu na spominke slavnosti Rapallaa!

u— JNAD »Jadrana« Na 17. občnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Radomir Z. Nedeljković, cand. iur., podpredsednik Rihteršič Boris, cand. phil., tajnik I. Zimmermann Dolje stud. techn.; tajnik II. Adamič Milan stud. techn.; tajnik III. Grubič Nenad stud. techn.; blaginje Vazvaz Vladimir stud. techn.; čitavničar M. šević Lazar stud. techn.; gospodar Omladić Franjo stud. iur.; knjižničar I. Puppis Karel stud. techn.; knjižničar II. Sikošek Dušan stud. techn. Revizorji: Andjeljić Filip stud. techn. Rupnik Poide, abs. iur.; Bačić Mihovil, cand. techn. — Načelniki sekcij kulturno-znanstvena: Rihteršič B., dramska in korčulanska: Ekar D., zabavna: Sketelj J. glasbena: Sikošek D.

u— Akademiki, srednješolci! Akademika podružnica Jugoslovanske Maticе vas poziva za sodelovanje pri izvedbi nabiranja prostovoljnih prispevkov, ki se bo vršil danes dan. Ta nabiralni dan naj bo obenem tudi temeljni kamen fondu za preganjane študente iz Primorja, ki jim moramo nuditi materialne podpore. Sestanek se bo vršil danes ob 8. zjutraj v prostorih Jugoslovanske Maticе, Selenburgova ulica 7-II. Tovarišice, tovariši, pozivamo vas k sodelovanju!

u— L. van Beethoven. Opozarjamo občinstvo na današnji spored ZKD v Elitnem kinu Matica točno ob 11. uri dopoldne. Predvaja se film o življenju velikega muzikalnega genija L. van Beethovna, ki pokaže vse njegovo delovanje in znanje življenja. Film je izdelan v proslavo 100 letnice njegovega rojstva ter ga priporočamo vsakomur v ogled. — ZKD.

u— Rapallo! Danes se nabirajo prostovoljni prispevki za zaslužene brate.

u— Rapallo! Jutri, v ponedeljek, zvečer ob 6. velika zborovanje v Unionu. Vsi na zbor!

u— Higijenski zavod kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani je podaljšal natečaj za najbolj izvedeno higijensko ureditev v kmetski hiši, oziroma okoli (kuhinja, jedilna shramba, spalna soba, vodnjak, stranišče z greznico, gnojšče itd.) končnoveljavno do 1. decembra 1928. Najboljše tri ureditve, oziroma asanacije, se nagradijo s higijenskim potrebščinami v vrednosti po 3000, 2000 in 1000 Din ter z diplomom. Prijave sprejema higijenski zavod v Ljubljani do 1. decembra 1928. Po tem roku bo strokovna komisija si ogledala higijenske ureditve tekmovalcev in najvzornejše nagradila z razpisanimi nagradami.

u— TKD »Atena« vabi naše žensstvo, da se odzove k pripravi za razstavo »Blazina« Prijave sprejema in daje navodila pisarna »Atena«, Dunajska cesta 1a-V., ob 11. do 12. 2191

u— Češkoslovenska obec v Ljubljani. Dnešni večer venjuje pletni vzpomince zesnulega našega prijatelja a vzornega pravonika Josefa Barana. (Zvezda o osmém večer).

u— Napredno gospodarsko in politično društvo za Krakovo-Trnovo bo priredilo v nedeljo 11. t. m. pri g. Oblaku (prej Soklič) pred Konušnico Martinov večer. Na sporedu bodo Martinova gos, muzikalična Jak in Jaka, šaljiva pošta, ples itd. Začetek ob 19. Kdor želi prijetnega razvedrila, ne bo zamudil tega večera. 2153

u— Šentpeterski podružniki CM družbe bosta priredili v nedeljo 11. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih glav. kolodvora »Martinovanje« z godbo in srečolovom. 2170

u— Martinov večer Sokola VIČ drevi ob 20. v Sokolskem domu na Viču bo nekaj velezbavnega. Nudi bo mnogo duševnega razvedrila in dovolj telesnega okrepčila. Spored: petje, burka »Bratrance«, kmetska koncertna skušnja (humoristična scena), goska, ples in drugo. Pijača prvovrstna. Pečena goska nenadkriljiva. Razvedrila bo več kot preveč. Pridite!

u— Potovanje v Šviclo. Kakor znano je tvornica čokolade Suchard razpisala nagrado za troje odjemalcev in obliki brezplačnega potovanja in 14 dnevnega bivanja v Švici. V Ljubljani je doletela ta sreča g. Marijo Schrey, Gledališka ulica, ki je kupila zavoj Suchardove čokolade, v kateri se je nahajal bon za brezplačno potovanje, v delikatesni trgovini A. V. Janež na Aleksandrovi cesti.

u— Društvo »Mlada generacija« opozarja vse člane in prijatelje, da bo pozdravni večer za novopristopivše člane danes ob pol 20. v salonu gostilne pri »Mraku«, Rimska c. 3. 2179

u— Reprezentančna plesna vaja v torek ob pol 20. v Kazini. Godba: jazz kvartet Nagode. 2190

u— Redne plesne vaje na Taboru se vrše vsako nedeljo zvečer Za začetnike, pričetek pouka že pred pol 20. 2177

u— ASK »Primorje«. Plesne vaje bodo danes ob 20. v beli dvorani Uniona pod vodstvom prof. Jenka. 2181

u— Plesne vaje danes popoldne v hotelu Bellevue. 2176

u— Nedeljske popoldanske plesne vaje šole JENKO danes in vsako nedeljo ob 3.—7. popoldne v Kazini. Začetniki (ce) točno ob 3. uri. 2184

u— Novi začetniški plesni tečaj šole Jenko se bo pričel v torek 13. t. m. ob 8. zvečer v Kazini. Prijave istotam. 2184

u— Plesni večer — čajanka danes in vsako nedeljo ob pol 9. zvečer v balkonski dvorani Kazine. Aranžma g. Jenko. 2184

u— Huda nesreča. V hotelu »Unionu« se je pripetila včeraj dopoldne huda nesreča, čije žrtev je postal 31 letni hotelski sluga Matija Osterman, stanujoč v Gledališki ulici Osterman je ob omenjenem času čakal v III. nadstropju hotela da naloži na lifi nekaj počiva, let ga je nameraval poslati v kuhinjo. Pri tem se je neopredvidno nagnil čez ograjo. Tisti hip pa ga je že pritisnil na steno in brado stol, ki je prihajal od zgoraj Osterman je baš še pravočasno strahovito zakričal ter s tem opozoril na svoj grozni položaj v bližini se mučeče hotelske službenice. Trajalo je precej časa, preden so mogli uslužbenci oprostiti Ostermana strahovitega pritiska ter ga rešiti. Potegnili so ga izpod stola vsega krvavega s strašno

V zimskem času je najboljša pijača

18°

Iubilejno
Tomislavovo
pivo

iz 243-a

Zagrebske delniške pivovarne
Zagreb

Cene znižane!

snaženim obrazom in nezvestnega. O hudi nesreči je bil takoj aviziran slučajno spodaj v kavarni se meduči zdravnik dr. Zajc, ki je nesrečniku nudil prvo pomoč. Medtem je prišel pred hotel tudi že rešeni voz z moštvo. Uslužbenci rešine postaje so se trudili dobre pol ure, preden so nezvestnega Ostermana potom umetnega dihanja spravili zopet k življenju. Nesrečnika so nato nemudoma odpravili v splošno bolnico. Ostermanovo stanje je kritično, posebno ker je nastopila krvavitve možganov.

— **Ura je bila ukradena** kurjaču Beli iz mestne planine. Ura je bila srebrna kakor tudi verižica, ki je imela železen obroček. Pred nakupom se svari!

— **Zaponka (broška) se je zgubila** od Grada do trga. Ker je drag spomin, se naproša pošteni najditelj, da jo odda proti nagradi v upravi «Slov. Naroda». 2175

— **Lokal, pripraven za pisarno** s kompletno električno opeljavno, vodovodom, telefonom se odda takoj na Rimski cesti št. 6. visoko pritličje. Vprašati le-tam v pisarni.

— **Popoldanske in večerne oblike** v vseh stilih. Atelje Hity d. z. o. z.

Iz Maribora

— **Na seji mestnega sveta** se je razpravljalo o čudnih zdravstvenih razmerah na meščanski šoli. Letos so na teh šolah pobirali od vsakega učenca zdravstvene prispevke po 20 Din in poslali nabrano vsoto Hipotekarni banki v Beogradu. Za zdravniška pa za to odgovorna oblastva niso poskrbeli in tako so ostale meščanske šole v Mariboru brez zdravniškega nadzorstva. Mestni svet je izjavil, da ne more dati svojih zdravnikov za te šole. Nadalje se je na seji mestnega sveta sklenilo, da se iz higijenskih razlogov ne bodo več izdajala dovoljenja tujcem za prodajanje turškega medu in sladoleda, temveč domačim obrtnikom, ki bodo pod stalno kontrolo. Štiri zaslane stanovanjske hiše, ki so zidane barake in jih je mestna občina sezidala za brezstanovnice, so dograjene in se bo mogla izvršiti vselitev 1. decembra. Zaslihih stanovanj je 32. Mestni svet je nadalje izdal celo vrsto dovoljenj za prezidavo že obstoječih hiš in samo dve gradbeni dovoljenji, in sicer na Radvajski cesti št. 23 za zgradbo hiše in gospodarskega poslopja ter na Behnjevski cesti št. 45 za zgradbo pritlične stanovanjske hiše.

— **O visokih Tatrah**, tem prekrasnem planinskem svetu, bo predaval znani planinski pisatelj g. dr. Oblak iz Ljubljane, v ponedeljek 12. t. m. ob 8. zvečer v Ljudski univerzi. Ker je čist dobiček določen za fond za zgradbo planinske koče pri Ribniškem jezeru, se pozivajo planinci, da se udeležijo predavanja v čim večjem številu.

— **Samomorilni poskus**, Mariborska samomorilna kronika je obogatela za nov primer. To pot si je poglavlje krogo v srce komaj 18letni gostilničarski vajenec Franc T. Odjedalji so ga v bolnici, kjer ga skušajo ohraniti pri življenju.

— **Izredni občni zbor J.M. podružnice** v Mariboru se bo vršil v ponedeljek, dne 26. novembra v Narodnem domu. Začetek ob 8. zvečer. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, pregledovalcev računov in drugih funkcionarjev, absolutorij, volitve in slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članov.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki razvod v Ljubljani 10. novembra 1928. Višina barometra 908.8 m.

Opazovanja	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblaknost 0-10	Padavine
Ljubljana	758.1	8.8	92	mimo	10	dež
Maribor	758.6	7.0	100	mimo	10	dež
Zagreb	757.5	9.0	90	SE 1	10	dež
Beograd	758.0	11.4	98	W	6	dež
Skoplje	759.6	13.0	98	W	10	dež
Split	756.2	13.0	70	ENE 2	2	dež
Sarajevo						
Dubrovnik						

Solnce vzhaja ob 6.50, zahaj ob 16.37, luna vzhaja ob 4.40, zahaja ob 15.54. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 11.0 C, najnižja 7.8 C.

Izredno se drži deževno lužno vreme in se ne spremeni skoro nič. Sicer je to precej normalno za november in naša jesen povprečno ni drugačna kakor jo imamo letos.

Tudi nad ostalo Evropo je vreme zelo enakomerno in malo spremenljivo. Nad Rusijo se drži ves čas relativno višji tlak, ki brani depresijam odhod po običajni poti proti severni sibirski obali. Zato je tudi ves ta teden nad vso zapadno polovico Evrope nizek zračni tlak; v njegovem območju imamo le manjša depresijska središča, ki se premikajo razmeroma počasi, se zopet vračajo in izginejo. Zato ima vsa zapadna polovica neprestano slabo vreme, sicer ne tako deževno kot v Ljubljani, kjer smo v tem pogledu vedno na slabšem nego drugje. Povsod v tem predelu je zelo toplo.

Vzhodna Evropa ima mnogo lepše vreme, zato pa tudi precej bolj hladno. Vendar pravega mraza tudi tamkaj še ni, razen seveda na severu. Severna Rusija ima že nekaj stopinj mraza, še bolj pa severna Finska in Skandinavija; tamkaj se je že dvakrat v zadnjem času temperatura znižala na 15 do 20° C pod ničlo. Mraz

Iz Celja

— **Popravljamo**. Poročali smo o neki franciji, ki je baje našla torbico na ključki vrniti v neki trgovini. Torbico so res našli na ključki in so takoj ugotovili njeno vsebino. V njej je bilo 150 Din gotovine, robc in rožni venec. Ugotovili je tudi naslov lastnice izgubljene torbice, ki so jo izročili policiji. Lastnica pa policiji ni mogla najti. Francka P. torej ni popolnoma nič kriva, če je iz torbice baje izginilo 100 Din.

Iz Ptuja

— **Opozorilo**. Doznan sem, da zbira v Ptuj, Mariboru in drugje neki «Buda» oglase za «Ptujski naslovnik 1929.», katerega sem doslej zapored dve leti izdal. Opozorjam stranke, da «Buda» ni od mene pooblaščen, niti ne zbira oglasov za mene in moj naslovnik. Za njemu poverjena naročila ali kakoli prevzete obveznosti ne nosim nobene odgovornosti, da siračno se baje izkazuje z mojim lanskim naslovnikom. Naslovnik zbiram sam tudi letos. — **Anton Blažek**.

— **Glasbena Matica v Ptuj**. Klavirski trio (Stöhr, Puhor, Sedlbauer) priredi dne 24. t. m. v dvorani Glasbene Matice samostojen koncert v priložnost stoletnice Schubertove smrti. Na koncertu bo sodeloval tudi naš priljubljeni baritonist g. Saša Skaza. Program bo obsegal dela Schuberta, Beethovna in Dvořaka. — **Ravnateljstvo**.

Z Jesenic

— **Odlikovan** je bil g. Peter Kette, vodja policijske ekspoziture na Bledu za zaslužno napram kraljevskemu domu z zlato medaljo.

— **Nenadna smrt delavca**. Pri stavbi trdnice «Slograd» na Jesenicah je umrl nenadna smrti delavec Matija Gumilar, rojen 1898. in pristojen v občino Gornjo Lendavo v Prekmurju. Gumilar je bil zelo marljiv delavec, je dne 4. t. m. še vršil službo pri gradnji železniškega podvoza ter je proti večeru tožil, da mu je slabo. Ko ga drugo jutro ni bilo na delo, so se podali na njegovo bivališče in ga našli mrtvega. Zadel ga je srčna kap.

Iz Litije

— **Stanovanjska miserja** je tudi v Litiji in okolici zelo občutna. Saj se pri nas še nekaj zida a vsakdo gradi večji del le zase. Nekateri uradniki se vozijo iz Ljubljane že ob petih zjutraj na službovanje v Litijo. Dovolj značilno in žalostno za naše stanovanjske razmere pa je vsekakor tudi dejstvo, da stanuje nek državljan uslužbenec v navadni kleči, kjer ni niti lesenih tal. Čež dan mora trdo služiti svoj denar, ki mu pa vseeno ne zadostuje, da bi si najel spodobno stanovanje — če bi ga dobil. Če ne bi nove predlanske stavbe vsaj delno ublažile pene stanovanjske krize bi bila v Litiji borba za streho še obupnejša. Zaradi neznošnih stanovanjskih razmer se je te dni izselila tudi družina okrajnega šolskega nadzornika g. Ivana Bezeljaka in se naselila v Ljubljani, odkoder bo g. nadzornik še nadalje opravljal svoje uradne posle. Toda z odhodom te ugledne narodne družine je litijsko društveno življenje mnogo izgubilo. G. nadzornik je bil pri Sokolu svoj čas prosvetar in starosta; posebno lepe za služe si je pridobil za razvoj «Lipe». Tekom desetih let bivanja si je Bezeljakova družina v Litiji pridobila same prijatelje, ki jo bodo zdaj zelo pogrešali. A ti želijo srečo, mir in udobno stanovanje, ki jim ga, žal, Litija ni mogla dati.

— **Rapalski dan**. Danes bo priredila litijska podružnica Jugoslovenske Matice spominski večer ob deseti obletnici rapalske pogodbe. V Sokolskem domu bo predaval primorski izznanec g. Venturini. — Vstop prost. Začetek ob 20. Vso nedeljo se bo vršila dinarska zbirka tako v Litiji kakor tudi v Šmartnem. Zaradi krajevnih zadržkov pa je predavanje v Šmartnem odloženo.

— **Z naših odrov**. Litijsko sokolsko gledališče pripravlja Jahnovo «Srenjo», sokolski oder v Šmartnem pa Ibsenovo «Gospo z morja». Tudi za 1. december se vrše priprave.

Iz Trboveli

— **Osebnost**. Iz Hrastnika je premeščen v Zalog železniški uradnik g. Stane Pirjevec.

— **Predavanje Jugost. Matice**. V sredo zvečer je priredila podružnica Jugoslovenske Matice v Sokolskem domu predavanje o trpljenju našega naroda v Italiji. Razveseljivo je bilo dejstvo, da se je predavanja udeležilo tudi delavstvo v zelo častnem številu. Predavatelj g. Srečko Vilhar je na podlagi statističnih podatkov orisal

muke in trpljenje naših ljudi v Mussolinijevi Italiji. G. Vilhar je bil pred kratkim izgnan iz Italije. Skoda, da nima predavateljskega talenta, zbog česar njegovo predavanje, dasi skrbno sestavljeno, ni napravilo tistega efekta, kot bi ga bilo lahko.

— **Drž. posvetovalnica za matere** v Hrastniku bo priredila danes dvoje zdravniških predavanj s skriptinimi slikami, in sicer ob 13. v Delavskem domu v Hrastniku, ob 15. pa na Dolu.

— **Akademija Sokola v Trbovljah**. V soboto 1. decembra bo priredil Sokol v Trbovljah v priložnost 10. letnice osvoboditve akademijo z zelo izbranim sporedom. Nastopili bodo vsi oddelki kot mornarji v telovadnem nastopu «Buči, buči, morje Adrijsko».

Iz Novega mesta

— **Zenska podružnica CM družbe** v Novej mestu bo priredila 6. decembra Miklavžev večer v korist družbe. 2171

— **Pevski koncert Rdečega križa**. Podružnica Rdečega križa bo priredila 15. decembra o gimnazijski telovadnici pevski koncert, pri katerem bo sodeloval tudi kvartet matičarjev iz Ljubljane. Podružnica prosi društva, naj ne prirejajo na ta dan prireditev.

— **Uspela predstava Sokola**. Sokolsko društvo je uprizorilo te dni «Valensko svatbo», ki je prav lepo uspela. Priznanje so želi zlasti ed. Hajderjeva, gg. Dular, Hlede in Pavčič. Zeleli bi, da bi slednji opustil svoj način izgovarjave, ker zelo moti. Pričakujemo, da nam bo Sokol nudi še mnogo predstav ter da bo požel svoje delovanje na dramatičnem področju.

— **Zenska Ciril Metodova podružnica** v Novej mestu je sklenila prirediti Miklavžev večer za decem v odrasle. Čisti dobiček je namenjen CM družbi. 2169

— **V moški bolnici** je umrl dijak I. gimnazijskega razreda Vladimir Zakmaister. Pogreb se je vršil v sredo na smihelsko pokopališče. Na zadnji poti so ga spremljali profesorski zbor z ravnateljem na čelu, dijaštvo vseh razredov in mnogo občinstva. Gimnazijski pevski zbor je zapel prerano umrlemu pod vodstvom g. Hladnika dve žalostinki, četrtižalec g. Peterlin pa se je poslovil od njega v imenu dijaštva.

Odrpito pismo

župniku g. Francu Rozarju v Toplicah pri Norem mestu.

Podpisani možje iz vasi Gornje Sušice, občina Toplice, se zgražamo nad Vašim pismom. Ko je dne 8. t. m. prišel k vam Martin Gimpel javiti, da mu je umrl otrok, vas ni bilo doma. Čakal je dve uri zama. Potem sta se dobila pred Kapčovo trgovino in sta se dogovorila zaradi pogreba. Med pogovorom ste ga prijeli, zakaj je govoril, da bi eden izmed duhovnikov moral biti v uradu. Vi ste nato izjavili, da so vsi sušički možje — capini.

Noben sušički mož še doslej ni bil obsojen kot capin ali kako drugače spoznan za capina. Zato nas tudi Vi ne boste zmerjali na javnem trgu za capine. Mi smo in ostanemo pošteni. Če pa ste Vi, g. župnik, na nos jezni, ker ne trbimo več v vaš rog, je krivda na Vaši strani.

Osem dni vam dajemo časa, da preključite žalitev v slovenskih listih in da javno v cerkvi v Toplicah preključite svoj odtok ter preključite tudi g. župnika na Gor. Sušicah in g. kaplana na Uršnih selih. To je naš zadnji opomin.

Gornje Sušice, 11. novembra 1928.

Martin Gimpel in Martin Smale v imenu ostalih Sušičanov.

Dopisi

SKOFJA LOKA. Končno je tudi naš kolodvor električno razsvetljen. Niso pa še urejeni nedostatki glede osebnega prometa. Često se dogaja, posebno ob nedeljah in ponedeljkih zjutraj, da en del potnikov zaman čaka pred blagajno, ker en sam uradnik vsega posla ne zmore. Ob ponedeljkih, ko večina naših revni delavci hite za kruhom in ne pričakajo svojih tedenskih vozovnic, so primorani vseeno skočiti na vlak, kjer pa jih namesto, da se jim z naknadno vozovnico postreže, doleti kazen z dvojno ceno in globo. To ni pravično. Mar je potnik kriv, če ni prejel vozovnice, dasi je pravočasno prišel in dolgo čakal pred blagajno?

ZAGORJE OB SAVI. Danes bo v šoli v Zagorju predaval tajnik Kmetijske družbe v Ljubljani g. Kofol o pravilnem sajenju in ravnanju sadnih dreves. Pri tem vremenu bomo tudi posadili nekaj dreves. Ker se več članov zanima za nakup sene, namerava podružnica Kmetijske družbe nabaviti nekaj vagonov sladkega sene, ako bo dovolj naročil in se bo krma dobila po primerni ceni. Interesenti naj se javijo pri načelniku g. Kolencu. Podružnica je nadalje zaprosila naše industrije, da za brezplačno spneni prah, ki bi ga uporabljali člani izključno le kot gnojilo. Z veseljem poročamo, da so se zaprosene firme velikodušno odzvale in sicer bo darovala TPD 1000 kg, kadar bo zadostila svojim dajatvam g. Weinberger M. ca 8000 kg in g. Birola ca 10.000 kg. Vsem darovavcem iskrena hvala. Člani kmetijske podružnice, ki žele apno za gnojenje, naj se javijo pri podružničnem blagajniku g. Koprivcu, kjer dobe tozadevno izkaznico in potrebne informacije.

LAŠKO. «Slovenec» je dne 7. t. m. poročal iz Laškega o neki zaroki in dne 8. t. m. popravil, da je to pomota ali celo mistifikacija. Iz zanesljivega vira (priče na razplogu) se prva notica potrjuje. Ker pa ta zaroka ni bila po volji gotovim pacientom okrog Slovenca, so naknadno objavili notico za «pomoto». Zakaj se predstavnik SLS v Laškem zanimajo za nove zaroke, je lahka uganjka.

GOTOVLJE. Nedavno se je pri nas vršil krščanski misijon in gg. misijonarji so seveda smatrali za svojo glavno nalogo, da so napadali napredno časopisje. Prizidgar rohani na prizniti, ter obiljubila pogubljenje vsem, ki imajo napredne liste. Isto se seveda ponavlja v spovednicah. Toda klerikalna inkvizicija ne bo rodila želenega uspeha. Ne damo se toliko pončevati, da bi nas politikujoči duhovni smatrali za bečce. Mi mislimo s svojimi glavami, kar vam bomo pokazali pri prvih letitvah.

ŠMARJE PRI JEJŠAH. Dimnikarski mojster g. Volben Šafar v Šmarju pri Jejšah, je nedavno slavil 70. letnico rojstva. Porojen v Guberju pri Celju kot sin Čeha Janeza Šafarja, pomočnika pri Wolfzangu Haslerju v Celju, se je posvetil z veselim svobodnemu poklicu, kateremu služi že nad pol

stoletja. Kot dimnikarski pomočnik je služil po srednjem Štajerskem, kot vojak v Pragi in na Dunaju ter se naselil kot samostojni dimnikarski mojster 1. 1885. v trgu Šmarje pri Jejšah, kjer je še isto leto vstopil tudi v gasilsko društvo. Kot sedemdesetletnik opravlja svoj težavni in odgovorni dimnikarski posel v vsem sodnem okraju. ki ga prepotuje križem peš; povsod je poznan in priljubljen, vedno čil in zdrav ta naš «črni mož». Za zasluge pri gasilstvu ga je kralj odlikoval z zlato kolajno. Že od mladih nog stoji jubilar vedno v prvih navedenih vrstah ter služi za vzored maršalkatereu someščanu. Ves sodni okraj želi simpatičnemu jubilaru ob 70. letnici še mnogo let dela in zdravja. Na pomoč!

CERKNICA. Tudi pri nas se razvija avtomobilni promet. Chevrolet in Austro-Fiat dva lepa, nova vozova, sta v obratu med Rakekom in Starim trgom in obratno. En podetnik ima sedem na Rakeku, drugi v Cerknici. Doslej imamo redno zvezo le z dvema vlakoma: rano ob 6. proti Ljubljani in popoldne ob 4. z onim iz Ljubljane. En avtomobil vozi vsaki tudi zvečer iz Cerknice na Rakek: s seboj vzame potnike, ki odidejo z vlakom ob 8.40 in sprejme one, ki so prišli ob 8.20. Zveza z vlakom pa ni bila lahko poostrejša in točnejša ako ne bi vladala med potniki tolikšna konkurenca. Zbog konkurence nimata točnega prihoda in odhoda s svojimi postaji ampak vozita drug pred drugim, kateri bo prejel potnike. Dogodi se večkrat, da nekateri potniki sploh ne dobe nobenega avtomobila. Ako bi se med seboj sporazumela, bi bilo za njiju in za potnike dobro — Občina je vpeljala ob četrtih tržnih dneve. Bili so potrebni, zato jih toplo pozdravljamo. Začetek se je sicer slabo obnesel, toda to nas ne sme plašiti; stvar je pač šele v razvoju in vsaka nova stvar si mora šele pot utrti — Notranjčina našega Sokolskega doma se dodeluje. Sikarska in plesarska dela je prevzel priznani solni slikar Ivan Jurčič za tako nizko ceno, da dobi komaj material plačan. Njegova sinova Franc in Ivan si pripravljata na vso moč, kako bi dom čim lepše poslikala. Po do sedaj dovršenem delu sodeč moramo priznati, da sta dosegla že lep uspeh in da bo dvorana, kateri posvečata še posebno pozornost, jako lična. — Drevi priredi Sokol v domu Martinov večer. Kdor se hoče nekaj uric prijetno zabavati, naj ne zamudi prilike.

SEMIC. «Grof Zeppelin» je prišel iz Amerike preko Oceana tudi za pozabljeni Semič pismo, katero je sprejel g. Janko Ogulin iz Vrtače. Pismo je bilo oddano dne 28. oktobra na poštnem uradu Irvington. Se isti dan ga je prevzel «Grof Zeppelin». Dne 1. t. m. je že bilo oddano v Friedrichshafnu in 6. t. m. ga je že naslovljenec imel v rokah. To je prvo pismo za Belo Krajino, ki se je vozilo po zračnih višavah preko Oceana. Upamo, da drugič pritiči zotovo kak Belokranec.

LJUTOMER. Sokolsko društvo priredi drevi običajni Martinov večer. Pred njim se bo vršila ob 3. popoldne tombola. — Mestna občina se je odločila, da odpomore nekoliko stanovanjski krizi. Zato gradi na cesti proti pokopališču dve pritlični hiši, vsako s 4 manjšimi stanovanji (2 v pritličju, 2 v podstrešju). Ena hiša je že pod streho. Tako se je tudi v našem mestu ganilo stanovanjsko vprašanje z mrtve točke. — Zadnja trgatve je bila končana pretekli teden. Kvantiteta zadovoljivo, tudi kvaliteta je primerna, celo dobra. Četudi ne dosegajo naših najslabši moči onih pravljičnih haloških, o katerih so poročali listi, da imajo od 25—24 stopinj sladkorja. Vina je dovolj, zdaj je treba, da se oglasijo resni kupci. — Dne 3. in 4. t. m. je dramatični odsek Sokola vprizoril zabavno burko «Poslednji mož». Vloge so bile v dobrih rokah in igralo se je živahno in spretno. Salve smeja je izvalil nosilec glavne vloge, pa tudi drugi igralci so potegnili občinstvo za seboj. Aplavz je bil dolgotrajen in topel — skratka, igra je uspela v zadovoljstvo publike in igralcev. Zeleti bi bilo, da bi ujed posamezniki igrali ne bili predolgi predledki. Zadnji je trajal 2 meseca, kar je vsekakor preveč.

Javna zahvala

Za hitro in tako dobro ozdravljenje mojih oči se tem potom najpriščneje zahvaljujem gospodu dr. Ješetu, primariju v javni bolnici na odd. 5., ter ga vsem toplo priporočam. 2185

Frančiška Arh, Zirovnica.

Poslano

Po poročilu v «Jutru» od 31. oktobra 1928, št. 256, je gospod Bišof na protestnem zborovanju državnih namestencev v Ljubljani izjavil, da se pečajo z branjarji soproge tržnih kontrolnih organov. Podpisani izjavljamo, da je to laž in pozivamo gospoda Bišofa, da to svojo trditve v «Jutru» in «Slovenec» preključite tekom treh dni, ker bomo v nasprotnem primeru vložili tožbo zaradi obrekovanja. 2178

Mestna tržna straža.

Preklic

Globoko obžalujemo in preklicujemo vse po nama izmišljene in neresnične vesti, ki sva jih vedoma kdajkoli razširjala po Škofljici in drugje o rodbinah Dachs-Martinez iz Ljubljane.

Škofljica, 8. novembra 1928.

2168 Marija in Andrej Pernek

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev prvotnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglajevanje in popravila na Glasbeno Matico. Konservatorij in druge institute zagotavlja moja trdnja. Gre tudi za delo. — Toba potrebuja in smerne cene — tudi na obroke, izdelovalce klavirjev R. Warblin, Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 5/7. 13380

Razpisujemo dobavo III. vrste suhih desk

30 m³ 20 m/m
50 m³ 30 m/m
50 m³ 25 m/m

Dobava do februarja 1929. Ponudbe na upravo »Jutra« do 1. XII. franko vagon nakladna postaja pod »Dobava 7«. 13407-a

Kupim večje zemljišče

med Zidanim mostom in Celjem, ležeče ob Savinji in v neposredni bližini železnice. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod »Zemljišče 20.000«. 13321-a

Potnik

želi prevzeti dobro zastopstvo naj si bo v katerikoli stroki. Potuje že nad 20 let po Sloveniji, Primorju, Dalmaciji, Liki in Bosni. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Potnike«. 13287-a

PLESA in izpadanje las je največje nesreča za staro in mlado. V 24 urah nastane izpadanje las na redno, a odpravimo vse priljaj, srbeč, irasne in nesno. go e «ESPARCETITE» od dr. Dorraine & Cie., Paris. Lasje bodo odpravili in zopet bujno rastle. Za uspeh zagotavljamo. Garancija 60 Din. CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Hla. št. 57. Zahvaljate brez plačila ilustrirano prospekt! 225

Za pranje lica najvišje Vam koristi blag Ljiljanov sapun sa slikom opatice. Dobi.e se svagdje. Glavno skladište: **Parfumerija Uran** Ljubljana, Mestni trg 11.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **RAJKO TURK**, carinski posrednik, Ljubljana. Marjškova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 18X

Kupujem

hrastove pragove in **hrastova goriva drva** suha in sirova.

Ponudbe poslati na poštini predal 167, Sušak. 1318

Cak. večka industrija železa d. d. v Cakovcu

izdeluje: železne in medene žičnike, žične ograje in izdelane ograje s stebri in vratmi ter prevzame eventuelno tudi montažo. Vložke za v postelje in spiralne žice in vse vrste sličnih žic, dimne cevi in prešane kolena, podkovice za obuvala in ščitnike za ploplate. Prevzamemo izdelavo v masah prešanih in stancanih predmetov po risbah ali vzorcih. Preprodajalcem postrežemo radi z najnižjimi cenami.

CENENO ČESKO PERJE!

1 kg sivlega opuščenega perja 70 Din. apot-belo 90 Din. belo 100 Din. bošče 125 Din. in 150 Din. mehko kot puh 200 in 225 Din. boljša vrsta 275 Din. Pošiljke carine prosto, proti povzetju, od 300 Din. naprej, poštne prosto. Vzorec zastoni. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobež, št. 1 v Plzni. Češkoslovaška Pošta pošiljke rabiti iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni. 11983

Volneno, belo in pisano platno

hlačevalno, delene, kambrike, druk, srajce, kravate, žepne rute, svilene rute, nogavice, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

ALOJZIJ DROFENIK, CELJE samo OSTANI trg št. 9. Vsakovrstni OSTANKI za polovično ceno.

Čevlie

garantirano pristno ročno delo, kupite po najnižji ceni in v najboljši kvaliteti edino pri industriji čevljev

R. STERMECKI, Celje št. 20 (Sloven

Iz življenja in sveta

Človek, ki je napravil noge za roke

V Pragi živi fant, ki je prišel na svet brez rok ter je in piše z nogami. — Z desno nogo upravlja volan pri avtomobilu. — Tudi človek brez rok lahko postane koristen član človeške družbe

Ali ni človek brez rok v napotje sebi in drugim? se bo marsikdo vprašal. Mladi, energični, l. 1904. v Jamnu nad Orlicami rojeni František Filip, sedaj živeč v Pragi, to vprašanje odločno zanika.

Fantu je 24 let, ima dobro eksistenco in ni prav nič malodušen. Rodil se je brez rok. Roditelja sta nad tem obupala, otrok pa je doraščal in je bil vedno kot jasno nebo. Ko je shodil, so starši s skrbjo gledali, kaj bo z njim.

Mali František je začel sam reševati to vprašanje. Instinktivno se mu je bila porodila želja, da napravi noge tudi za roke, kar se mu je docela posrečilo.

Ko je bil sedem let star, so ga poslali v šolo. Bil je bistre glave in je hitro napredoval. Pisati se je naučil — kakor se čudno sliši — z nogo. Za to večino je še danes hvaležen svojemu učitelju.

V devetem letu so ga oddali v Jedličkov zavod za pohabljenno deco, kjer se

Okretnost Františka Filipa je res velika in vredna, da se ji človek divi. Polnoma obvlada pisalni stroj. Med prste na nogah vtakne dva železna klinčka, ki udarjata po tipkah. Tako lahko sam vodi korespondenco. Podpis na dopisih pa je treba seveda napraviti z lastno roko. Tu pride Filipu v prid noga. Pero ali svinčnik prime z nogo in se moško podpiše. Z nogo se tudi umiva, brije, oblači, šiva in nosi hrano v usta. Cesar ni zmožni do danes še nih

če brez rok, to je dosegel František Filip. Z nogami si zavozlja celo vrtnico. Največje občudovanje pa vzbuja pri Filipu njegova zmožnost upravljanja avtomobila. Kupil si je malo Fordovo vozilo. Pedale in zavoro opravlja s prsti in s peto na nogah, z desno nogo pa vodi volan. Sploh vrši pri njem desna noga vse posle desne roke običajnega zemljana.

Filip je menda edini šofer brez rok na svetu.

Toral bo ustreljen

Sodba proti morilecu novoizvoljenega prezidenta Mehike, generala Obregona je izrečena. Leon de Toral bo usmrčen s svinčenko.

Na dan obsodbe je vladalo med občinstvom v sodni dvorani velikansko zanimanje. Obtoženca in nuno, ki ga je nagovorila k umoru, so pripeljali v dvorano ob močni vojaški asistenci. Množica je hotela oba naskočiti in ju linčati. Samo tri vrste do zob oboroženih vojakov je preprečilo ljudsko sodbo.

Toral je sodilo devet porotnikov, ki so enoglasno glasovali za njegovo smrt. Nuna Concepcion Treho pa je bila obsojena na dvalet let ječe z osmimi glasovi proti enemu. Zagovornik morilca je skušal svojega klienta razbremeniti z izgovorom, da je ravnal v dobri veri, da bo njegov čin koristil državi, branitelj nune pa je podčrtaval, da trpi njegova klientka kakor svetnica... Leon de Toral je izjavil, ko je slišal razsodbo: »Vedel sem, da bom obsojen na smrt, nadejam pa se, da bo mehiško ljudstvo razumelo moj čin in da bo vlada končala kampanjo proti tistim, ki verujejo v Boga.«

Toralov advokat je vložil proti razsodbi priliz. Če ga sodišče zavrne, bo morilec justificiran sredi tega tedna.

Manu

novi romunski ministriški predsednik, obenem vodja kmečke stranke.

Trinajstletna deklica — središče velikega škandala

V moravski Holecavi so prišli na sled škandalu, ki je povzročil velik hrup. Policijski organi so odkrili, da je neka jedva 13 let stara deklica imela razmerje z več moškimi, starimi od 17 do 60 let. Kakih 30 mož med njimi živi v jako dobrih razmerah, in vsi so družinski očetj. Krivci so seveda aretirani. Afera je prišla na dan potem dnevnika mla de grešnice, ki je vsak doživljal natančno opisala. Zabeležila je zraven vsakega obiskovalca tudi darove, katere ji je prinesel. Meščanstvo Holecave je kajpak silno ogorčeno in nekatere žene so že vložile tožbe za ločitev od svojih mož, ki so jih varali s pokvarjenim nedoletnim otrokom.

general Moncada

Prešlo nedeljo so imeli v Nicaragi predsedniške volitve, pri katerih je zmagal liberalni kandidat, general José María Moncada, proti konservativcu Adolfo Benardu.

Dramatičen doživljaj z medvedom

Na dalekem severu se je odigrala drama z medvedom, ki bi bila kmalu zahtevala življenje nekega Laponca. Dva moža, Lars Schaggo in Eskil Granberg sta lovila v gozdu divjega severnega jelena. Naenkrat se pred njima pojavi ogromen kosmatin. Postavi se na zadnje noge in se jame bližati lovce. Schaggo in Granberg nista imela puške, zato je prvi zbežal in prepustil tovariša naključju. Mrcina je popadla Granberga za roko in mu jo je z enim samim udarcem razmesarila. Sele zdaj se je mož domislil, da mora simulirati smrt, če naj si reši življenje. Omahnil je na tla in zadrževal sapo. Medved ga je še malo povohal, potem pa ga je ostavil in se odstranil. Naenkrat se je pa premislil. Približal se je na tleh ležečemu Granbergu vnovič in polizal kri, ki mu je privrela iz rane. Nato je odapljal.

Granberg je čutil silne bolečine, ven-

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Zak. zaš. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh! Sigurno in trajno. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, ZAGREB
Duga ulica 32.

402-a Preprodajalcem damo popust.

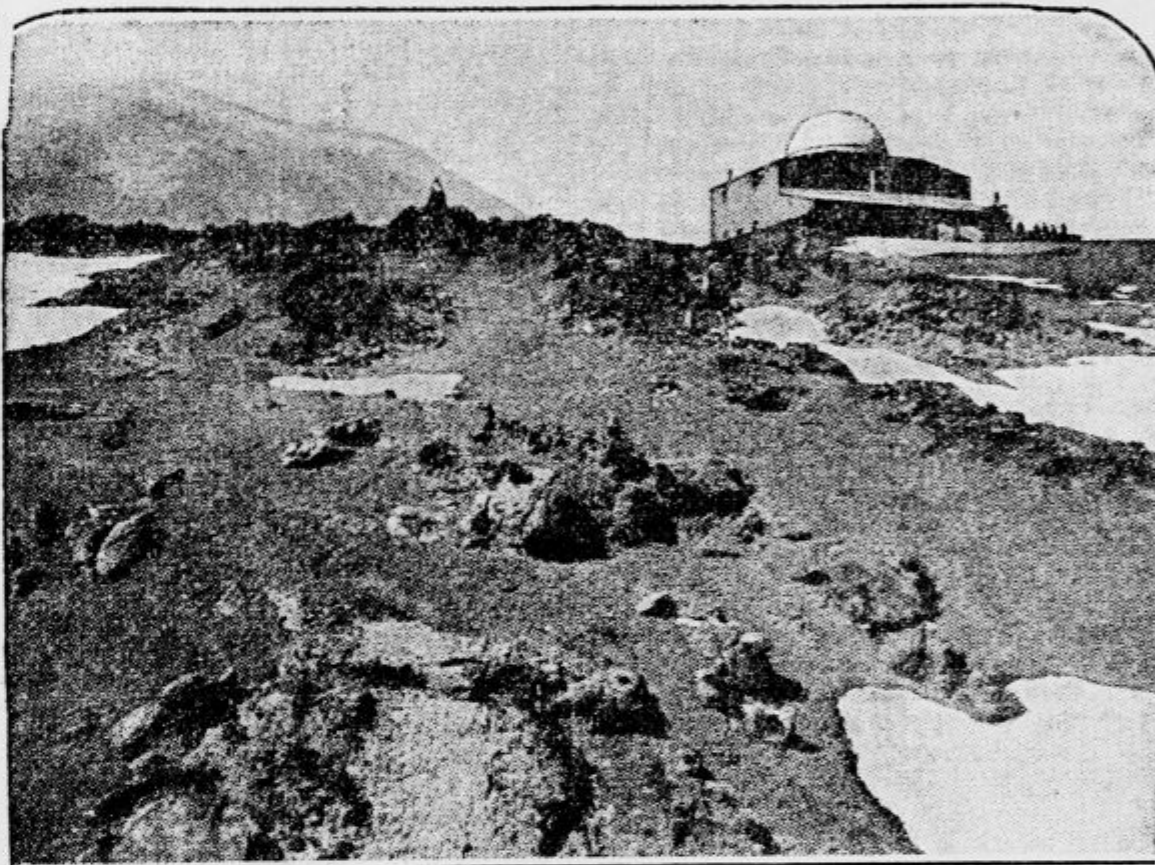
Javlja se dedična po carici-vdovi

Gospa Čajkovska, ki zatrjuje, da je prav za prav princesa Anastazija, hči umorjenega ruskega carja Nikolaja, nahaja sedaj v Newyorku in zahteva, da se ji prizna pravica do zapuščine ruske carice-vdove Marije Fedorovne, nedavno umrle na Danskem. Najla je odvjetnika Edvarda Fallosa, ki se bo potegoval za njene pravice.

Fallos je strokovnjak v zapušinskih procesih in pravi, da ne dvomi prav nič v verodostojnost caričine Anastazije, ki je privzela ime Čajkovska le zato, da se je skrila pred sovražniki, ki so ji stregli po življenju. Ga. Čajkovska razpolaga baje tudi s pismom Rusa Botkina, sina zdravnika ruskega carja, ki pravi, da je veliki vojvodinji Kseniji prav dobro znano, kdo je ga. Čajkovska, da pa je noče priznati samo iz denarnih ozirov do podedovanega imetja po visoki pokojnici. Bogve, kako se bo iztekla ta proces, ki spravlja v ospredje zopet vprašanje, če sta Anastazija in ga. Čajkovska ena in ista oseba!

Poincaré in Briand
v francoski karikaturi

Observatorij na Etni

Katastrofa Etna, ki je prišla čisto nepričakovano, je presenetila domače prebivalstvo prav tako kakor vulkanologe in italijansko vladu v Rimu. V krajih, ki so popolnoma opustošeni po razdejavanju lave, je bila zemlja tako draga, da ne velja hektar zemlje 100 do 150 tisoč lir. Bogati oranžni nasadi so uničeni, kmetje, ki so bili pred tednom dni imoviti, so postali čez noč berači. Lava je dosegla od sedanjega bruha jočega žrela oddaljenost 16 km. Mestece Mascali, ki je živeo v velikem blagostanju, leži pokopano pod 10 m debelo skorjo. Prebivalstvo kraja je zelo potrto posebno zaradi tega, ker se je zgodila katastrofa na dan zaščitnika kraja, sv. Lenarta. Nobenih znamenj ni še, da bi izbruhli ponehali. Letalci opazujejo tragedijo iz aeroplanov. Goreče mase lave kanijo speljati v morje, pri čemur napovedujejo velike eksplozije. Nesreče torej še ne bo kmalu konec.

Čuvajmo naš podmladek

Naši dijaki morajo v nekoliko šolskih letih obvladati ogromen in ne lahek nalog, da zamorejo doseči ono znanje in usposobljenost, ki sta jim potrebna v življenju.

2-3 žličice

OVOMALTINE

v skodelici toplega mleka, dvakrat dnevno, ohrani našo deco zdravo in močno in ji omogoči, da se lažje uči. Od Ovomaltine bodo imeli koristi za vse življenje. Ker se morajo kasneje podati v boj za življenje, tedaj se bodo oni pozneje spomnili starega preiskusnega sredstva, ki jim bo tudi pomoglo, da zopet pridobijo svojo izgubljeno energijo.

Dobiva se povsod! —

Izrežite in pošljite nam:

BON broj 114

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec OVOMALTINE.

Ime in priimek:

Poklic:

Stanovanje:

Kraj:

Byrdova ekspedicija v deželo smrti

Komander Byrd je došel na svojem pohodu proti južnemu tečaju do oporišne točke, kjer se bo zbrala vsa njegova posadka. — Čez tri tedne se bo jel približevati zaželenemu cilju.

Če primerjamo južni tečaj s severnim tečajem in s pokrajinami, ki so mu blizu, spoznamo kmalu, da je južni tečaj pravcata dežela smrti. Edina žival, ki jo nahajamo v teh krajih na kopnem, je pajek. Ptice žive samo ob nabrežju in še to v piclem številu. Edina morska fauna je bujnija. Obiluje na kitih in tuljnjih. Na suhem ni razen pajka, bacilov in bakterij, nobene žive stvari. V te kraje se je napotil Američan Byrd s svojim moštvom.

Antarktični kontinent, kakor se imenuje južni tečaj med strokovnjaki, je mnogo večji kakor področje Zedinjenih držav v Ameriki in obsega štiri in pol milijone štirjaskih milj doslej še neraziskanega ozemlja. Na tem prstoru bi lahko stale Francija, Anglija, Nemčija, Kanada in Španija.

Na južnem tečaju je tudi nekaj eruptivnih vulkanov. Natančneje poznajo deželi Viktorije sta Erebus in Terror.

Geologi so naziranj, da vlada na južnem tečaju dandanes klima, ki je bila v ledeni dobi doma v deželah Severne Amerike. Obstojajo pa tudi hipe, poteze, da je bilo v teh krajih časih subtropsko podnebje.

Na južnem tečaju so tudi zelo visoki vršaci. Nekateri dosežejo višino 17 tisoč čevljev, srednja višina antarktičnega ozemlja pa znaša okroglo 6000 čevljev. To je hkrati največja povpreč-

na višina na svetu. Mraz je seveda v teh krajih vdič, še mnogo silovitejši pa so orkani, ki prinesejo sigurno smrt vsakemu nepredvidnemu raziskovalcu. Byrd odrine proti svojemu končnemu cilju v drugi polovici novembra.

DOBER SPOMIN

je zlata vreden. To vedo najbolj oni, ki se spominjajo, če nameravajo kupiti oblačilne predmete, na tvrdko Drago Schwab, Ljubljana, ki je najcenejša.

Ne nagibaj se skozi okno!

V vsakem vladu bereš to svarilo na oknih, a kako malo ga ljudje upoštevajo sebi v korist priča slučaj, ki se je primeril te dni na progi Osnabrück-Rheine. Ravnatelj neke kemične tvrdke, po imenu Weiss, se je vozil z ekspresom na progi se je vlak srečal z drugim brzovlakom. O srečanju ni imel poima in se je nekoliko pregloboko naginil skozi okno. Hipoma mu je postalo slabo; vlak, ki je pridrvel po sosednjih tračnicah, ga je usmrtil in mož se je zgrudil v vagon brez diha.

Kraljestvo mode

Stilna obleka

Nova moda je, kakor znano, zelo preprosta, vendar se ponaša z gotovim bogastvom fantazije, ki jo dela nenavadno mično. Tako je n. pr. enakomernost novih oblik pripisovati samo veliki originalnosti, ki se javlja v ostrih linijah, mnogoterih zvoncih in volanih ter v neenakomerno dolgih straneh kril.

Zato se ne smemo čuditi, da igra v epohi, ki je dala modi toliko umetniškega izraza, ravno stilna obleka največjo vlogo.

Pač ni pri nobeni stari modi mogoče, da bi dama pokazala toliko svoje individualnosti, kakor pri novi stilni obleki.

Zato novi modeli tudi nimajo nič skupnega z monotonijo starih kril z obroči in tudi niso več nerodno trdi in nespretni, kakor so

ozadje, čeprav ga še rabimo pri modelih za prav mlade dame.

Pri stilnih oblekah prihaja v poštev vsa dolga vrsta najrazličnejših barv brez omejitve. Vedno delujejo zelo pikantno črni modeli, ki padajo v oči zlasti po svojih posebnih oblikah in zagotavljajo s temno barvo pri vsem bogastvu fantazije vendarle še gotovo nevtralnost. Poleg črne so se zlasti v Ameriki oprijeli zanimive »polnočne modre« (midnightblue) barve, ki ima mnogo odtenkov in bo gotovo dosegla odločujoče mesto v modni sliki. Moderni so sploh najrazličnejši toni modre barve, ki jih ne moremo imenovati z imenom in se prelivala med sivo, modro in zeleno barvo. Damam so

bile prve vrste teh kril, ki smo jih videli pred leti, temveč delujejo graciozno, nepriljubeno ter se telesu zelo prilagajajo in so zato tudi neskončno apartni. Širine obleke nikdar ne podpiramo več s trdimi obroči, ki bi gracioznost dame v največji meri ovirali pri gibanju, temveč jih razširimo z vložki iz žime, ki omogočajo enake efekte in so vendar zaradi svoje valovitosti zelo učinkoviti in mični. Valevito ohlapnost stilnih oblek dosežemo v glavnem z množino tkanin, ker prav v tem oziru letos nismo malenkostni in raje žrtvujemo več blaga, samo da ne bi model vzbujal čuta, da smo štedili pri izdelavi.

Ni skoraj materijala, ki bi ga ne mogli rabiti za elegantno stilno obleko. Razen tafta, splošno priljubljenega standarda, vidimo večkrat krep-satino, kakor tudi čipke, ki delujejo vedno zelo elegantno. Nov je velurni šifon, nasprotno pa stopa tul polagoma v

zlasti priljubljene zelenkasto modre barve škrlata, na drugi strani pa tako imenovani petrol, ki leži med sivo in modro barvo in se izvrstno poda damam temnih las. Ta nijansa se za letos lahko imenuje najmodernejša barva. Tudi zelena v motnih tonih je zelo elegantna in se iz nje lahko izdelajo stilne obleke, ki učinkujejo nad vse interesantno.

Ker nova moda ljubi sestave materijala različne vrste in se take kombinacije pri stilnih oblekah še posebno uveljavljajo, se jih radi poslužujemo in tudi z njim dosežemo naučinkovitejše efekte.

Na zadnji sliki vidimo posebno mikavni model iz mandeljinovo zelenega krep-satina, ki je kombiniran s čipkami tako, da so čipke nad oprsem za dolge rokave in za spodnje, spredaj široke ob strani pa ozke robove. Ta kombinacija napravlja najpartnejši vtis, ki se še poveča s skrajšano linijo zgornjega dela. Obleka se končuje ob straneh z dolgimi vogali, ki pri stilni obleki odločno delujejo nenavadno.

Prva slika nam kaže preprosto, a vendar odlično stilno obleko iz tako imenovanega pana, ki naj bi bil modre barve in se od nje odražajo stilizirane rože »La France«. Obleka je zadaj podaljšana in se spodaj zaključuje v podobi loka, krilo pada bogato in zelo zvončasto, medtem ko je zgornji del precej ozek.

Kakor znano nam taft omogoča vedno dobre in preizkušene efekte. Na drugi sliki vidimo, kako prijetno se sklada ovek zgornji del z na več stopenj razdeljeno partijo krila, ker so posamezne volane ob straneh podaljšane in padajo zelo zvončasto.

Da tul deluje vedno mladostno in zelo mično, ni mogoče vtisliti, čeprav so taki modeli manj praktični, kakor vsi drugi in stopajo zato tudi nekoliko v ozadje. Vendar pa imajo tudi še sedaj s tulom kombinirane obleke velike uspehe. Prekrasna je stilna obleka tretje slike, ki ima zgornji del iz velurnega šifona in zadaj v podaljške razdeljeno krilo, ki se zgoraj zaključuje s širokim pasom oziroma veliko pentlo z dolgiimi konci v primerno kontrastni barvi. Učinek te obleke povzdignemo še z tkaninami pastelnih brv.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. A. P. v T. Lečenje slabokrvnosti z vžigalnim jeter nikakor ni tako novo, kot se v obče misli. Kolikor je nam znano, je v principu metoda iznašel in priporočal že Engel leta 1898, a ni našel odziva. Ne samo proroki v »nuščavni« ne prodro, ker nima poslušalcev, ampak tudi oni ne, ki ne popovedujejo o pravem času — G. A. P. v T. Obočela koža na koncih, brččas presuha, ali pa trpeča zbog poslov (poklica). Dobro osušiti po možnosti priznati Lanolin — G. E. V. v M. Pri ozeblinah uporabljajo čistih petrolei v uspeh: seveda ga pa vsaka koža ne prenese. Sicer se zopredom lahko poskusite: 1. strojno kislino 1 gram, vaselina 20 gr.; 2. perubalzam; 3. citronine kislino 2 gr. perubalzama 5 gram; 4. citrovega mazila 40 gr.; 4. jodove tinkture iz sisk zmecane po enakih delih; 5. 10% jodovito mazilo (lanolin). — G. D. T. v B. Opušite vse te brezplodne in deloma kvarne poskuse in obrnite se na kakega ortopeda. To vam prihrani bolečine in izjo. — Mati Samo po vašem povsem nezadostnem

popisu ni moči uganiti za kaj gre. Brččas upi bolnik na konstitucionalni živčni bolezn. Pošljite ga v svrhu pregleda in ugotovitve za nekaj časa na živčni oddelek splošne javne bolnice v Ljubljani. Zasiurajte si pa prej prostor, da se ne napodite zaman v zavod. — G. I. M. v C. Posledice po prestani akutni bolezni ne prestejejo popolnoma nikoli. So pa v pretežni večini primerov malenkostne in nenevarne, za bolnika kot za druge, in k večjemu navadno samo nadležne in pri plahih ljudeh, kakoršen ste vi, take, da jih spravljajo v večni nemir in nepokoju, dasi skoro vedno brez vse potrebe. Pustite zaenkrat vsako izpiranje, živite solidno, hranite se predvsem vegetabilno (ne juh, ne mesa ne jajc, zlasti ne nasoljenih in prekajenih jedil) ne vživajte alkohola in pite radensko slatino. Pazite na redno odvajanje in jemljite, če že res trčba zdravil, en dan trikrat po pol grama salola, drugi dan po pol grama neurotropina skozi par tednov. Pozneje morda gonšana po par biserov na dan po navodilu. Če bi se na težave zvišale, se obrnite na kakega strokovnega zdravnika. Da pazite na svoje zdravje je prav, da ne omalovažujete bolezni tudi: toda da jo postavljate v središče vsega svojega mišljenja in čustvovanja, je gotovo napačno. Brezdvomno je gorši nego bolezen strah, ki ima velike oči. — G. A. C. v M. Nekaj napraska in tudi namaže, prenese koža, preveč pa ne. Namazana lica si je treba očistiti z brisačo in vazelinom, ali boljše z mastjo. Trajna uporaba pudrov in krem se pa vedno maščuje, ker zatvarja in zagači kožne pore. — G. A. L. v M. Bolezen je lahko lokalnega (v koži ležečega) ali živčnega vzroka, kar po sami navedbi ni ugotovljivo. Poskusite uporabljati gorke kopeli s sledečo masazo: Po noči ovitke z raztopino žlice darkavske soli na 1 liter gorke vode; po dnevu si mažite noge z dermatomom. — G. V. R. v P.; G. A. S. v S.; G. M. H. v Z. K.; G. R. O. v N. M. Komušo dobite z navodili k pripravi in gojenju kulture v lekarni naz. phar. R. Sušnika v Ljubljani in brččas tudi še v kaki drugi večji lekarni. Alkohola komušu ne vsebuje; početkom vrenja se ga nač nekaj napravi, ki se pa pozneje pretvori in izgine iz tekočine. — G. L. K. v R. p. M. Liso bi morali videti, da bi lahko izrekli o njej svojo sodbo. Z masazo s kakim indiferentnim mazilom n. pr. 2% borovim vazelinom lahko poskusite. Da bi električna masaza boljše vplivala ne uvidevamo. Poskusite oblediti rdečico lahko tudi z vodenevim višjim okisom. Najboljše bo, da se obrnete na kakega strokovnjaka za kožne bolezni, ki se peča s kozmetiko. — G. B. I. v K. Če bi zahtevali od mesarja ali pekla, da vam popravi pokvarjeno uro, bi oboja vašo zahtevo opravičeno odklonila, češ da tega ne umejeta in da se obrnite na urarja. Stavimo pa, da bi takoj brez pomisleka oboja prišla s točnimi zdravniškimi nasveti, kako je zdraviti vaše srce ali vaš želodec, kajti oboje sta se brezdvomno natančno naučila. Ne polagajte važnosti na vseznale. — G. Š. S. v D. L. Brez svoječasne specifične infekcije se bolezen, o kateri sprašujete, ne more razviti. To smemo danes smatrati kot definitivno dogmno dejstvo. Bolezen je sicer smatrati vedno za resno in težko, pojavlja se pa časih, skozi desetletja, tako milo, da je bolj nadležna, nego huda. Mnogi bolniki dolgo časa povsem lahko vrše svoje poklicne posla. Večina jih umre na interkurentnih boleznih, seveda tudi na takih, ki stoje v daljši ali bližji zvezi s temeljno boleznijo. — G. O. G. v Z. Proti kroničnemu alkoholizmu poznamo doslej samo eno radikalno zdravilo: abstinenco.

LIPTON-čaj

z naših znamenitih plantaž na Ceylonu direktno v vaš čajnik 241-n

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0,7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (434 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (390 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Darenty 1604 m 25 kw), RIM (418 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1386 m 30 kw).

Nedelja, 11. novembra:

LJUBLJANA 10.30: Prenos mladinskega koncerta »Ljubljanskega Zvona« iz Unionsa. 15.: Reproducirana glasba. 15.30: Med južnimi Slovani v Argentini. (Predavanje). 16.: Humoriistično predavanje Milčinskega. 17.: Lahka glasba tretca »Sisk«. 17.30: Predavanje o gledališču. 18.: Veselogra. 20: Prenos opere »Trubadur«. ZAGREB 11.30: Popoldanski koncert. 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. 18.15: Vesele pesmi. 19.: Godba na pihala. 20.: Zabaven in dramski večer. — BRNO 16.30: koncert iz Prage. 19.: Violinski koncert. 19.30: Potopis z glasbo in recitacijami. (Rim in južna Italija). 21.: Koncert tamburašev. 21.30: Burka iz narodnih pesmi. — VARŠAVA 12: Prenos koncerta iz filharmonije. 17.: Popoldanski koncert. 20: Proslava 10letnice neodvisnosti Poljske. 22.30: Lahka glasba. — DUNAJ 10.20: Koncert na orgle. 11.: koncert simf. orkestra. 16.: Popoldanski koncert. 18.45: Komorna glasba. 19.30: Delavski simf. koncert. — BERLIN 16.30: Koncert orkestra. 20.: Zabaven večer. 21.: Schubertove pesmi. — FRANKFURT 20: Simf. koncert ruske glasbe. 21.15: Program iz Stuttgarta. — LANGENBERG 16.30: Komorni koncert. 18.25: Mozartove in Bee-

Nočemo hvaliti, pustimo govoriti naše odijema'ce!

Zabrevalte pri svojem trgovcu ravnokar 400.000 izvodov nakladi izide INGELEN Radio onorčila V njih boste našli mnenja poslušnikov INGELEN U 7 aprata, kralja okvirnih spremljevalcev, in

INGELEN Pigaro zvočnika s sliko faksimilarnih nakladi; tiskano na svilo. — V zalogi pri:

Prosvetni zvezi. Miklošičeva cesta, Radioval. Ljubljana, Kongresni trg 3. Fran Bar-u, Mestni trg 5. 186

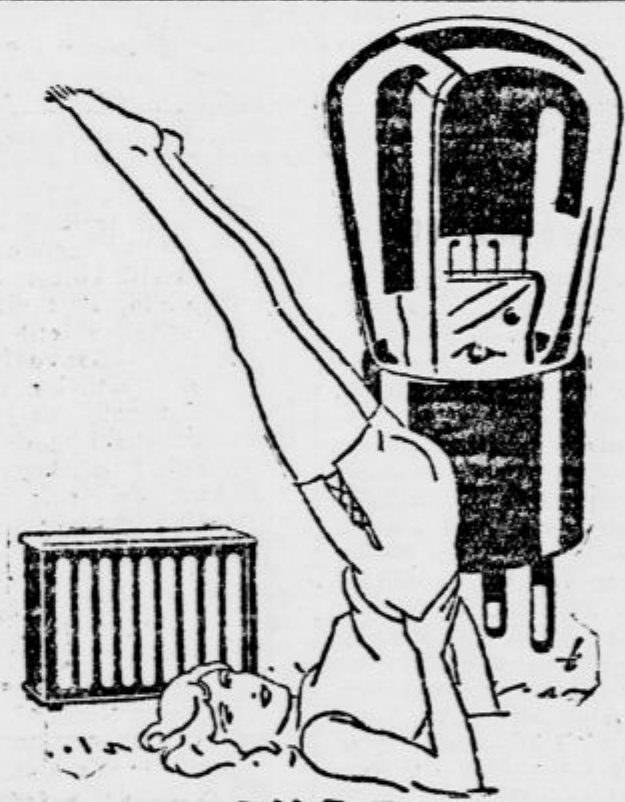
Olepša

Vas le

ELIDA

IDEAL-MILO

Čisto, blago in izredno parfumirano.

Zadnja elektronka odloča!

Če hočete s svojim zvočnikom doseči najboljšo reprodukcijo, nudi Vam Telefunken izbero med različnimi zvočniki-elektronkami: med temi RE 124 (za eno anodno napetost krog 100 Voltov) in neprekosljiva RE 134, ki ne samo krmari, temveč tudi bistveno ojača. Zahtevajte elektronke pri trgovcu z radio-aparati! RE 124 stane 160 Din, RE 134 stane 135 Din.

TELEFUNKEN ELEKTRONKA

z dvornim jamstvom.

Razvila: TELEFUNKEN. — Izdelala: OSRAM

se dobi pri:

Radio Ljubljana, Miklošičeva cesta.
Radio Bar, Mestni trg.
Radioval, Kongresni trg.
Radiotehnika, Aleksandrova c. 5.
Ivan Bogataj, Kongresni trg.
Radio Starkel, Maribor.
Wipplinger, Maribor.

Ogrizek, Novo mesto.
Damisch, Ptuj.
Elektro - tehniško podjetje, Murska Sobota.
Florjančič, Celje.
Kregar in Fajdiga, Kamnik.
in pri vseh radio-trgovcih širom Slovenije.

thovnovne variacije. 20: Poljuden koncert orkestra. — STUTTGART 18.45: Pevski koncert. 20: Koncert iz Frankfurta 21.15: Berlinski motivi. — BUDIMPEŠTA 12.30: Koncert. 17.45: Prenos iz konservatorija. 19.30: Prenos iz kr. opere. — LONDON 18.45: Bachova kantata. 20.55: Prenos v. černic. 22.05: V spomin neznanemu junaku. (Glasba in govori). — RIM 20.50: Proslava Schuberta. — STOCKHOLM 21.40: Schubertove skladbe.

Ponedeljek, 12. novembra:

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba in borzne vesti. 19.: Francosčina. 19.30: Zdravstveno predavanje. 20: Mozartov koncert gojenecv ljubljanskega konservatorija. — ZAGREB 17: Popoldanski koncert. 20.30: Prenos iz inozemstva. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. 19.: Slovaška prireditel iz Bratislave. 20.10: Mešan večer. 21.: Koncert orkestra in solistov. — BRNO 16.45: Češka glasba. 19: Program iz Bratislave. 20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. 20.30: Koncert orkestra in solistov. — DUNAJ 10.45: Koncert dunajskih filharmonikov. 16.: Koncert orkestra. 18.45: Baladni kon-

cert. 19.30: Prenos iz opere: Wagner: »Rensko zlato«. Koncert orkestra. — BERLIN 16.30: Mednarodne orgelske skladbe. 20.30: Glasbeni in dramski večer. FRANKFURT 20.15: Prenos opere iz Stuttgarta. LANGENBERG 17.45: Pevski in violinski koncert. 20.05: Verdijeva opera: »La Traviata«. — STUTTGART 20.15: Wolf-Ferriarjeva opera »Suzanina tajnost«. Humoreske. — BUDIMPEŠTA 17.45: Popoldanski koncert. 19.45: Brahmsov »Requiem«. 22.: Koncert lahke godbe. — LONDON 19.45: Schubertove pesmi. 20.15: Lahka glasba. 20.45: Mešan večer. 23.30: Koncert solistov. (Tenor, alt, violina). — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert 20.45: Koncert lahke glasbe. — STOCKHOLM 18.30: Večerni koncert. 20.40: Schubertov klavirski trio v B duru.

ABITE
TUNGSRAM
Barijeve elektronke

Izbrano
kožuho
nudi
cenjenim
damam
najceneje
L. ROT
Mestni trg

ostale, bom že kje razpečala.

Odhajajoč iz sobe, si ni mogla kaj, da ne bi vrgla Mercadierju milostnega pogleda. On je to opazil, ona pa je pristavila:

»Vi jih itak ne boste kupili.«

Mercadier je bil v čudnem položaju. Odkritje dečka ga je spravilo v neskončno zadrego, za vsako ceno pa bi bil rad opral s sebe sramoto, ki mu je nakopala pokroviteljski pogled Corbeneyeve žene.

»Kdo ve...« je rekel. »Morda jih pa vzamem prav jaz...«

»Kaj, vi...?«

Potegnil je iz žepa denarnico in položil na mizo dve sto frankov.

Gospa Corbeneyeva je bila iznenadena. Dala mu je srečke in odnesla denar. Mercadier je govoril s Corbeneyem o vsakdanjih stvareh in izredno dobro mu je delo, da je z dvesto franki zabrisal sramoto, ki jo je bil odkril na njem Corbeneyev sinček. Šele ko je stopil iz hiše, ga je zapelala praznina v žepu. Čez štirinajst dni se mu je dobrotla povrnila. Ena izmed štirih srečk, ki jih je bil kupil pri gospe Corbeneyevi, je zadela petdeset tisoč frankov...

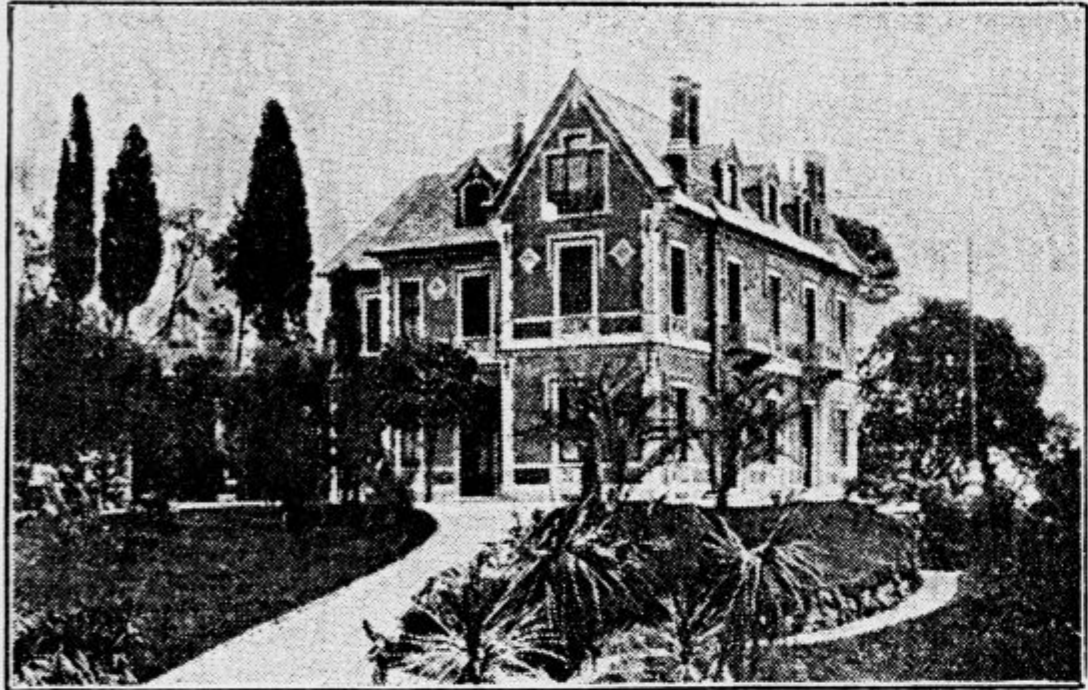
8 letnica Rapalla

Ko so v prvih dneh meseca novembra pred desetimi leti italijanske čete prihajale z belimi zastavami v naše primorske in notranjske kraje, so vsepovsod nalepljale razglase s pečatom dotičnega polka in v teh razgledih se je čitalo na našem jeziku:

»Slovenci! Zmagovita Italija je napravila konec boju in sovražstvu. Zato je treba, da zavladajo mir in složnost med narodi. To vam prinaša Italija. Italijanski in slovenski narod nista več sovražnika, nista več nahuškanega od Nemcev, ki so izkoriščali ta boj v svoje namene. Lahko je ujama danes deliti dobiček v svoj namene.

Slovenci! Italija, velika država svobode, vam da iste državljanske pravice, kakor vsem drugim svojim državljanom, vam da šole v vašem jeziku, več kakor vam jih je

ski opravniki poslov Antonijevič, z italijanske pa zunanji minister Sforza, vojni minister Bonomi in načelnik urada za zasedeno ozemlje Salata. Italijanski ministrski predsednik Giolitti je dospel v Santo Margherita 11. novembra, ko so bila pogajanja že zaključena. V petek 12. novembra popoldne je bila pogodba izgotovljena, podpisali pa so jo v soboto, 13. novembra 1920, ob 2. popoldni. Tako smo dobili santamargheritsko, oziroma rappalsko pogodbo, ki je po londonskem paktu določeno vzhodno mejo Italije popravila le v toliko, da je logaški kraj do Planine in Rakeka pripadel Jugoslaviji, do čim je Italija dobila Zader z okolico ter otoke Cres, Lošinj in Lastovo. Reka v meji svojega nekolič razširjenega »corporis separatis« pa je postala samostojna država.

Vila, v kateri je bila sklenjena pogodba

dala Avstrija. Vaša vera se bo spoštovala, saj je katoliška vera, vera vse Italije. Italijanska kraljevina, veliki italijanski narod, ki je sam uničil gospodstvo Avstrije, vas bo ščitil z vsemi svojimi močmi. Italija se ni vojevala in ni zmagovala samo za svobodo svojega naroda, temveč tudi za svobodo od Avstrije tlačeni narodov. Slovenci, bodite uverjeni, da mogočina in zmagovita Italija skrbi za vse svoje državljane katesibodi narodnosti v svojih novih mejah.

Naš narod, ki je čital te razglase, ni mogel razumeti, da naj bi bila resnica, kar so mu z njimi hoteli vbiti v glavo Italijani, da naj bi namre ta naša zemlja, stoletja in stoletja naša, bila odsej italijanska, še manj pa je mogel verjeti, kar so mu obetali Italijani, da bi pod italijanskim, torej novim tujim gospodstvom, ki naj bi sledilo avstrijskemu, užival resnično svobodo, najmanj pa tisto, po kateri je hrepel od nekdaj, svobodo v svoji lastni narodni državi. Naš narod ni mogel verjeti, da naj bi se vojna, ki se je vojevala ravno za osvoboditev malih narodov, končala z novim jarmom, pa naj se mu, je ta jarem slika, s se tako težnati barvami. Bil je prepričan, da bo naše Primorje tvorilo sestaven del njegove države, njegove Jugoslavije.

Neodločnost beogradske vlade

Dasiravno so se Italijani že takoj prve dni po svojem prihodu v naše kraje pokazali našemu narodu kot njegovi gospodarji in so prvimi njihovim bleščim obljubam sledila že nasilstva, kakor jih naš narod ni bil vajen niti v časih najhujšega pritiska habsburških valpov, ni mogel niti verjeti, da bi vesile, ki so tako slovesno obetale svobodo malim narodom, ravno napram njemu hoteli na tak v nebo vpijoč način kršiti svojo besedo. V času pa, ko je že fašizem besnel po vsem Primorju proti našemu narodu in je D'Annunzio zasedel Reko, ki naj bi bila celo po londonskem paktu pripadala Jugoslaviji, se v Beogradu niso mogli odločiti za odločnejši nastop, kar je imelo za posledico, da smo predvsem izgubili slovensko Korško in je končno prišlo do one nesrečne jugoslovnsko-italijanske konference v Rapalli, oziroma Santi Margheriti, v kateri je Jugoslavija popolnoma kapitulirala pred Italijo in je bilo tako na našo nesrečo preden vprašanje primorskih Jugoslovenov.

V Beogradu je tedaj, novembra meseca leta 1920, — štiri mesece prej so zgoreli, zazgani po fašistih, naši Narodni domovi v Trstu, Puli in Pazinu — stal na čelu vlade kot namestnik ministrskega predsednika dr. Ant. Korosec, ker se je ministrski predsednik Mileković Vesnić z ministrom zunanjih stvari dr. Trumbićem, udeleževal pogajanj v Santi Margheriti.

Rapalska konferenca

Konferenca obojestranskih delegatov se je pričela v ponedeljek 8. novembra 1920. Z jugoslovnske strani so bili prisotni Vesnić Trumbić, finančni minister Stojanović in rum

zvezana po ozkem italijanskem koridorju z Italijo. Usoda našega naroda na Primorskem je bila s to pogodbo zapečatena.

Porazen vtis kapitulacije

Strahovit je bil vtis, ki ga je napravila vest o vsebini pogodbe na Primorskem; zavrlo pa je tudi v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji in na Hrvaškem. V ministrskem svetu v Beogradu je očital tedanji zastopnik slovenskih demokratov minister dr. Kukovec rappalski delegaciji, da se ni držala svojega mandata, da bi bila morala prekiniti pogajanja, ko so Italijani vztrajali na svoji zahtevi po Srezniku in reški železnici, očital je Vesniću in Trumbiću da sta odklonila slovenskega delegata, češ da se ni ničesar bati, in končno, da delegacija kljub temu, da se je stvar med pogajanjimi obrnila popolnoma v škodo Jugoslavije, ni vprašala ministrskega sveta za nova navodila. Dr. Korosec pri tej seji ministrskega sveta (15. novembra) ni bil prisoten in so ga morali brzojavno klicati v Beograd. Dr. Korosec je bil odsoten tudi pri ratifikaciji pogodbe v ministrskem svetu v četrtak, 18. novembra. Ko pa je regent 21. novembra podpisal pogodbo, ni bilo sicer na dokumentu dr. Korosevega podpisa, toda opustil je že tudi on svoj volilnopolitični »odpor« proti pogodbi in pristal brzojavno na ratifikacijo.

Takoj po podpisu pogodbe je dr. Trumbić podal demisijo, ki jo je regent sprejel. V nedeljo, 14. novembra 1920, se je vršil v Ljubljani velikanski protestni shod proti rappalski pogodbi, ki so se ga udeležili pristasi vseh strank. Enak shod se je vršil istega dne tudi v Zagrebu. Na obeh shodih je bila sklenjena resolucija, ki izjavlja, da narod snasila, s katerim se njegov najzavednejši del proti svoji volji izroča iz enega suženjstva v drugo še hujše ter obsoja na gospodarsko, kulturno in politično smrt, ne priznava in ga nikdar ne prizna, ter ne bo miroval, dokler se ne popravi krivica, storjena s tem dogovorom, ki je najbrutalnejša kršitev samoodločbe narodov in ki kruto naspro

Prve posledice

prehlada so hripavost in kašelj. Te neprijetne pojave odstranite brzo s

KRESIVAL

tuje od antantskih vesil ponovno in svetočano tekmo svetovne vojne podanim izjemam, da se bori za svobodo naših malih narodov.

Kakor že rečeno, je bil vtis, ki ga je napravila rappalska pogodba na naš narod na Primorskem, strahovit. Kakor strela iz jasne je udarilo vanj spoznanje, da je neovrgljivo zapisan suženjstvu pod italijanskim jarmom, in res sta bruhnila tedaj v prvem hipu iz njega na dan jeza in srd na »tiste, ki so ga prodali.« Toda to je bilo prvi hip, kateremu je sledilo takoj boljše, edino pravo spo-

znanje, da je bila ta žrtev nujno, neobhodno potrebna, da se ustali narodna država troimenega jugoslovnskega naroda, in jeza in srd sta se umaknila tihi boli in »dreki«, toda s trdim upanjem, da ni še vseh dni konec in da tudi suženj v italijanskem robstvu kedaj zasije zarja svobode! In odlej je minilo osem let!

Ali je sedaj, po osmih letih bratomornih bojev med nami tovrstni in popolnem zatratju vseh državljanskih in človeških pravic naših bratov onstran meje še upravičeno to upanje?

Branje za Martinovo nedeljo

Letina je spravljena in vsega je dosti, če ne drugače, pa za denar. Ta se je pa letos slabo obnesel, čeprav so ga dosti posejali, da so blagajne prazne. Ene zato, ker je iz njih šla vsa vsebina v velike in nenasiťne kase, ki jim pravimo državne potrebe. Iz teh so ga pa sejali v veter, da ni obrodil in ga ne bo niti za Martinovo gos, še komaj za krvavo klobaso. Krvi, o, krvi nam je pa leto dalo dosti in tudi: svini je vsak dan več pri koritih.

Zakaj bi tarnali, če je danes Martinova in se je vino obneslo. Če ni gosi in tudi ne kolin, se bomo pa dobro imeli pri kostanju. Dobre volje in korajže še zarubiti ne morejo, Kdaor pa v togoti zaškrpne z zobmi in zakolne, mu sv. Martin rad odpusti, ker je že vsega vajen. Zlasti pa nam, ker smo mu postavili toliko cerkva in oltarjev in znamenj, kakor nikjer drugod. Če drugega ne more dati, nas vsako leto vnovič požegna vsaj z dobro voljo in s tistim smehom, ki ga rodo lepi spomini in je ves poln zaupanja v boljše čase.

Ker nas je sveti mož že v davnih časih oblagodarił z veseljem, smo se tudi že v davni radi dobro imeli. Čim hujše je bilo tembolj nam je bil potreben smeh, da smo preganjali črne misli na glad in smrt.

Ko so bili pred skoraj 250 leti Turki najhujša nadloga, morebiti pa še hujša nemški generali in njihovi vojaki, ki bi naj bili

»Perillustis et Magnifice Domine, Domine Archiater etc.

Quod me Doctorem fecisti, agnosco favorem:

Crede sed, hesternum mihi sat nocuisse falernum,

Quid nimum poto iaceo nunc corpore toto.

Si sic conviam, non longo tempore vivam.

Perillustis Vestrae Magnificentiae humilis doctor et servus Hvalica.

Po naše bi povedal:

Presijajni in velečastiti gospod, gospod velezdavnik itd.

Da si me za doktorja naredil, hvaležno priznavam, toda veruj, da mi je včerajšnji Falernec škodoval.

Da zdaj po preobli pičaji leži telo.

Če bom tako popival, ne bom dolgo živel.

Vaše presijajne magnificence ponižni doktor in sluga Hvalica.

Baron Patačić je vedno nosil seboj pravila »Pintec«: Ordo doctorum in celeberrima facultate neo-medica promotorum, kjer so bili vpisani vsi člani. Sami znameniti možje hrvaški podban, veliki župani, škofje in kanoniki, sploh velikaši, ki so tedaj na Hrvatskem in pri nas kaj veljali. Mnogo let je bil

Žrtev sv. Martinu

preganjali Turke, so se naši junaki združili v veselem društvu, da si preženo skrb.

V svojih dvorih v Vidovcu pri slavnem Varaždnu je baron Boltežar Patačić 18. julija 1696 zbral svoje prijatelje, slovenske in hrvaške rodoljube, velike in velmože, jih organiziral in ustanovil prvo jugoslovnsko univerzo. Imela je samo »Fakulteto vinskih doktorjev« (facultas neo-medica). Vsak član učene in ugledne družbe je sprejel ime kakega znamenitega zdravnika. Ko je 13. januarja 1761, zaneslo v to veselo hišo tudi Valvasorjevega prijatelja, njegovega pisarja in bakrorerca, pesnika in pisatelja Pavla Ritter-Vitezovića iz Senja, mu je kučegazda po slavnem slovenskem zdravniku dr. Pavlu Qualizi nadal ime »Hvalica« in mu s tem pomagajal da se je Ritter rad pohvalil. Ta doktor Hvalica je pa danes slavnejši kakor je bil tedaj v »Pintec«, kakor so društvo imenovali sami člani, saj je med prvimi, ki je bil v naših krajih zaveden Jugosloven in navdušen Panoslavist.

Sprejem dobrovoljnega pesnika, učenjaka in umetnika v društvo, ki je nosilo ime po trebušni vinski posodi, so člani proslavili s svečanim krokom, da je Ritter moral drugi dan ostati v postelji in napisati svojemu predsedniku naslednja poslanico:

tajnik in patriarh društva sam zagrebški škof Seliševič, ki o njem Patačić poje:

Venerandus senex ille,
Multae ipsi subsunt villae
Jam ebibit urnas mille

Toto suo tempore,
Cum sit ergo ille talis,
Jam aetate inaequalis
Erit noster generalis

Peneas hocce senium.

Po naše:

Časti vreden oni starec,
mnogih vil posestnik,
tisoč je že čas izpil,
v vsej svoji dobi,
Ker je torej takšen,
neenak že po letih
bode nam poveljnik
v tej starosti.

Tudi baron Adam Meško in Jakob Meško sta člana mokre fakultete. Ali sta Štaliarca, ki sta hodila v Varaždin v goste. Članica je bila tudi grofica Barbara Falussi Pettibona ob raree in hac facultate virtutis, specimen...

To je bilo tedaj, ko smo v Ljubljani imeli za našo zgodovino prevažno družbo »Academia operosorum«, najvišji kulturni razmah po protestantski dobi. Seveda se »ope-

rosi« niso razlikovali od častilcev »pintec«, čeprav Hrvatje niso imeli akademije. Sedaj jo imajo pa oni, mi pa »pinto«!

Slovenski Patačić je I. R. Mukolovecky, prejšnji naš zeleni car. Nj. Veličanstvo je letos že tretjič naročilo izdati svojo »Ordo doctorum in celeberrima facultate častilji ve« »Križevačke statute«, katekizem vseh nepokvarjenih krokarjev. Pravila in ceremonije so starodavne in gotovo so se tudi člani »Pintec« ravnali po njih in jih spoštovali.

Kakor je bila »Pintec« velikega pomena v političnem in narodnem življenju tedanje inteligence, tako so Križevački statuti rešili mnogo slovenskih dijakov, da se na Dunaju in v Gradcu niso poemškutirali v nemški družbi. Vesele ceremonije so mlade dijake privabile v slovenska društva, stroga pravila so jih pa obdržala v njih, da se niso odtujili.

Že l. 1889. je izšla I. izdaja Križevačkih statutor v Narodni tiskarni v Ljubljani. Stavil jih je s pristnim humorjem takratni medicinec Josip Rakež, sedaj dr. Josip Rakež, zdravnik v Šmarju pri Jelšah. Sesto poglavje je posnel po Erjavčevih »Spominih s pota«, ki so zagledali beli dan v »Dunajskem Zvonu«. Vseh tisoč izvodov je bilo takoj razgrabljenih in zato ta brošura spada že danes med velike slovenske književne redkosti. Teško je dobiti tudi že II. izdajo iz l. 1900.

Letos so pa Križevački statuti izšli v prvi krasotni izdaji z izvrstnimi ilustracijami prof. Boža Srebrta.

Pred naslovno stranjo je čez vso stran portret avtorja z vrčkom pive v roki, okrog podobe pa grb: s sabljo in polnim vrčkom obojezi krokar.

Latinskemu predgovoru slede 4 paragrafi o pojmu in smotru »Križevačkih statutor« § 1. »Križevački statuti« so zakoniti, iz tisočletne navade izvirajoča, od slovenskih pradedov podedovana pravila, katerim se imajo pokoriti slovenski dijaki, kadar in kjerkoli se zbirajo v veseli družbi v večjem številu in po katerih se razsojajo medsebojni prepri.

»O krokarjskih dostojanstvih in krokarjski pičaji« razpravljajo § 5—14.

§ 7. Udeleženci »kroka« se dele v tri rede ali vrste:

- a) stare hiše,
- b) redne krokarje
- c) bruce ali brucuže

Vsi so lepo naslikani, zlasti pa goli bruc, ki je pravkar izlezel iz jajca in drhte stoji pred tablo s pravilom: Srebro golč, zlato moh!

§§ 15—28 nas poučujejo o »stolu« in njegovem ravnateljstvu. Predsednik, stoloravnatelj ali kučegazda je silni »Zeleni car«, njegovi ministri pa so kontrapikuš, s fiškuš, vunbacitelj, kantušminister in zgovorni klobasar. Ta golč tako, da se stare hiše zadovoljno smehljajo, krokarji krohočejo in brucuži dacio in jočejo od samega smeha, § 29—43 pa govore o krokarjskih preprih in disciplini ter o strašnih kaznih. Važni so tudi §§ 46—50 o lorih ali »štefanih« in sodčih.

Za vzgojo mož so tehtnega pomena §§ 51—60, s pravili, kako se je krokarju vesti v mešani družbi sploh in zlasti v prisotnosti žensk. Pristni domači bonton, ki ga današnji akademiki in neakademiki vedno manj spoštujejo.

V dodatku imamo ceremonijela latinskega obreda, po katerem se brucuži povzdignejo v častni stan krokarjev in pa krokarso diplomu, ki jo dobe bruci po težkem praktičnem in teoretičnem »izpitu«.

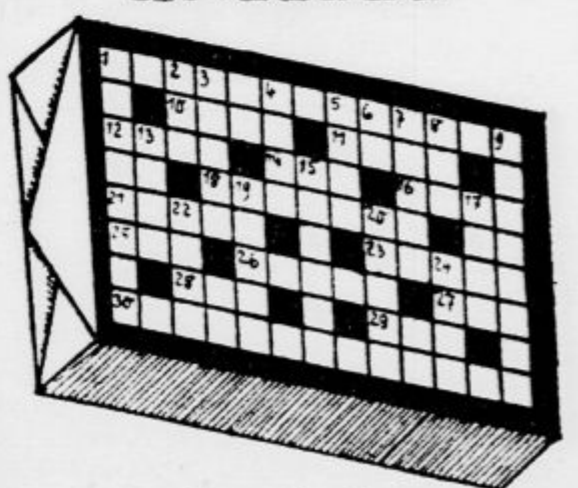
Imamo torej tradicije in pravila, kako naj praznujemo Martinovo nedeljo veselo in dostojno. Pri praznovanju pa ne pozabimo nauka dobrega patra Marka Pohlina:

Jed in pytie so Boshje dar,
Jej in pij — tu 'tšhe imeti!
Naslri, navpyjan' se nekar,
zhe nots' ked shvina shiveti.

• I. R. Mukolovecky: Križevački statuti. Izdajatelj: Konzorcij star. zveze »Triglava«, predsednik: Dr. Franjo Stamoj v Mariboru. Cena s poštnino 22 Din.

Vegati pakete
z motorizom Grouplje
= mikranex rejije!

Križanka

Pomen besed.

Voderavno: 1. srednjeevropska država; 10. torej (lat.); 11. perutnina; 12. redovni; 14. ime filmskega igralca; 16. poslednje bivališče; 18. svojilni zaimsek; 21. slovenski dramaturg; 23. časovni prislov; 25. del voza; 26. električna enota; 27. deli telesa; 28. sabni zaimsek; 29. črta 90 stop.

Naprično: 1. jugoslovnska težela; 2. bolezni; 3. mesto v Sloveniji; 4. sole; 5. odprina; 6. vu; 7. Molierova os-bnost; 8. spektakl; 9. južnoevropska država; 13. zločin; 15. čik; 17. mrčes; 19. Nostov sin; 20. vodič; 22. filmski režiser; 24. vrsila.

Rešitev nedeljske križanke.
Voderavno, po vrsti: Hrovat, rokoka, ob. oz., po, ep, la, trapez, inri, ge, ep, li, sr, kl, ij, gi, krvi, jako, pedant.

Nagrobni napisi

Zbral Grga Štrbunk.

Nagrobni napisi v kovani obliki so navadno resnobni in podčeljni — večkrat tudi polni neprostovoljnega humorja.

Gotovo bi se izplačalo, da bi se nekolič pobrskalo po tej ledini in otelo pozabljivosti marsiktero redko cvetico iz polja narodne miselnosti.

Alpski Nemci imajo vse polno posebno izrazitih grobnih napisov. Priznati pa moramo hkratu, da so se med njimi že našli ljudje, ki so znali te baže blago že spraviti na svetovni trg.

Pri nas je pa na tem polju še porazna ledina, ki čele čaka na svoje orače. Da tem bodočim oračem vsaj nekoliko olajšamo delo, nabrali smo tu nekaj takih grobnih napisov, ki morda zaslužijo, da jih obelodanimo.

Evo jih!

FRIDOLIN KRT.

• 15. VI. 1858 — + 20. V. 1877

Pod rušo počivam
Tu Fridolin Krt;
komaj dorasel,
me vzela je smrt.

SIMEN ZEROVNIK.

• 2. III. 1847 — + 30. X. 1905.

Poprej je prijatelj
bil dobih jedi,
zdaj glodajo črvi
njegove kosti.

VALENTIN BLAGNE.

• 12. II. 1834 — + 20. VII. 1890.

Prijatelj zapomni
resnico si to,
da pride i po Te
smrt z bridko koso.

IVAN KOVAČ.

• 14. IV. 1867 — + 3. II. 1892.

Saj komaj živeti
je malo začel,
zglasila se smrt in
je danes pepel.

JOŽE KAVKA.

• 28. XII. 1844 — + 17. IX. 1906.

Če človek se smrti
in groba boji,
naj tu očenaše
privoščijo mu tri.

NEŽA ČESENJ.

• 5. VIII. 1857 — + 20. VII. 1889.

Na zemlji živela
je silno lepo,
zato pa prišla je
smrt kmalu po njo.

PRIMOZ POTUHNJEN

• 18. IX. 1854 — + 30. XI. 1870.

Ker mlad se zapustil
pregrešni sem svet,
pod rušo počivam
veliko že let.

JAKOB GERBEC.

• 22. VIII. 1828 — + 5. XII. 1896.

V življenju na srce
sem hodil na Krim.

zdaj v grobu zaprem
počasi trohinm.

MATEVŽ SLABE.

• 17. I. 1858 — + 10. X. 1896.

Ker s hrnuške sem padel,
izlilnil nato,
so v grob me dejali,
zagreblji z zemljo.

JANEZ VRABEC.

• 18. II. 1846 — + 17. IV. 1900.

Pod rušo počivam,
počasi trohinm,
za grehe se svoje
Sodnika bojim.

JOŽE PALOVEC.

• 13. X. 1856 — + 15. III. 1903.

Kdor v grobu globoko
pod rušo leži,
izročil je črvom
telo in kosti

ANTON LAKOTA.

• 27. VII. 1848 — + 5. IX. 1899.

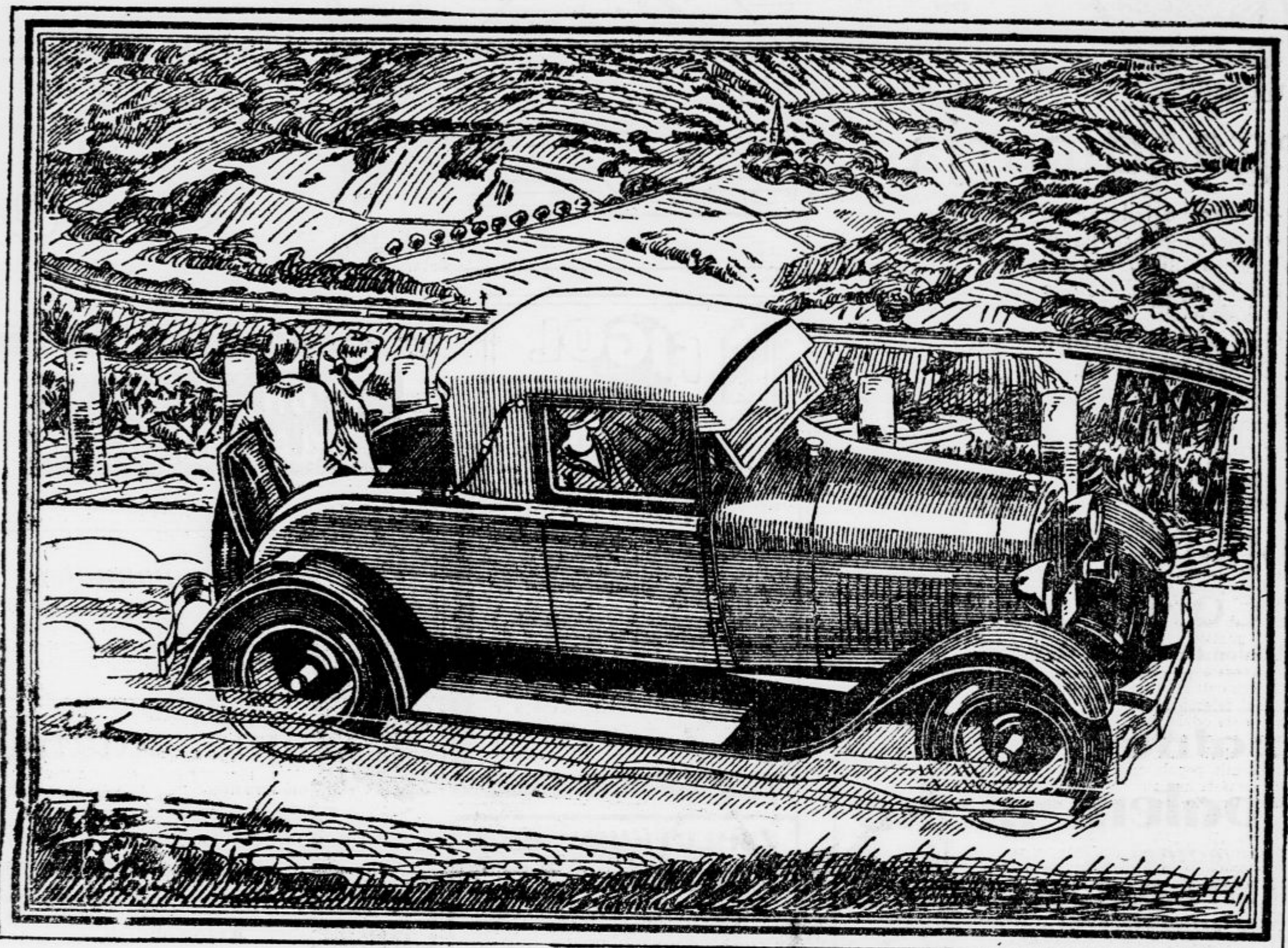
V življenju sem zbiral
posvetno blago
a kaj mi pomaga
nabrano zlato!

JURIJ KOKOSAR.

• 12. V. 1832 — + 16. IV. 1897.

Kdo živel je vzgladno,
skesan umrl,
ta v ognju peklenskem
ne bode se cvrl.

Novi Ford je zgrajen za mnogoletno uporabo

S posebnim veseljem boste vozili novi Fordov Sport Coupé, radi njegove gibčnosti in lahkega upravljanja.

Roadster
Phaeton
Tudor Sedan
(z 2 vratmi)
Coupé
Sport Coupé
Fordor Coupé
(s 4 vratmi)

V prodajnih cenah so vštete notranje mehanične ekspanzijske četverkolesne zavore, pomožne neodvisne notranje ekspanzijske zavore na dveh zadnjih kolesih, 4 Houdaille amortizerji, 5 koles z jeklenimi stebicami, čistilec za vetrobran, tahometer, merilo za bencin in različne druge naprave kakor kontrolna svetilka, reverzijsko ogledalo, kombinirana stop- in varnostna svetilka, ključavnica za vžigalno napravo, sesalnik za olje pod visokim pritiskom, nezdroljivo »Triplex« vetrobransko steklo ter prednji in zadnji odbijači.

Značilne prednosti novega Forda so rezultat njegove, v vseh posameznih delih izražene izborne kakovosti. Izvanredni ste njegova linija in barva, kajti lepa linija in okusna barva ste zahtevi modernega okusa. Važnejša od zunanje linije in lepote je precizna in enostavna izdelava ter trpežnost mehaničnih delov, kateri so prava baza za vrednost vozila.

Ako pregledate konstrukcijo novega Forda, njegov motor, prenosile, mazanje, hladilno in vžigalno napravo, lahko Vam bode pojmiti njegovo hitrost, varnost, zanesljivost, mirno vožnjo ter enostavnost vzdrževanja.

Primer za izredno kakovost novega Forda je uporaba kovnega jekla mesto litega železa ali krhkega jekla. To kovno jeklo se uporablja povsod na šasiju, razven motornega bloka.

Pri novem Fordu se uporablja faktično več kovnega jekla, kakor

skoraj pri vseh vozilih brez ozira na njih ceno.

Kaj pomeni to edino dejstvo za vsakega automobilista, je razvidno na primer iz kovanih podpor za peresa, katera vzdržijo pritisk do 7000 kg, predno se pojavi trajna izprememba njihove strukture. Preciznost, mirni tek in zanesljivost novega Forda najde v obilni meri vzrok v velikem številu pri njem uporabljenih električno-varjenih delov. Njihova enotna sestava nadomešča prejšnji način konstrukcije iz večštevlnih delov, ki so bili liti, kovani in sestavljeni.

Desetletni trudapolni laboratorijski poskusi so dovedli do izpopolnitve tega novega sistema električnega varjenja,

Oglejte si novi Ford pri najbližjem zastopniku, pregledajte, preiščite in preizkusite del za delom! Uverili se boste, da se v kakovosti in ceni ne more primerjati z njim noben drug avtomobil.

FORD MOTOR COMPANY, TRIESTE

Stroški, na katere vpliva mazanje neposredno: zmanjšanje vrednosti 25 % popravila 20 % bencin ... 12 %

skupaj 57 %

Olje 3 %

Stroški, ki niso odvisni od mazanja: šofer 16 % davek 6 % zavarovanje 3 % gumi 6 % garaža 9 %

skupaj 40 %

Od vsakega dinarja

odpadejo samo 3—4 pare na izdatke za Vaš avtomobil. Stroški za popravila in vzdrževanje znašajo pa okoli 57 par. Ti stroški se dajo znižati, če uporabljate olje olje boljše kakovosti.

Zato uporabljajte izključno **GARGOYLE MOBILOIL**, ki Vam jamči za ekonomičnost, varnost in največji učinek motorja.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY D. D.

Zagreb, Trg N št. 5, telefon 6651, 6652, 6653.

Originalno Jugobanar-patent-moko

proizvajajo jedino

ZJEDINJENI PAROMLINI D.D. BJELOVAR

VARUJTE SE IMENUSLIČNIH POTVORB!

Prvovrstna domača zavarovalna družba ki opravlja vse stroke, išče za svoje podružnično ravnanje v Ljubljani

SPRETNEGA ORGANIZATORJA

in

13260-a

AKVIZITERJA

kot šefa življenjskega oddelka pod zelo ugodnimi pogoji.

»VARDAR« akc. osiguravajuće društvo, Zagreb, Palmotičeva ul. 11/II.

Vaši zobje

ostanejo vedno zdravi in beli, a dihi iz ust sveži in prijetni, ako uporabljate

ODOFORM-PASTO

260-a za zobe. Dobi se v lekarni in drogeriji. Glavna zaloga **JOSIP URAN, LJUBLJANA** Mestni trg 9.

Reklama.

Amerikanski sistem za vsakega obrtnika in trgovca. Navodilo stane Din 30.

Rodošek

Pretinac 43, Varaždin.

33001-a

Rast brade pri damah

na vse nasilne dihalce na tihno ko od razdruha in na obraz odstranite s sili na daljprostejši način s močnim preizkušnim odstranjevalcem dlak — — — — — Komplet s samo 60 franka ako ošlete denar naprej. Krom laboratorij 41 **W. ECKHARDT Augsburg, Deutschland.** Ravensburgerstr. 12/92

Zastopstvo

prvovrstne znamke avtomobilskih in strojnih olj se odda za vsa večja mesta Slovenije. Protokolirani trgovci na prometnih mestih naj naslovo svoje ponudbe pod »Zastupnik« na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11. 13352

Tukajšnja tvrdka za tekstilno blago sprejme

boljšo moč

spretno v administraciji in večjo v blagovnanstvu. Ponudbe pod Za 17992 na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11. 13358-a

Tvornica parketov in žaga d. d. Karlovac

PRODAJA: hrastove in bukovne parkete in obodne latve, rezani material iz hrastovine in parjene bukovine, gabrovinne itd. — Oddelek: Tvornica zabojev.

Kupuje vse vrste hrastovih frizov, hrastovih klad in kratkih jelovih desk.

Brzjaviti: Parkete Karlovac. Telefon: Inter. 144. Poštni pretinac: 46.

Potreba stavbnih obvestil.

Državna hipotekarna banka pozivlja vse tvrdke, odnosno njihove zastopnike, ki se bavijo s prodajo stavbnega materiala, konstrukcij, instalacij in sl. da na naslov: Državna hipotekarna banka tehnični oddelek Knežev spomenik, pošljejo svoje kataloge in eventualne vzorce s poedinimi cenami za ves stavljeni material, konstrukcije, instalacije nasploh in slednjič za patente te vrste.

Iz uprave Državne hipotekarne banke št. 40.183. 13286-a

Lisičje, polhove kože

in vse druge od divjadi: kupuje in zanesljivo dobri: Jela D. Zdravlj. Ljubljana na Florjanski ulici št. 9

Vreče

novi in rabljene vse vrste tor juto za embalažo in vodo v salo! **Mirko Mlakar** Ljubljana, Slovinska 11

Lumiére

fotografske plošče stalno v zalogi v specialni fototrgovini

Jasko Pogatk Ljubljana, Tavčarjeva ulica 4

Prodajamo za najnižjo dnevno ceno prvovrstna suha goveja čreva (Bandeldarm) soljena, ravna debela čreva (Scheibendarm) svinjska, konjska čreva, ovčje satlinge **JUGOCRIJEVO, Zagreb** Klanička ul. 9. Telefon 60—91. 13340

Perje

kokoške, purje, gosje naravno in s srojem iščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA

Čakovec Medjimur.e

Telefon 50, 3, 60.

Vaše roke

ostanejo gladke in bele, niso raskave in nimajo ozeblin, ako jih mažete s kremo

264 **Je fais blanc**

Dobi se v lekarni in drogeriji. Glavno skladišče **JOSIP URAN — LJUBLJANA, Mestni trg.**

V težjih slučajih bolezni

ne smemo opustiti, temveč takoj klicati zdravnika. Če kdo oboji in se ne počuti dobro in dobi vročino, naj vzame, dokler zdravnik ne dosepe, takoj nekoliko žličic zdravilne specialitete: **FIGOL-elixir**. FIGOL čisti želodec in črevo ter pospešuje delovanje notranjih organov kot ledvic, jeter itd. FIGOL se dobiva v vseh lekarnah, a proizvaja ga in pošilja po poštnem povzetju **lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2** Cena 3 steklenicam 105 Din, 8 steklenicam 245 Din, 1 poskusni steklenici 40 Din. Zahtevajte na ogled prospekte in množične zahvalnice in priznanja o FIGOLU!

„SPECTRUM“ d. d.

ink. Kopista, Dubsky in Krstić (vornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII, se nahaja od 1. novembra na Celovški cesti 81, telefon št. 2313 Zagreb, Osijek, Središnjica: Zagreb. Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—8 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče vsteklevanje v med. — Fina. navadna ogledala 62

Kdor ima ušesa, naj sliši!

Interesenti! Ne dajte se zavesti, odprite oči in ušesa, predno se odločite za nabavo petrolejskih plinskih svetilk. Mi smo v stanu, da vam pošljemo tako svetilko po originalni tovarniški ceni od »Kronos«

Din 380.

1 liter petroleja gori okrog 16 ur s jakostjo svetlobe 80 sveč. Svetilka se prižiga brez snemanja ožindra. Ni potrebno nikako predgrevanja ali pumpanja, ker ona svetli takoj brez kačanja.

Ne sumi in ne zadržaj se petroleja. Gorilnike gorilnih svetilk, ki se dajo namestiti tudi na druge svetilke s kroglam gorilnikom, vam pošljemo za ceno Din 160

Nadaljnih 58 raznovrstnih modelov do 3000 sveč stalno na skladišču. Jamstvo do 15 let. 244

»PETROPLIN«, ZAGREB, SAJMIŠTE 55. Največje skladišče v Jugoslaviji. Iščemo sposobne zastopnike. Lahke prilike za zaslužek!

Plašč iz pliša, ki je več vreden nego zanj izdani denar.

Dovršeno uspela imitacija ugodno mehkega soboljskega (Zobel) krzna, podložen s težkim brokatom, z velikim nabranim ovratnikom in notranjimi žepi za damske drobnarije

stane pri nas 1385 Din

Plašč se bo podal vašemu stasu kot bi bil krojen po posebni meri. Pri naročilu Vam je treba samo naznačiti: Vašo celo dolžino, obseg prsi, obseg bokov, širino ledij, dolžino rokavov, pa dobite plašč lepši kot si ga predstavljate.

V slučaju, da se vam plašč ne bo podal, ga radi brez nadaljnjih stroškov zamenjamo.

O vseh drugih stvarih Vaše potrebe Vas obveščajo naši katalogi. O modli, gospodinjstvu, radio in foto, ki vam ga pošljemo na zahtevo takoj in brezplačno.

Kastner & Ojler

Največja trgovska izvozna hiša v SHS Zagreb 37

1333a

PUH — PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Zenitna ponudba!

13364

Inteligenten mož, pošten karakter, blizu 50 let, želi znanja s premožno, simpatično damo (eventuelno trgovko ali posestnico kmetije) največ v starosti do 40 let. Ponudbe z dodatkom fotografije (diskrecija častna zadeva) na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Herz und Gemut«.

Nujna zidanja

tudi v zimskem mrazu mogoča z uporabo »Antifredina«. Zahtevajte prospekt z navodilom!

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

POZORI! Avtomobilisti. POZORI!

Uljudo naznanjam, da sem otvoril poleg svoje mehanične delavnice tudi še najmodernejšo

parno vulkanizacijo

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9

pod strokovnim vodstvom edino v Ljubljani izučenege vulkanizatorja g. Antona Jezerška. — Poleg vulkanizacije sprejemam tudi v popravilo snežne čevlje in vsa v to stroko spadajoča dela.

Konkurenčne cene. Garancija za izvršeno delo. 13390 Se priporočam **Franc Florjančič.**

Oglašujte v „JUTRU“

Ali ste že čitali Pustolovščine dobrega vojaka Švejka

ki so vzbudile po vsem svetu velikansko zanimanje v knjigi, v filmu in na odru. V slovenščini jih izdaja **Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani**

Prvi zvezek velja broširan Din 46.—, vezan Din 56.—, Drugi zvezek izide v kratkem. 236

Zahvala.

13377

Za številne izraze iskrenega sočutja ob smrti naše nepoznane rajnice, gospe

Ivane Blaznik roj. Demšar

se najpriskrbeje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako častnem številu spremljali na njeni zadnji poti k večnemu počitku. Osobito se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Predvsem smo pa dolžni, da se zahvalimo preč. duhovščini, požrtvovalnim gospodom zdravnikom dr. I. Hubadu in dr. J. Rantu, Kat. Prosv. društvu v Škofji Loki za častno udeležbo z zastavo ter njega pevcem za ganljive žalostinke. Hkrati se najtopleje zahvaljujemo spoštovani družini g. Val Debeljaka za ves trud in naklonjenost v teh težkih dneh.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo dne 14. t. m. ob 8. uri v farni cerkvi v Škofji Loki.

Škofja Loka, 11. novembra 1928.

G oboko žalujoči družini: Blaznik, Horvat.

Sinclair Gluck:

Zlati panter

48

Da bi mi prišel pride na pomoč, se nisem mogel več nadejati; mogoče je bilo, da je imel motociklist več sreče in nas je zasledoval do konca vožnje.

Vsekako sem moral gledati, da pobegnem, nato pa se vrnem z ojačenji ter izpraznim gnezdo. To je bilo edino, kar sem mogel storiti.

Vzlic vsemu spoznanju me je premagala utrujenost. Bila je nemara posledica mnogih razburjenj zadnjih dni, nemara pa tudi sumljivih pijac, s katerimi so me bili pogostili. Zadremal sem.

Ko sem se spet prebudil, je bilo še tema. Moja ura je kazala pol ene. V moji sobi in po vsem poslopju je bilo tiho kakor v grobu.

Ob tri četrt na dve sem se ojuočil; vstal sem in se tiho splazil k vratom. Bila so odklenjena. Rahlo sem jih odprl in stopil v veliko dvorano. Gorelo je samo malo luči, ki so polnile zapuščen prostor z blede svetlobo.

Vse moje upanje je bilo v tem, da pridem v vrtove. Tam je moral biti izhod v vnanji svet in kakršnakoli možnost bega. V to, da bi se izmuznil po isti poti, kakor sem bil prišel, n bilo nikakega upanja. Gotovo bi me bili zasačili. Toda na dnu srca mi je gorelo koprnenje, da bi vsaj za trenutek videl Natalijo ali Margareto, še rajši pa obe ter jima sporočil vest, da vemo za njih in ju hočemo rešiti.

Velika vrata v slavnostno dvorano so bila zaprta. Iz strahu, da ne bi povzročil hrup se jih nisem upal odpreti. Večina ostalih vrat

v dvorani je morala voditi v majhne spalnice, ki so bile podobne moji. Tam so gotovo spali omamljeni udeležniki gostije.

Edina druga vrata, ki sem še vedel zanje, so vodila v tisto višnjevozlato predsobje, iz katerega je bil dohod k dvigalu, po tem takem so bila zame brez pomena, ker gotovo ne bi bil mogel prisiliti čuvajev, da me zapeljejo na vrh.

Naposled sem sklenil poiskati v dvorani kaka večja vrata, zakaj sodil sem, da morajo biti tudi še druge poti iz nje.

In res sem našel dvoje vrat, ki so bila širja od ostalih. Ena izmed njih so bila zaprta, druga pa so se na mojo radost vdala pod roko. Z vso opreznostjo sem jih odprl in zagledal pred seboj — črno temo.

Slišal nisem niti glasu, a zdelo se mi je, da mora biti prostor obsežnejši od drugih. Morda so bile pred menoj stopnice. Veliko bi dal, da bi imel pri sebi Larryjevo žepno svetiljko.

Opredno sem postavil nogo naprej in začutil z njo ravna tla, obložena s preprogami. Vstopil sem, zaprl vrata za seboj in začul v tistem trenutku iz nekolikne razdalje tiho ihtenje.

Prisluhnil sem. Nato sem iztegnil roke ob zidu in ugotovil, da moram biti na nekakšnem hodniku. Previdno sem tipal naprej, pa-zeč, da ne bi pal po kakih stopnicah.

Čim dalje sem stopal, tem razločnejše je postajalo ihtenje. Bilo je, kakor da prihaja do mene skozi steno.

Tedajci pa sem s prti utipal nekaj trdnega; bila so vrata. Na desno in levo od mene je bila stena. Hodnik se je končaval z zagato.

Rahlo sem potisnil kljuko navzdol. Vrata se niso vdala. Bila so zaklenjena. Razločno sem slišal, kako se je onkraj njih nekdo brez miru premetaval po ležišču.

Poslešal sem nekaj minut in spoznal naposled, da more samo

ženska tako ihteti. Po vsem, kar sem bil videl tisto noč, je mogla biti to samo gospa Fawcetteova. Ne da bi se izdal, sem hotel do-gnati, ali je moja domneva pravilna. Po načinu, kako so ravnali z njo, je bilo neverjetno, da bi me izdala. Tudi s strani ostalih devojk, ki so prisiljene živeti v tem brlogu, se ni bilo bati ovadbe.

Stisnil sem se k vratom in zaklical kar moči tiho: »Gospa Faw-cetteova!«

Ihtenje je takoj prestalo. Smrtna tišina je zavladala za vrati. Cez minuto sem začul šumenje obleke in korake boječih nog. Nato je bilo spet nekaj časa tiho.

»Prosim, kdo je tu?« sem zdaj začul glas mladega dekleta.

Za trenutek mi je srce prestalo utripati, a nato, mi je tem burneje poskočilo v prsih. »Okleknij sem in pritisni usta na ključavnico«

»Margaret!« sem šepnil trepetaje. »Ali si ti?«

»Oh, kdo je to? Kdo ste?« je drhte vprašalo na oni strani.

»Tvoj brat sem, dragica!« sem hripavo odvrnil.

Jaz sem Jack! Za Boga, povej mi, kaj so napravili s teboj?«

Pritisnil sem na kljuko in vprašal: »Ali moreš odpreti vrata?«

»Ne, zaklenjena sem. O, Jack, Jack! Našli si me! Vedela sem, da me boš našel! Oh, reši me odtod! Spravi me spet domov!«

»To hočem, dragica! Bog mi je priča, da hočem! Toda ne zdaj. Najprej moram hiteti po pomoč. Povej mi, kaj so storili s teboj?«

V odgovor je zaihtelo: »Nič, Jack, nič — do nocoj. Dokaj dobri so bili z menoj, ker pravijo da plakanje kazni obraz. Dvakrat sem morala plesati, toliko da sem bila oblečena. Toda nič ne bil surov z menoj — šele nocoj, —«

»Kaj je bilo nocoj?« sem vprašal z zastajajočim glasom.

»Tepli so me. Privezali so mi roke k stebri, zavezali mi usta in nato so me topli. Oh, Jack, reši me!«

Pariška
senzacija
à Din 120'-
pri

ZA ZIMO!

Znižane cene!

Na finejša sukna in double štori
Ogromna izbira za suknje in ulstre
Vedno zadnje novosti češkega blaga in
Angleških kamgarnov za obleke na
Kongresnem trgu šte. 15.

pri NOVAK-U, v specialni trgovini sukna
kupite najbolje in prazneno najceneje!

DOTA

DOTA

Din 20.000.— v oddelku A
" 10.000.— " " B
" 5.000.— " " C

se Vam izplača v osmih mesecih, ako pristopite kot član h Kreditni zadrugi reg. pom. blag. v Mariboru.

Plača se v oddelku A pristopnina Din 110.— ter za vsak poročni slučaj Din 30.—;
" " B " " 80.— " " " " " " 10.—;
" " C " " 80.— " " " " " " 5.—.

Vsakdo se lahko zavaruje v vseh treh oddelkih. Navodila pošilja proti znamkam

Kreditna zadruga reg. pom. blag Maribor

Palača pokojninskega zavoda.

Otvoritev trgovine!

Naznanjam, da sem na Sv. Petra cesti št. 6 otvoril trgovino z vrvarskimi izdelki lastnega izdelka, kakor: motvoz, štrange, vrvi, vzde, mreže itd.

Izdelujem tudi po naročilu. — Cene konkurenčne!

Se priporočam

ANTON ALBREHT, vrvar, Sv. Petra cesta 6.

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri-
tvrdki!

Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6 I.
3razplačen pouk 15-letne garancije
Telefon št. 980.

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, tri-ciklji, holenderji, skiro, otroški avtomobili. Prvovrstno blago po najnižjih cenah. Velika izbira — ceniki franco — prodaja na obroke.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

CREVA

vseh vrst za mesne, krvave in jetrne klobase vedno na prodaj po najnižjih dnevnih cenah.
Kupujem surovi in stopljeni loj.
BERGMAN JOSIP
Ljubljana, Poljanska c 85/87

Kostanjev taninski les

obeljen kakor tudi neobeljen

Stalni nakup! — Najugodnejše cene!

Takojšn e plačilo!

ERNEST MARINC

BELE /rinskega ul 4 — Te interurb st 13

Došle so višee in namizne električne svetiljke iz pristnega toskanskega alabastra ter nudimo iste od Din 155.— dalje.

Velika zaloga svetiljk za nočno omarico, gotove za priključitev od Din 60.— dalje. 13381-a

Ogrodja za svitene senčnike najmoderneše oblike

Splošna elektro-družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg šte. 25 (zraven Krisperja)

Glavno zastopstvo tvrdke ELEKTRA G m. v. H. Bregenz, se nahaja

v Ljubljani na Mestnem trgu šte. 25

(Splošna elektro-družba z o. z. zraven Kr sperrja)

ter ima stalno v zalogi elektr. likalnice, kuhalne ke ter ostale elektr. aparate po tovarniških cenah. 13381-a

Našla še spi se
v posteljnini „WEKA“

CENIK BREZPLAČNO

„WEKA“ MARIBOR

Naša senzacija
prihodnjega tedna

ČRNO
ali
SIVO

HUMANIK

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, «Petrol»
Maribor, Gosposka ulica 18
Celje, Aleksandrova c. 1
Ptuj, Slovenski trg «Petrol»

HALO!

HALO!

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5/I.

12303

Strokovna Radio tvrdka:

Specijaliteta:

Kompleten 3-čeven RADIO BAR aparat, z akumulatorjem anodo, antenskim in zemeljskim materijalom, zvočnikom

le Din 1950.—

Vsa Evropa v zvočniku

Kompleten detektorski aparat s podstavkom za kristal in kristalom slušalko, antenskim in zemeljskim materijalom

le Din 245.—

Zaradi ugodnega nakupa in velikega kon-
suma cene sestavnih delov globoko znižane

Glavno zastopstvo tvrdke F. HORNÝ,

Dunaj, za NEUTROVOKS-aparate.

Z neutrovoksom poslušate ne samo Evropo,
marveč tudi Ameriko!

Do 15. t. m.

o
15.
tm.

znižane

cene!

tricot hladna komb. Din 35'-
tricot hlade . . . „ 33'-
tricot hlade, zimske „ 60'-
tricot hladne, volnene „ 110'-

tricot volnena komb. D 148'-
maje tricot . . . „ 29'-
maje tricot volneze „ 110'-

A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana.

Zaga

Pročeljanec Jarem s enim ali dvema hramoma, s stalno vodno mlinico napredaj za 17.500 Din. Potrebno je samo popravilo jara. Na slovo pove oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani. 41242

Gostilniška hiša

v vrhom, v Ljubljani, vokalno, lepi gostilniški prostori in vseh stanovanj, na prodaj. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Gostilniška«. 41487

Realitetna pisarna
Kodovska ulica, prosta več hiš, vilo, gostilna, hiša s kavarno, grafično, po postavi in modernizacijo. 41535

Stavbni prostor
avst. novni bilo ali vilo, v obliki centralne Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Stavbni prostor«. 41534

Hiša

in poleg hiše se 500 m² vrta, napredaj za 70.000 Din, avst. se tudi odloži v najem. Naslov v oglasni oddelček »Jutra«. 41535

Majhno hišo
s kaminom vrtom, kupim v bližini mesta Celja. Lasko ali Rimekhi tonile, pripravno za vstopajoča. Pod šifro »40.000« na posredniško »Jutra« v Celju. 41421

Lokali

Lokal
na lepem in prometnem kraju, takoj oddam v Florjanski ulici 811. 41535

Lokal
pripravljen za delavnico, kakor tudi sobo s 2 posteljami, s posebnim vzhodom oddam takoj na Celovski cesti 41. 41395

Lokal
3 prazni sobi s posebnim vzhodom oddam. Polzeve se na Gospodarski cesti 12/11. 41378

Majhen lokal
na skladnišču, v bližini kolonije, oddam. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Skladnišče«. 41394

Modno trgovino
na upeljano, na najpomembnejši ulici v Celju oddam. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41392

Lokale
oddam na Miklošičevi cesti Polzeve se na Miklošičevi cesti 18/1. 41392

Za pišarno
oddam 2 lepi veliki sobi, predeboho in priključno, napredaj opere v parterju, takoj, ozir. 1. dec. ali pozneje, s leseno trgovino, zdravilno, odvisniški ali drugemu. Pojasnila daje Rečka Vrta, Ljubljana. 41504

Modna trgovina
v najbolj prometni ulici Ljubljane je napredaj s celim inventarjem in avst. zvezl pod zelo ugodnimi pogoji; takoj ali s novim letom, avst. avst. Rečka Vrta, reflektanti naj pišejo na oglasni oddelček »Jutra« pod »Rečka Vrta«. 41504

Lokal
na delavnico, vrtovi in kuhinje, takoj oddam. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Lokal«. 41503

V najem
Gostilno
oddano 10 minut od Celja, ob glavni cesti oddam s 15 t. m. v najem. Pogoj je osebna pravica Naslov v oglasni oddelček »Jutra«. 41455

Kovačnica
Bovo, ob glavni cesti, v nekaj inventarjem oddam takoj najem. Družinsko stanovanje in vrt na razpolago. Ivan Hupar, Semič. 41524

Gostilno in trgovino
v najem na prometnem kraju. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Promet«. 41399

Gostilno
v lepem stanovanjem, v središču Ljubljane oddam s 1. decembrom. — Potreben kapital 25.000 Din — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Gostilno«. 41492

Delavnico
v najem, najraje v Rimekhi. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Delavnico«. 41534

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Dijaka
stanovanja
najem 2 solistični gospodini ali 2 dijakini. Možnost na stanovanje in hrano po 100 Din mesečno. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41592

Stanovanja

Stanovanje
2 ali ene sobe in kuhinje s 4-5 taksoni, par brez otrok v mestu. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Stavbni prostor«. 41521

Stanovanje
2 sob, kuhinje in priključno, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41518

Sostanovka
s posebnim vzhodom oddam. Najboljše gospodini na Vodnikovovi cesti 12, priključno v bližini stare šolske cerkve. 41459

Stanovanje
2 sob in kuhinje s 4-5 mirna stranka 3 oseb. Plača 500 Din mesečno. Avst. da večji zvezek napredaj ali plača potrebna adaptacija dela. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Center mesta 500«. 41451

Stanovanje
3 sob, kuhinje, verande, vrta, pralnice, priključno s elektr. razsvetljavo, v vili blizu Ljubljane oddam takoj za zmerno ceno, proti več letni najemni ali sorazmerno 10% posojila — Pripravnost tudi za trgovino in obrt. Ponudbe s navedbo let, ozir. kapitala na pošt. predal 199. 41457

Mirna stranka
3 oseb s 3-4 stanovanje 2 sob, kuhinje in priključno s takoj. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »St. 999«. 41466

Stanovanje
ulohno, solučno, v bližini centra, v novo zgrajeni vili (2. veliki 1 majhna soba, kopalnica in vse priključno, vrt in elektrika) oddam po zmerni ceni za dojem ber ali januar mirni stranki. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Stožnost«. 41454

Dvosobno stanovanje
moderno, s priključkami, elektrika, vodovod, plin centralna kurjava, telefon v novi vili na Vrtači oddam. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41382

Stanovanje
lepo, na periferiji Ljubljane, ki obsega 4 sobe, kuhinjo, 2 shrambi, predsoho, pralico, drvarnico, del podstrešja in velik kos vrta, s vseh priključki, elektriko oddam zatekoma 1. 1929 Cene po dozorovi Na željo za dijlo dobo Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41536

Soba s kuhinjo
nepreprijemno, izkrajno pošteno in v mestu. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Zračno«. 41320

Stanovanje
sobe in kuhinje, s elektriko, najraje v središču mesta s 2-3 stranki s solim otrokom. Pismene ponudbe s navedbo staniarne na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »St. 1025«. 41244

Stanovanje 2 sob
kabineta, kuhinje in priključno, v vrtom in sonarobne kopalne in pralnice ob današki cesti na Brinji st. 1. v nadstropju oddam s 1. novembrom. Pokolniti zavod v Ljubljani. 85318

Stanovanje
na bližnji periferiji Ljubljane, oddelke iz 6 velikih sob, verande, koralinice, kuhinje in vse priključno, kuhinje in vrt oddam takoj ali s januarjem — Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41192

Dobro plača
za stanovanje 2-3 sob starejši taksoni par brez otrok, s 1. februar. Ponudbe pod »St. 111« na oglasni oddelček »Jutra«. 41379

Soba s kuhinjo
event, tudi soba s študijsko in kuhinjo, mirna stranka 2 oseb. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Mirna stranka 500«. 41304

Stanovanje
dvosobno, se zamenja za stanovanje v Mariboru. Ponudbe na naslov: M. Radošič, Ljubljana. Kette Murava 21. 41498

Stanovanje
večje sobe in kuhinje 18cm za takoj ali pozneje. Plača 400-600 Din. Pismene ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Opera«. 41451

Prehrana
Gospoda
sprejem v središču mesta takoj na hrano in stanovanje. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41513

Na domačo hrano
dobro, v središču mesta, s posebnim vzhodom oddam. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Dobro«. 41460

Dva gospoda
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Na dobro hrano
sprejem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41408

Sobe

Opremljeno sobo
solučno, event. s hrano oddam dami v Strossmayerjevi ulici 7, visoko priključno. 41527

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in stopnje in elektriko oddam gospodu v Križevniški ul. št. 12. 41514

2 skupni sobi
eno opremljeno s 3 posteljami in eno pralico, priključno za kuhinjo, v središču mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41463

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom oddam. Najboljše gospodini na Vodnikovovi cesti 12, priključno v bližini stare šolske cerkve. 41459

Opremljeno sobo
s elektr. razsvetljavo oddam solistični oseb. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41468

Gospoda
sprejem na stanovanje s hrano R. Povša, Tavčarjeva ul. št. 4. levo dvorišče. 41471

Soba
oddam 1-2 solistična gospodini ali gospodini Vhod ni separiran Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41470

Preprost gospod
se sprejme na Kodeljevem št. 265 na stanovanje in hrano. 41442

Opremljeno sobo
v središču mesta po možnosti s separatnim vzhodom in elektriko razsvetljavo 18cm s 1. decembrom taksoni par brez otrok. Cenil po oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »K. A.« 41441

Sostanovka
uradno ali dijakino sprejem v lepo sobo s vso oprebo. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41479

Opremljeno sobo
elegančno, separirano, 18cm s 1. decembrom gospod. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Solučno«. 41490

Opremljeno sobico
solučno in sračno oddam takoj na Reševski cesti — Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41312

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom in stopnje, za uporabo pri prenehanju, v mestu 18cm trgovine. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Lepo«. 41221

Opremljeno sobo
veliko in lepo, s posebnim vzhodom takoj oddam solističnemu gospodu ali dami Jenkova ulica 12. 41197

Čisto sobo
po možnosti s klavirjem v bližini Miklošičeve ceste lepo gospodini s 15 novembrom Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »St. 69«. 41415

Soba s hrano
v 1. ali 2. nadstropju 18cm boljši gospod. Ponudbe s navedbo cene na oglasni oddelček »Jutra« pod »G.« 41396

Prazno sobo
oddam za 500 Din mesečno na Gospodarski cesti 4/11. levo. 41431

Prazno sobo
na periferiji s popolnoma separiranim vzhodom, elektrika in parketi takoj oddam. Ponudbe pod »St. 111« na oglasni oddelček »Jutra«. 41379

Separirano sobo
mirne in sračno, pri mešani družini, najraje v vili 18cm za primeren eno solistični akademiki. Naslov da oglasni oddelček »Jutra«. 41292

Na stanovanje
sprejem 2 gospoda ali taksoni par Na-lov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41488

Opremljeno sobo
čisto, s posebnim vzhodom, v središču mesta oddam. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Čisto«. 41539

3 lepe pisar. sobe
v 1. nadstropju odda, stn. v 1. nadstropju s novembrom Pokolniti zavod v Ljubljani. Gledališka ulica št. 8. 178

Opremljeno sobo
lepo, v središču mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41530

Prazno sobo
oddam takoj Orviki. Ptiška cesta 4. dvorišče. 41398

2 lepi sobi
v 1. nadst. naproti opere oddam takoj ali s 1. dec. ozir. 1. jan. 1929 samostojnemu gospodu (tudi za pisarno) — postrežba Razgled na opere. Pojasnila daje Rečka Vrta, Ljubljana, Selenburgova ul. 3. 41566

Planino
skoraj nov, poceni napredaj. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41476

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Harmonij
ugodno napredaj v Dot. Logarju. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41815

Opremljeno sobo

oddam 2 osebama na Sv. Petra nasipju št. 43. 41551

Sostanovka
sprejem v središču mesta s vso oprebo ali brez. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41533

Soba
v središču mesta, s elektr. razsvetljavo takoj ali s 15 t. m oddam za 300 Din mesečno. Naslov v oglasni oddelčku »Jutra«. 41489

Prazno sobo
veliko in sračno, s balkonom, posebnim vzhodom, elektriko in študijskim poh. nizki ceni takoj oddam — Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 41332

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41414

Dopisi
Dama
srednjih let, hišna posestnica, želi znanja s dobro situiranim in naboranim gospodom do 45 let. Dopolni s polnim imenom pod šifro »Zimzelce« na oglasni oddelček »Jutra«. 41528

Dva nesrečna
P. P. Prosim odvaja Se pomoljanj. 41462

Kaj je bil odgovor
Izdati je podnaslov: »Naslov: Cui Cuius?« Epistol. Univerza. Zagreb. 41529

Trgovci
v večjem kraju, želi znanja s dobrosrčno gospodinjico. Prednost imajo Gorenci. — Lepo plačilo. Dopolni se prosa na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Gorenci« 41467

Sreča
1. in 8. žakala K ul. med 5.-6. uro. Pozdrav. 41464

Starejša gđ.
želi znanja s 40 let. nastavljenem od 40 let. napredaj. Vojvodi inajo prednost. Dopolni pod šifro »120« na oglasni oddelček »Jutra«. 41445

Dva mladeniča
inteligentna, želi znanja s 20 let. nastavljenem od 20 let. napredaj. Vojvodi inajo prednost. Dopolni pod šifro »120« na oglasni oddelček »Jutra«. 41445

Karl
vrol se domov, dela dosti pomota pozabljen, druga se mučila moje življenje. Franca. 41365

Nesebičnega prijatelja
želi simpatično, s 20 let. srednjih let, nadpovprečno izobraženo, s istokot. če. tudi starejšo, neovirno samsko damo, po možnosti ljubiteljsko umetnosti. Ljubljanka ali iz bližnje okolice. Dopolni na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Tih večer«. 41297

Lesni trgovci
želi znanja s 20 let. srednjih let, nadpovprečno izobraženo, s istokot. če. tudi starejšo, neovirno samsko damo, po možnosti ljubiteljsko umetnosti. Ljubljanka ali iz bližnje okolice. Dopolni na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Tih večer«. 41297

Gđ. z dežele
stara 20 let, s 10.000 Din. znanja, zmožna gospodinjstva, želi znanja v vrlo življenju. Dopolni na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Planina 29«. 41259

Inteligentna vdova
s premoženjem, želi znanja s 40 let. nastavljenem od 40 let. napredaj. Vojvodi inajo prednost. Dopolni na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Maj«. 41246

G. Vladimir Penko
Prosim, dvignite pismo — pošto ležalo. 41506

Dobri plesalki
elegančni, nepoznani v Ljubljani, želi znanja s 20 let. nastavljenem od 20 let. napredaj. Vojvodi inajo prednost. Dopolni na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Maj«. 41246

Državni uslužbenec
Slovenec želi v svrhu izboljšanja razvoja s simpatično in posteno gospodinjico, s nekoliko premoženja, v gotovini. Dopolni s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Državni uslužbenec«. 41539

Stručnik za železo
(Egalsiedrebank) rablje no, struna dolžina 1000 do 1500 mm kupim. Ponudbe pod »Egalsiedrebank« na oglasni oddelček »Jutra«. 41076

Črpalko za vodo
na porozn s jermenom, do 14 HP, kakor tudi električni motor na vrtilni 120/380 volt, 14-4 HP, kupi inženjer Pelhan. Ziri, Ljubljana. 41345

Brzi polnojarmanik
(Schnell Vollgatter) nov ali malo rabljen, šifra od 50 do 65 cm, kupim. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 41219

Obri
Zaganje drv
s motorom žago — Uran Frano, Vilharjeva cesta — telefon št. 2820. 85860

Urarska popravila
izvršijo najceneje in najprejšeje Franc Wolfing, urar, Gospodarska cesta 19. 41537

Kompletno mesnico
s delavnico, na prometnem kraju Ljubljane, radi opretila obrt oddam. Dopolni pod »Mesnica« na oglasni oddelček »Jutra«. 41350

Kompletno mesnico
s delavnico, na prometnem kraju Ljubljane, radi opretila obrt oddam. Dopolni pod »Mesnica« na oglasni oddelček »Jutra«. 41350

Kompletno mesnico
s delavnico, na prometnem kraju Ljubljane, radi opretila obrt oddam. Dopolni pod »Mesnica« na oglasni oddelček »Jutra«. 41350

Kompletno mesnico
s delavnico, na prometnem kraju Ljubljane, radi opretila obrt oddam. Dopolni pod »Mesnica« na oglasni oddelček »Jutra«. 41350

Kompletno mesnico
s delavnico, na prometnem kraju Ljubljane, radi opretila obrt oddam. Dopolni pod »Mesnica« na oglasni oddelček »Jutra«. 41350

Veliko zalogo

damskih klobukov

priporoča

Jvanka Stegnar, modni salon

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9

Na novejši modeli. — Zalni klobuki

vedno v zalogi.

Popravlja točno in ceno.

NAZNANILO!

Puškarna Kaiser

se je preselila

na Kongresni trg št. 9

v poslopje „Kino Matica“ — desni lok

CENIK

velik

ustrovan

dobite zastoj

Zahtevajte ga od sklad

MEINEL in HEROLD

IVORNICA GLASSIL GRAMOFONOV in HARMONII

R. Lorgar MARIBOR št. 10

Violine od Din 95,-. Ročne harmonike oc

Din 85,-. Tambure od Din 98,-. Gramo

fon od Din 345,- dalje.

Naznanilo!

Cenj. damam naznanjam, da sem prevzel

damski salon

v Kopitarjevi ulici št. 1

ter ga izpopolnil z najmodernejšimi aparati.

Na razpolago bodo le prvovrstne, strokovno naobražene moči in mi bo moči cenj. damam v vsakem oziru kar najbolje postreči. — Priporočam se za cenj. obisk.

S spoštovanjem

Polanc Ivan

frizer za dame in gospode.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa

KLEIN & STIEFEL v FULDI

Zastopnik:

20.

PETER ANGELO, Ljubljana

Gledališka ulica 4/1.

Specijaliteti: mizarški in kolarški stroji, posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika.

Svetujemo Vam, da si nabavite samo edino najboljšo in najlepšo

KOLO IN ŠIVALNI STROJ

„GRITZNER“

in „ADLER“

in švicarski pletilni stro.

„DUBIED“

istotam najboljši pisalni stroj

v konstrukcija in materijalu

samo pri

Josip Petelinc-u

LJUBLJANA. Telefon 2913.

„Urania“

NESTLE-JEVA

OTROŠKA MOKA

14.

DELA DECO KREPKO IN MOČNO

Tam pri Bledu stanuje neka gospa, ki je naša odjemalka.

Nedavno je prejela naš nov katalog. Veselo je izvršila izbero, ki smo jo tako povoljno nudili, pa nam je z bojazljivim pričakovanjem poslala svoje naročilo. Ni bila povsem prepričana, da bo blago popolnoma odgovarjalo njenim željam in se je bala razočaranja. Srečali smo njen list, isti dan je bilo neno blago odposlano in z ljubeznivo karto se je zahvalila za brzo postrežbo in dobro blago, s katerim je imela veliko veselje.

Tudi vi imate istotako naš novi katalog. (Če ga slučajno nimate, zahtevajte ga in čez tri dni ga boste imeli brezplačno v rokah!) Storite i Vi kot naša odjemalka, dovolite, da ustrezemo vašim željam. Zadovaljni boste z našim blagom, ki ga vsled nagle premene skladišča dobavljamo zares po najnižjih cenah.

Proditelji: če vam slučajno kak predmet ne ugaja, zamenjamo ga Vam brez doplačilnih stroškov.

Pišite nam še danes, tedaj štedite!

Kastner & Weller

13339

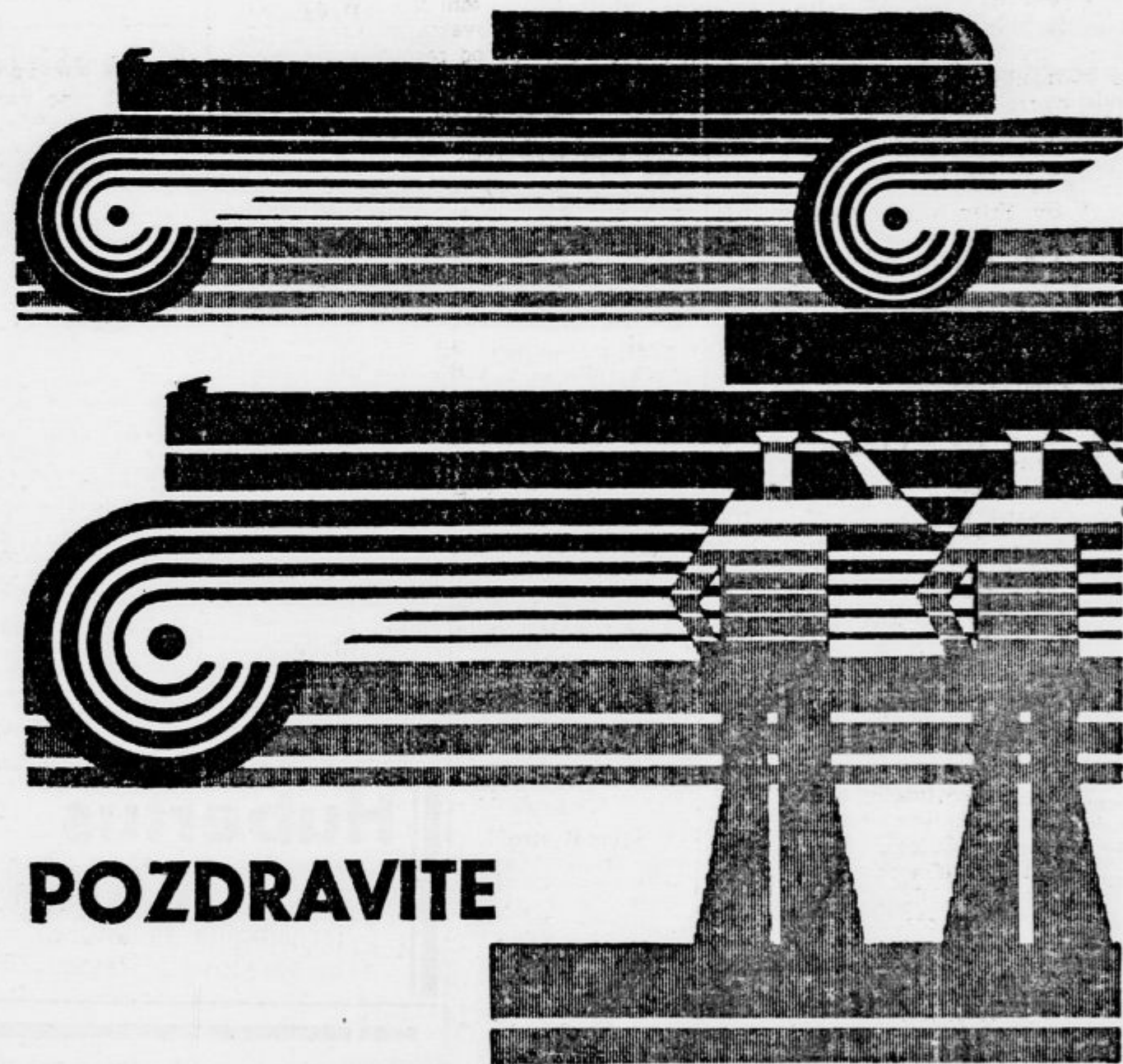
največja trgovska izvozna hiša

ZAGREB 37

Zahtevajte samo OSRAM

potem boste dobili dobro žarnico.

POZDRAVITE

PLYMOUTH!

Pozdravite „Plymouth-a“, enega od najboljših avtomobilov na svetu, čigar cena je tudi Vam pristopna.

RADI NJEGOVEGA MOTORJA — nov, nazvan „Silver Dome“, visoke sposobnosti, na gumijastih podstavkih, z ublažilcem tresljajev.

RADI NJEGOVE HITROSTI. — Z lahkoto razvije 96 km. na uro.

RADI NJEGOVH ZAVOR — nove hidravlične, ekspanzijske, na vsa štiri kolesa.

RADI NJEGOVE VELIKOSTI IN LEPOTE — mnogo krasnih modelov z dolgo, prostorno karoserijo, novim hladilnikom, novimi lepšimi linijami blatnikov in karoserije. Njegova lepota prekaša vse, katere ste dosedaj videli.

RADI NJEGOVE ZMERNE CENE — pregledite Plymouth-a pri zastopstvu. Primerjajte ga del za delom s kakršnimkoli drugim avtomobilom, katerega poznate, pa se boste prepričali, da je edini Chrysler s svojimi ogromnimi sredstvi mogel izdelati tak voz za takšno ceno. Zahtevajte še danes Plymouth-ov katalog!

Chrysler-jevi avtomobili vseh tip in cen. Oglejte si razne modele pri zastopniku.

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD
ZASTOPNISTVA: LJUBLJANA — AMERICAN MOTORS, LTD. — ZA LJUBLJANSKO OBLAST
MARIBOR — AMERICAN IMPORT CO. — ZA MARIBORSKO OBLAST

Chrysler Sales Corporation, Detroit, U.S.A.

(najmodernejši stroji za mešanje)

betona.

Razne modele tako dobavimo.

Zastopstvo vrhke

Vögele A. G.

Mannheim

inženjeri: dr.

R. I. A. Gorjan

Zagreb,

Joh. Vidova št.

LUTZOVE PEČI

peč „MONOLIT“

ING. GUZELJ

Tele on 3252 LJUBLJANA VII., Jernejeva c. 5

Ravno tam Konz-ovi elektromotorji, Voithove male turbine in gradbeni „KALEFAKTOR“ (patent Šiška) in šamotna opeka

H. S. H. H. H. H.

od 8 M naprej

predpovci, piemenski pari, su-

trobni kanarčki, kleke, tija

rma, odavila za tije, ilustrirani

senik zasloni. 12397

Veletičjereja Heydenreich

81 Sanderode 150 Harz

Poslušaj možiček!

Predno kupiva blago za jesenske in zimske obleke, pojdiva v

Radovljico k Vinko Savnik-u

Tam je krasna izbira vsakovrstnega blaga po zelo ugodnih cenah. Nikdo naj tega ne zamudi!

Sukno - Doubl

Kamgarn

za suknje, obleke, velika

zabava - ugodne cene

R. Miklanc

Ljubljana, Ljubljanska

ulica - Pred stolpi

KOLMANOVO PLAVILO

JE NAJBOLJŠE

CENA PO KOMADU

SAMO EN DINAR

ZAKAJ BI KUPOVALI DRUGO?

Lepota in mladost

POVOJI IZ GUME so postali v današnji kozmetiki od jako velike važnosti, ker se je pokazalo, da so za dovršeno nego tena od neprecenljive vrednosti. Rezultati so naravnost fantastični, ter radi tega vsi svetovni inštituti za nego lepote na ta način dosežejo velike uspehe.

PAPILLON POVOJ št. I. nam služi za odstranjevanje nabuhlih in namretnih podobenjakov. — Din 85.

POVOJ ZA CELO odstranja popolnoma vse gube na čelu. Din 60.

PAPILLON št. II odstranja namretno kožo pod očmi in na slepčicah. — Din 70.

MASKA za čeli obraz odstranja gube iz celotnega obraza. Obraz postane topel, gladek, čist in bel, a koža namretna in elastična. Uspeh je izvanreden. — Din 135.

POVOJ ZA PODBRADKE odstranja dvojne podbrade, kakor tudi vse gube in zaraze na vratu in podbradku. Prevelika debelost izgine. 60 Din

PROČ STOJCEJA USESA kvarijo vsakega, a najbolj otroke. S povojem iz gume za usesa se ona poravnava v normalni položaj. — Din 50

LAIT „ODALISQUES“ POUR LES MUSCLES. Je najdragocenejšega biološkega olja za branten in krepitev obraza, ter za popolno odstranjevanje gub in namretnih kož. Din 74.

LAIT DE BEAUTE „ERIS“ za odpravljanje gub. — Nateže mišice, ter je najboljšo sredstvo za popolno čiščenje obraza. Din 35.

EMULZIJE ZA POLEPSAVANJE OBRASA. — Mnogo iskana in neprecenljiva biološka sredstva za čiščenje obraza. Nenačelovito je za dame z nečim te nom. Po izdatnih poskusih, priporočamo, ker odpravi vso nesnago in pumadi obraz. Emulzija od citrona ali od kumare Din 50; Emulzija od vrtnih radiokativnih dodatkov 70 Din.

CENTIFOLIA kozmetični zavod, Zagreb, Illica št. 27. Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte!